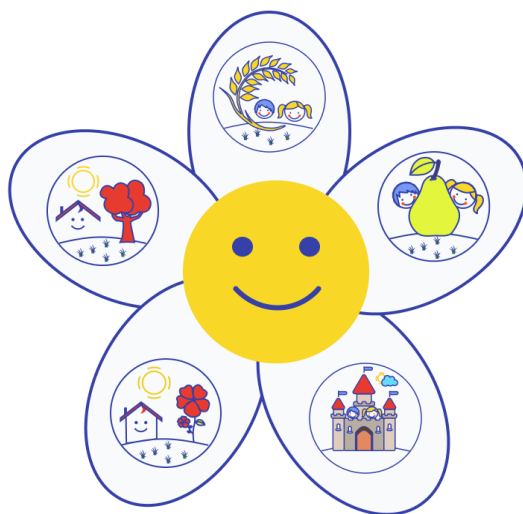

Búzaszem Nyugati Óvoda
4400 Nyíregyháza,
Búza utca 7.
Tel: (42) 512-940
E – mail: buzaszemovi@gmail.com

A BÚZASZEM NYUGATI ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

OM azonosító: 033101

2025.

Beköszöntő

Szeretettel köszöntjük Önöket a Búzaszem Nyugati Óvoda Pedagógiai Programjának lapjain!

Óvodánk 2011. augusztus 1-jén jött létre öt óvoda összevonásával Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának 86/2011. (V.31) Közgyűlési határozat alapján. Az összevonás során azonos értékek mentén egységes pedagógiai szemléletet alakítottunk ki, miközben megőriztük az egyes óvodák egyedi arculatát. Így minden család megtalálhatja a gyermeke számára legideálisabb, szeretetteljes és biztonságos környezetet.

Valljuk, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Az óvoda ebben a folyamatban kiegészítő szerepet tölt be, sajátos eszközeivel támogatva a szülőket. Tiszteletben tartjuk a gyermekek jogait, és mindent megteszünk személyiségük kibontakoztatásáért, testi, lelki és szociális szükségleteik kielégítéséért. Előítélet nélkül, minden gyermek számára egyenlő hozzáférést biztosítunk az óvodai neveléshez.

Pedagógiai hitvallásunk alapja a szeretet, biztonság és személyre szabott bánásmód. Az óvodás gyermek számára a játék a legfontosabb tevékenység, ezen keresztül szerzi élményeit, tapasztalatait, és fejleszti képességeit. Szeretetteljes, biztonságos környezetben, tevékenységközpontú szemlélettel támogatjuk a gyermekek fejlődését, kiemelt figyelmet fordítva egyéni készségeikre, képességeikre és tehetségükre. Segítjük őket az iskolai életre való felkészülésben, figyelembe véve érdeklődésüket és adottságaikat.

Kiemelten kezeljük a gyermekek egészséghez és természeti környezethez való viszonyának pozitív alakítását. Építünk a gyermeki aktivitásra, kíváncsiságra és kreativitásra. Mindennapi munkánk alapelve az empátia, tolerancia és a különbségek elfogadása.

Óvodánk jól képzett, hivatásukat szerető pedagógusokból áll. Minden munkatársunk azon dolgozik, hogy a gyermekek biztonságban, derűs légkörben, otthon érezzék magukat. Célunk, hogy gondtalan és örömteli gyermekkort biztosítsunk számukra, miközben játékosan fejlesztjük személyiségüket és képességeiket.

Pedagógiai Programunk a hazai óvodai neveléstörténet értékeit, a nemzeti sajátosságokat, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeit, valamint az Óvodai nevelés országos alapprogramja által meghatározott jogokat, alapelveket és a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is figyelembe veszi.

Bizalommal fordulhatnak hozzánk gyermekeik nevelésével kapcsolatban. Szívesen állunk rendelkezésükre!

Bajnay- Szabó Mónika

igazgató

Tartalomjegyzék

Beköszöntő	2
A pedagógiai program jogszabályi háttere	6
Az intézmény bemutatása, adatai	7
Küldetésnyilatkozat	7
1.Helyzetelemzés	9
1.1. Személyi feltételek	9
1.1.1. Gyermeklétszám alakulása	9
1.1.2. Alkalmazott közösségünk	9
1.1.3. Tárgyi feltételek	10
Alapítványaink	10
II.Közös célok, alapelvek, feladataink	11
II.1.Célok, óvodakép, gyermekkép, alapelvek	11
II.2. Az óvodai élet megszervezése	15
II.3. Az óvoda kapcsolatrendszere	23
II.3.1. Az óvoda és a család kapcsolata-családbarát óvoda	24
II.3.2. Tagóvodák közötti kapcsolattartás	26
II.3.3. Intézményen kívüli kapcsolat	28
II.4. Pedagógiai dokumentáció	30
II.5. Az óvodai nevelés feladatai	33
II.5.1. Egészséges életmód alakítása, egészségnevelési program	33
II.5.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	38
II.5.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	41
II.6. Az óvodai élet tevékenységi formái nevelési rendszerünkben	43
II.6.1. Játék	
II.6.2. Tevékenységben megvalósuló tanulás	45
II.6.3. Külső világ tevékeny megismerése	49

(Technikák a környezet tanulmányozására-Freiné)	
II.6.4. Verselés, mesélés	54
II.6.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	58
(Szabad rajz és vizuális alkotások)	
II.6.6. Mindennapos mozgás	59
II.6.7. Ének, zene, népi játék, tánc (Zenei alkotások Freinet)	64
II.6.8. Munka jellegű tevékenységek	66
II.7. Gyermekvédelem az óvodában	69
II.8. Képesség kibontakoztató tevékenységek	74
II.8.1. Speciális fejlesztő munka	74
II.8.2. Képesség kibontakoztató, tehetségfejlesztő munka	79
II.9. Óvodánk ünnepei, hagyományai	81
II.10. A fenntarthatóság pedagógiájának megvalósítása és az „Örökös Zöld Óvoda” kritériumainak való megfelelés	84
II.11. A pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközök jegyzéke	86
III. A Búzaszem Nyugati Óvoda Intézményeinek Pedagógiai programja	90
A helyi gyakorlat megvalósítása	
III.1. Búzaszem Nyugati Óvoda	91
Pedagógiai program Freinet elemekkel	
III. 1.1. Helyzetelemzés	93
III.1.2. Nevelőmunkánkról	96
III.1.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelési programja (részprogram)	104
III.2. Aranykörte Tagintézmény	
Egészséges életmód, környezeti nevelés, környezetvédelmi pedagógiai programja	121
III.2.1. Helyzetelemzés	123
III.2.2. Nevelőmunkánkról	126
III.2.3. Egészséges életmód, környezeti nevelés, környezetvédelem pedagógiai programunk sajátosságaiból adódó nevelési céljaink	129
III.2.4. Pedagógiai programunk eredményes megvalósításának támogatása	133
III.3. Komplex prevenció óvodai pedagógiai program	135

III.3.1. Helyzetelemzés	141
III.3.1.1. A Városmajori Tagintézmény bemutatkozása	142
III.3.1.2. A Gyermekkert Tagintézmény bemutatkozása	144
III.3.1.3. A Benczúr Téri Tagintézmény bemutatkozása	146

A pedagógiai program jogszabályi háttere

1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról

149/1997. (IX.10.) Korm.rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról

26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról

Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról

15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény

2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

2015. évi CXXXIII. törvény 21.§ (2) óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységről

2016/679. számú rendelete – az általános adatvédelmi rendelet Az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-i (EU) 2016/679 Rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) *

‡

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet, rövidítésben *Vhr.*

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény, rövidítésben *Púétv.*

18/2024. (IV. 4.) BM rendelet a nevelő-oktató munka során alkalmazott tartalomszabályozók ismeretéről szóló, miniszter által elrendelhető képzés teljesítési kötelezettségéről

40/2024. (IX. 2.) BM rendelet a nevelő-oktató munka során alkalmazott tartalomszabályozók ismeretéről szóló, miniszter által elrendelhető képzés teljesítési kötelezettségéről

44/2024. (IX.26) BM-rendelet a munkára való alkalmassági vizsgálat kötelező eljárásrendje

419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről változása értelmében

77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 1

Az óvoda hatályos Alapító Okirata

Nevelőtestületi határozatok

Az intézmény bemutatása, adatai:

A köznevelési intézmény megnevezése: Búzaszem Nyugati Óvoda
OM azonosító: 033101

A köznevelési intézmény

Székhelye, címe: Búzaszem Nyugati Óvoda
4400 Nyíregyháza, Búza utca 7.
csoportok száma: 9

felvehető maximális gyermeklétszám: 240 fő

Tagintézmények: Búzaszem Nyugati Óvoda Aranykörte Tagintézmény
4400 Nyíregyháza, Körte utca 39.

csoportok száma: 6

felvehető maximális gyermeklétszám: 168 fő

Búzaszem Nyugati Óvoda Városmajori Tagintézmény
4400 Nyíregyháza, Városmajor utca 1.

csoportok száma: 6

felvehető maximális gyermeklétszám: 168 fő

Búzaszem Nyugati Óvoda Benczúr Téri Tagintézmény
4400 Nyíregyháza, Benczúr tér 20.

csoportok száma: 4

felvehető maximális gyermeklétszám: 112 fő

Búzaszem Nyugati Óvoda Gyermekkert Tagintézmény

4400 Nyíregyháza, Tőke utca 3.

csoportok száma: 4

felvehető maximális gyermeklétszám: 112 fő

A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

szakágazat száma: 851020

szakágazat megnevezése: Óvodai nevelés

A köznevelési intézmény fenntartója: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
címe: 4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.

Működési területe: Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén belül a Közgyűlés által meghatározott felvételi körzet.

A köznevelési intézmény alapfeladata: óvodai nevelés, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.

A köznevelési intézmény gazdálkodása: a költségvetési szerv előirányzatai felett rendelkezési jogosultság szempontjából teljes jogkörrel rendelkezik. Az intézmény gazdálkodásával kapcsolatos feladatokat az Eszterlánc Északi Óvoda látja el.

Küldetésnyilatkozat

Pedagógiai hitvallásunkban a fejlődés alapja a féltő, óvó, gondoskodó szeretet, stabil biztonság, differenciált személyre szóló bánásmód.

Az óvodás gyermek alaptevékenysége a játék, alapvető igénye a mozgás, élményeit, tapasztalatait ezen keresztül éli meg, általa fejlődnek képességei, bővülnek ismeretei.

A gyermeki kíváncsiságra alapozva, környezettudatos, tevékenységközpontú szemlélettel támogatjuk a gyermek egészséges fejlődését, egyéni készségei, képességei, tehetségének

kibontakoztatását, érdeklődésére adottságaira alapozva segítjük őt az iskolai életre való felkészülésben, szoros együttműködésben a családokkal.

Sokat változott a körülöttünk lévő világ, a természeti, társadalmi környezet, a gyermekek, szülők elvárása az óvodával szemben. Ezért fontos, hogy pedagógiai programunk támogassa a gyermekek azon jogát, hogy életkoruknak és érdeklődési körüknek megfelelő tevékenységben vegyenek részt. Feladatunk, hogy gyermekeinkben felébresszük a tanulás iránti vágyat, amely végig kíséri őket egész életük során.

Pedagógiai programunk igyekszik megalapozni a jelenkor és a jövő kihívásaihoz elengedhetetlen attitűdöket, készségeket és képességeket.

Pedagógiai munkánk során figyelembe vesszük a megváltozott gyermeket, a megváltozott tanulási környezetet a gyermekek közötti különbségeket, mely új típusú pedagógust, új típusú vezetőt, új eszközöket, módszereket, eljárásokat, struktúrákat kíván.

Küldetésünk: felismerni a változást, reagálni rájuk, kritikusan gondolkodni és döntéseket hozni, kreatívnak, fantázia dúsnak és ötletesnek lenni, érzékenynek lenni saját közösségünk, szűkebb, tágabb környezetünk problémái iránt mind a gyermekek, mind az óvodapedagógusok körében.

Feladatunk, a családi nevelés elősegítése, a család és az óvoda együttműködésének, jó partnerkapcsolatának erősítése a gyermek hatékony nevelése érdekében.

I. Helyzetelemzés

I.1. Személyi feltételek

I.1.1. Gyermeklétszám alakulása

Óvodáinkban, **29 csoportban 800 férőhelyen**, neveljük a gyermekeket. Évekig magas gyermeklétszám mellett dolgoztunk, az utolsó két évben igyekszünk közelíteni a törvény által előírt csoportlétszám kialakításához. Kis százalékban van jelen nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó gyermek.

A Búzaszem Nyugati Óvodában (Búza utca 7.) 1986 óta nevelünk sajátos nevelési igényű gyermekeket. A speciális csoportban 8-10 gyermekeket fejlesztünk megfelelő személyi és tárgyi feltétellel, befogadó légkörben.

I.1.2. Alkalmazotti közösségünk

A Búzaszem Nyugati Óvoda **alkalmazottainak létszáma 105 fő**, ebből 59 fő óvodapedagógus, 1 fő óvodapszichológus, 45 fő pedagógiai munkát segítő.

Minden óvoda nevelőtestületére jellemző a nagyfokú gyermekszeretet, az újra való nyitottság, a szakmai megújulásra törekvés és a partnerek igényeire való odafigyelés. Elfogadó, segítő, támogató légkörben neveljük gyermekeinket.

Elvárásaink az óvodapedagógusok felé

- Magas fokú gyermekszeretet, a gyermeki jogok tiszteletben tartása
- Pedagógusi elhivatottság, kiegyensúlyozottság, etikus, példamutató magatartás, kreativitás, jó humorérzék,
- Magas szintű pedagógiai ismeretek, tájékozottság a nevelőtestület jogkörébe tartozó dokumentumokban, belső szabályzatokban.
- Jó kapcsolatteremtő képesség, empátia, kedves, nyílt személyiség, jó szervezőképesség, az új iránti nyitottság jellemezze.
- Személyiségjegyei, beszédkulturája, ápoltsága szolgáljon modellként a kisgyermek számára.

Elvárásaink a dajka munkatársak felé

- A Pedagógiai Programban leírtak szerint az óvónő irányításával működjenek közre a gyermekek zavartalan és folyamatos ellátásában.
- Feladatuk az óvodai környezet rendjének és tisztaságának fenntartása.
- Ismerjék az óvoda nevelési és egészségügyi előírásainak belső szabályzatát.
- Jellemezze őket a pontosság, megbízhatóság, türelem, segítőkészség.
- Legyenek igényesek saját és környezetük higiéniájára.
- Példaértékű kommunikációval, viselkedéssel, szerető gondoskodással, hozzáértéssel végezzék a gyermeki szükségletek kielégítését.

- Ismerjék a gyermekek életkori sajátosságaiból adódó nevelési feladatokat, melyet az óvodapedagógusokkal összhangban, egységes szemlélettel, elvárással végeznek.
- Tartsák be a gyermekekkel kapcsolatos titoktartási kötelezettségüket.

Elvárásaink a pedagógiai asszisztens munkatársak felé

- Az óvodában folyó pedagógiai munka segítése, adminisztrációs-, szervezőtevékenységek végzésével.
- A Pedagógiai Programban leírtak szerint az óvónő irányításával működjenek közre a gyermekek zavartalan és folyamatos ellátásában.
- Kedves, nyílt, gyermekszerető, segítőkész, példaértékű magatartás jellemezze.
- Tartsák be a gyermekekkel kapcsolatos titoktartási kötelezettségüket.

A dolgozói létszám, szakképesítésük a törvény előírásainak megfelelő.

I.1.3. Tárgyi feltételek

Intézményeink tárgyi feltételei kiváló alapot biztosítanak a gyermekek sokoldalú fejlesztéséhez. Óvodáink épületei, udvarai, kertjei és berendezései a gyermekek biztonságát, kényelmét és életkori sajátosságait szem előtt tartva kerültek kialakításra, elősegítve egészségük megőrzését és fejlődését, valamint mozgás- és játékgényük kielégítését. A kellemes, harmonikus színek, formák és anyagok otthonos légkört teremtenek. Pedagógiai programunk megvalósításának kulcsfontosságú eleme a megfelelő tárgyi és környezeti feltételek biztosítása. Célunk, hogy az óvodai terek barátságosak, játékra ösztönzőek és a gyermekek aktív bevonásával alakíthatóak legyenek, teret adva mozgásnak és játéknak, miközben harmóniát árasztó, lehetőleg természetes anyagokkal vesszük körül őket.

Feladatunk

- a korszerű, az európai normáknak megfelelő minőségű eszközök beszerzése,
- a játék és egyéb fejlesztő eszközök kiválasztásánál a tudatos, életkornak megfelelő képességfejlesztés szempontjainak érvényesítése,
- az inkluzív neveléshez szükséges speciális kötelező eszközök beszerzése,
- az elhasználódott eszközök, berendezési tárgyak folyamatos cseréje, baleset és munkavédelmi szempontból évenkénti felülvizsgálata, a szükséges intézkedések megtétele,
- a gyermekek IKT kompetenciáinak fejlesztéséhez a megfelelő eszközök beszerzése,
- Az udvari játékok folyamatos fejlesztés alatt állnak. Az anyagi keret szűkös, ezért a különböző karbantartási munkálatokat, eszközbeszerzéseket újabb források, lehetőségek előteremtésével próbáljuk megvalósítani. A költségvetésen túl innovációs pályázatokon nyert összegek és hatékonyan működő alapítványok segítik óvodáink működését.

Alapítványaink

Búzaszem Óvodásokért Alapítvány

Városmajori Óvodáért Alapítvány

18. sz. Napköziotthonos Óvoda Gyermekkert Alapítvány

II. Közös célok, alapelvek, feladataink

II.1. Célok, óvodakép, gyermekkép, alapelvek

Céljaink

- Óvodáinkban a legitim központi nevelési programban foglaltak megvalósulása, a nevelés hatékonyságának növelése.
- Óvodáink sokszínű pedagógiai gyakorlatának megtartása és továbbfejlesztése.
- Az innovatív pedagógia támogatására való törekvés.
- Az óvodák közötti együttműködés erősítése, a „Jó gyakorlat” terjesztése.
- Szakmai kultúránk és a pedagógus kompetenciák folyamatos fejlesztése.
- Működésünkhöz szükséges személyi és tárgyi feltételrendszer és erőforrások optimalizálása a munkakörülmények javításával.
- Az óvoda és az iskola közötti átmenet zökkenőmentes hatékonyabb biztosítása, hogy a gyermekek érzelmi, szociális és értelmi képességei az iskolakezdéshez szükséges szintre fejlődjenek, biztosítva számukra a stabil alapokat a későbbi tanulmányi sikerekhez.

Óvodakép

Befogadó óvodánk a családi nevelés kiegészítője, ahol a gondoskodás és védelem természetes módon alakítja a gyermekek biztonságérzetét. Biztosítjuk a sokoldalú fejlődés optimális feltételeit, figyelembe véve az egyéni sajátosságokat. Nevelésünk alapja az elfogadás, tisztelet és szeretet, célunk a személyre szabott támogatás. Gondoskodunk a gyermekek szükségleteiről, érzelmi biztonságáról, testi, szociális és értelmi fejlődéséről, változatos tevékenységeken és gazdag műveltség tartalmakon keresztül, egészséges környezetben. Kiemelten kezeljük a felekezeti, nemzetiségi és menekült gyermekek önazonosságának megőrzését és társadalmi beilleszkedésüket:

- ☐ A gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Óvodánk a harmadik életévtől az iskolába lépésig kiegészíti a családi nevelést.
- ☐ Óvodánkban a gyermekeket és felnőtteket egyaránt tisztelő, barátságos, tiszta, esztétikus és biztonságos légkör fogadja, amely biztosítja az óvó-védő, szociális, nevelő és személyiségfejlesztő funkcióink érvényesülését.
- ☐ A külső megjelenés, a dekoráció és az óvoda felszereltsége tükrözi Pedagógiai Programunk szellemiségét. A dekorációban hangsúlyos szerepet kapnak a gyermekmunkák és a nyomdatechnika.
- ☐ Nevelési rendszerünk központi eleme a természetközpontúság, amelynek célja a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítása. Óvodánk minden helyiségében megtalálhatók a természetes anyagok, magvak, termések és különböző gyűjtemények.
- ☐ A bútorzat és a textíliák világos, natúr, pasztellszínekben pompáznak, elősegítve a gyermekek kényelmét, fejlődésük és nevelésük optimális feltételeit.
- ☐ Óvodai nevelésünk támogatja olyan gyermeki személyiségjegyek kialakulását, amelyek megkönnyítik a későbbi iskolai közösségbe való beilleszkedést.

- A gyermeki személyiség kibontakoztatása érdekében nevelőmunkánk igazodik a gyermekek egyéni képességeihez, elfogadáson, szereteten és bizalmon alapul. Kiemelt figyelmet fordítunk a különleges figyelmet igénylő és sajátos nevelési igényű gyermekek ellátására.
- Gazdag tevékenységrendszerünk és a jól megteremtett játékfeltételek segítik a gyermeki szükségletek kielégítését, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmak közvetítését és a hátrányok csökkentését.

Óvodáinkban arra törekszünk, hogy

- nevelésünk egészében érvényesüljön a gyermeki személyiséget elfogadó szeretet, tisztelet, megbecsülés és bizalom,
- biztosítsuk az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit,
- gondoskodjunk a gyermekek jó közérzetéről, testi-lelki harmóniájáról, mert ez előfeltétele fejlesztetőségüknek,
- megalapozzuk egészséges testi fejlődésüket, tanulási vágyukat, képességeiket, nyitott érzékenységet alakítsunk ki bennük a világ dolgai iránt,
- lehetőséget teremtünk arra, hogy kipróbálhassák, megismerhessék képességeiket, és lehetőségeik határát,
- formáljuk környezettudatos magatartásukat,
- tudatosan segítsük elő a gyermeki személyiség kibontakozását, tekintettel az eltérő adottságokra, készségekre, képességekre, szokásokra, nembeli, érsébeli, vérmérsékleti, nemzeti, etnikai különbségekre és a családok értékrendjének sokféleségére,
- gazdag, élményekkel teli, sokoldalú fejlődési lehetőséget nyújtó, boldog óvoda évekkel közvetetten segítsük a gyermekek iskolai közösségbe történő eredményes beilleszkedését,
- megerősítsük az iskolai életre való felkészülést szolgáló tevékenységeket és szervezési kérdéseket, ezáltal garantálva, hogy minden gyermek képességeinek megfelelő támogatást kapjon, miközben nevelési folyamatainkban továbbra is a gyermekek egyéni fejlődési igényeit tartjuk szem előtt.
- Biztosítsuk a gyermekek sikeres iskolai előrehaladásához szükséges képességek, készségek célzott óvodapedagógiai fejlesztését, a minőségi és megfelelő pedagógiai, módszertani tartalom megjelenítését, a nagycsoportos korosztályú gyermekek személyiségfejlődésének segítségét, a tanulás, ismeretszerzés iránti motiváció és a hazája, nemzete értékei iránt való elköteleződés kialakítását.

Gyermekkép-Az egyedi érték tisztelete

Meggyőződésünk, hogy minden gyermek egyedi és pótolhatatlan érték, testi, szellemi és erkölcsi értelemben is különleges személyiség. Fejlődésük összetett folyamat, amelyet biológiai adottságaik, természetes növekedésük és a környezeti hatások – köztük a nevelés – együttesen alakítanak. Ebből adódóan a gyermekek szükségletei életkoronként és egyénenként is sokfélék.

Óvodai nevelésünk alapvető célja, hogy támogassuk a gyermekek személyiségének szabad kibontakozását egy szeretetteljes és elfogadó környezetben. Hiszünk abban, hogy minden gyermeknek joga van a saját ütemében fejlődni, és elkötelezettek vagyunk hátrányaik csökkentése mellett. Elutasítunk mindenféle előítéletet, és magas színvonalú,

gyermekközpontú, befogadó nevelésünkkel biztosítjuk számukra az egyenlő hozzáférést minden tevékenységhez.

Az óvodáskorú gyermek aktív felfedezője a világnak. Természetes kíváncsisággal és érdeklődéssel fordul a környezete és társai felé. Felfedez, kérdez, megfigyel, kipróbál és folyamatosan tapasztalatokat szerez.

Gyermekközpontú nevelésünk alapelvei

Óvodánkban minden gyermek egyedi, pótolhatatlan érték, fejlődő személyiség, aki testi, lelki, szociális és szellemi szükségletekkel, valamint sajátos érési ütemmel rendelkezik. Nevelésünk magas színvonalú, gyermekközpontú, előítéletektől mentes és befogadó, amely minden gyermek számára egyenlő hozzáférést biztosít a tevékenységekhez.

Nevelőmunkánk a gyermekek mindenekfelett álló érdekét szem előtt tartva, jogaik és szabadságuk tiszteletben tartásával valósul meg. A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Tudatában vagyunk annak, hogy a nevelés elsősorban a család joga és kötelessége, intézményünk ebben kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Célunk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítése, az emberi és gyermeki jogok tiszteletben tartásával, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. A gyermek tapasztalatait, érzelmeit és vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenység a teljes nevelési időben érvényesül.

Óvodapedagógusaink szerepe és a nevelési környezet

Óvodai nevelésünk meghatározó kulcsszereplője az óvodapedagógus, aki tudatosan képviseli szakmai értékeinket és alapelveinket. Munkáját folyamatos felkészülés jellemzi, és teljes személyiségével vesz részt a gyermekek nevelésében. Az óvodásoknak joguk van a számukra megfelelő gondoskodáshoz és neveléshez.

Nyitott és rugalmas időkeretet teremtünk, amely igazodik a gyermekek egyéni szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz, valamint fejlődési ütemükhöz. A napirend kialakításában a folyamatosság, rendszeresség és a kiszámíthatóságot teremtő ismétlődés a meghatározó szempontok.

Tiszteletben tartjuk a gyermekek személyiségét, gyermeki méltóságát és jogait, védelmet biztosítva számukra a fizikai és lelki erőszakkal szemben.

A játék és a tevékenységek szerepe

A játék óvodásaink elsődleges, természetes tevékenysége. Mindennapjainkban kiemelt teret biztosítunk az önkéntes, szabad gyermeki játékválasztásnak. Az óvodapedagógus által tudatosan előkészített játékkörnyezetben fejlesztő, élményt nyújtó kezdeményezett játékokkal kínáljuk gyermekeinket, egyensúlyt teremtve a szabad és a kezdeményezett játéktevékenységek között.

Az óvodai munkajellegű tevékenységek lehetőséget teremtenek a közösségért végzett tevékenységek örömeinek megélésére, segítve a normák, értékek és szabályok kiépülését,

valamint a gyermek önállósulását. Az ismeretszerzés óvodáskorban cselekvésen keresztül, a gyermek érdeklődésére és előzetes tudására építve történik.

A gyermek fejlődésének támogatása

A hatékony nevelőmunka alapja a gyermek személyiségének alapos ismerete, képességeinek és készségeinek megfigyelése és diagnosztizálása. Egyéni képességeikhez igazodó tevékenységrendszerrel valósítunk meg. A gondozás kiemelt szerepet kap az óvodai élet szervezésében, segítve a gyermekek önállóságát és komfortérzetének megteremtését.

A gyermek fejlődésének alapja a gondoskodó szeretet és a stabil biztonság. Óvodai életünket a kölcsönös bizalomra, tiszteletre és együttműködésre épülő légkör határozza meg. Tiszteletben tartjuk a gyermekek eltérő különbözőségeit, és differenciált bánásmódot alkalmazunk. Inkluzív szemléletünk a befogadás, a kölcsönös segítőkészség és a másság felé való természetes odafordulás értékein alapul. Kiemelt figyelemmel neveljük a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket.

Az anyanyelvi nevelés áthatja valamennyi tevékenységünket. A gyermekek alapvető igénye a mozgás, ezért megfelelő feltételekkel és rendszerességgel biztosítjuk a mozgásszervezést. Egészséges környezetet és megfelelő napirendet biztosítunk, kiemelve az egészséges életmód iránti igény kialakítását.

A gyermek érzelmi biztonsága elengedhetetlen a fejlődéséhez, ezért derűs, szeretetteljes légkört teremtünk. A közösségi nevelés alapelve, hogy a gyermek megtapasztalja értékét a közösségben. A megalapozott szokásrendszer biztonságot nyújt és segíti az önállóságra nevelést, valamint a társadalmi viselkedés alapvető szabályainak elsajátítását.

Az óvodai nevelés a családi nevelést kiegészítve, a családok szokásainak megismerésével és a folyamatos párbeszéddel valósul meg. Intézményünk semleges a vallási és világnézeti kérdésekben, de biztosítja a fakultatív hitoktatás lehetőségét szülői igény alapján.

Jövőkép

Amennyiben megvalósulnak a közös Pedagógiai Programban kitűzött célok, feladatok, akkor az óvodai nevelés eredményesnek tekinthető, ezáltal a gyermekek számára az óvoda pozitív élmény, az örömforrás színtere. Együttműködésünk eredményeképpen a gyermekek ellátása magas színvonalú, eredményes lesz. Az óvodák sajátos arculata segíti a szülői igények és fenntartói elvárások kielégítését. Közös értékrendet teremtünk, megőrizve az intézmények sajátos arculatát, hagyományait, az innovációt, a szakmai kiteljesedés lehetőségét. Körzetünkben élő hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek 3 éves kortól rendszeresen járnak óvodába.

Pedagógiai értékelés eddigi nevelőmunkánkról

A programbeválás tapasztalatait összegezve eredményeink és partnereink visszajelzései alapján megállapítható, hogy nevelőmunkánk hatékony, és eredményes.

Erősségeinkre építve minőségi szinten folytatjuk tovább nevelési stratégiánkat, amely segíti partnereink elvárásainak való megfelelést, a minőségi munkavégzést.

Erősségeink

- Pedagógusaink elkötelezettek a program cél,- feladat,- és követelményrendszerének jó szinten történő megvalósítása iránt. Szakmai felkészültségük segíti a minőségi munkavégzést, az elvárásoknak való megfelelést.
- Nyitottságuk, új iránti fogékonyságuk, tenni akarásuk, továbbképzési igényük hozzájárul az innovatív nevelő-fejlesztő munkához, a sajátos és kiemelt nevelési célkitűzéseink eredményes megvalósításához (környezetvédelem, komplex egészségfejlesztő tevékenység néphagyományörzés, drámapedagógia).
- Intézményünk sajátosságát szimbólumokkal, jelképekkel hangsúlyozzuk.
- Programunkba olyan értékeket, sajátos elemeket, sikerkritériumokat építünk be, amelyek segítik a hatékony nevelőmunkát, gyermeki aktivitást, az önmegvalósítást, a tanulás folyamatát. A fenntarthatóság pedagógiájának érvényesülését.

A továbbfejlődés lehetőségei egy-egy területen

- A kapcsolatokban jobban érvényesüljön empátia, problémaérzékenység, eredményes konfliktuskezelés (gyermek, szülő).
- A székhelyintézménnyel és tagintézményeivel együttműködve program szellemében, a felállított sikerkritériumok alapján erősödjön a tartalmi munka színvonala, nevelőmunkánk elismertsége, óvodánk sajátos arculata.
- A tervező munkánkat célszerűbben segítő projektek, módszertani segédanyagok.
- Nevelőtestületünk minden tagja váljon felkészültebbé, elfogadóbbá a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési,- tanulási,- magatartási nehézséggel küzdő, speciális fejlesztést igénylő gyermekek hatékony kezelésére, a differenciáló pedagógiára. az esélyegyenlőségi programunk alapján a gyermekvédelmi feladatok eredményes megvalósítására.
- Minden csoportban legyen biztosított beintegrálhatóságuk feltétele. (továbbképzés,- önképzés,- szemléletformálás folyamatába a dajkák bevonása. /
- A szülő aktív bevonása a rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekbe.
- Meglévő értékeink megóvása mellett törekedjünk új, korszerű eszközök beszerzésére, udvarunk korszerűsítésére – a szervezett mozgáshoz – tartalmas szerepjátékokhoz szükséges eszközök biztosítására..
- Az „Örökös Zöld óvoda” cím megvédése céljából a kritériumoknak, elvárásoknak való megfelelés.
- Közös családi programok, egészség és környezetvédő akciók, jeles napok rendszerszerű szervezése (családi nap, animációs nap sportnap, virágos gondoskodás)
- Kapcsolataink kiszélesítése azonos és más programmal működő hazai és külföldi óvodákkal.
-
- Óvodánk vonzáskörzetében működő iskolákkal, bölcsődékkel fennálló változatos kapcsolattartási formák fenntartása, a zökkenőmentes átmenet elősegítés céljából. Bem J. tagintézményeivel a Jókai M., Kazinczy F. Gárdonyi Ált. Isk. Kodály Z. Zelk Z., Nefelejcs és Katica Bölcsőde.

II. 2. Az óvodai élet megszervezése

Csoportszervezési szempontok óvodánkban

A csoportok kialakításakor számos tényezőt veszünk figyelembe annak érdekében, hogy a gyermekek számára a legoptimálisabb fejlődési környezetet teremtsük meg. Elsődleges szempont a szülők igényeinek és az óvoda lehetőségeinek (személyi és tárgyi feltételek) összehangolása. Emellett figyelembe vesszük a gyermekek közötti célszerű rokoni és baráti kapcsolatokat, a kiegyensúlyozott fiú-lány arányt és az optimális csoportlétszámot. A szülők szociokulturális háttere, valamint a gyermek bölcsődei vagy családi érkezése szintén fontos szempont a csoportösszetétel kialakításakor. Tudatosan integráljuk a szociálisan hátrányos helyzetű, hároméves kort betöltött gyermekeket is.

Célunk olyan csoportok szervezése, amelyek maximálisan támogatják a gyermekek sokoldalú személyiségfejlődését, és lehetőséget teremtenek kiemelt készségeik és képességeik kibontakoztatására.

Homogén és heterogén csoportok

Óvodánkban homogén és heterogén csoportok működnek, ahol kiemelt figyelmet fordítunk a megfelelő életkori arány kialakítására. Ezek a szervezési formák hatékonyan érvényesítik az „együtt és külön” elvet, ami elősegíti a gyermekek szocializációját.

Biztosítjuk a gyermekek egyéni fejlettségi szintjének megfelelő fejlesztést. Tervezéseink során figyelembe vesszük az eltérő életkort és fejlődési ütemet. Differenciált tevékenységek tervezésével és szervezésével párhuzamosan elégítjük ki az egyéni szükségleteket.

A gyermekek jutalmazásának elvei és formái

Az óvodában alkalmazott jutalmazás a verbális és nonverbális kifejezések, és kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, (simogatás, kézfogás), kiemelt-megtisztelő feladatadás, kedves tevékenység biztosítása. A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású. Tárgyi jutalom adása ritkán (céllal), elfogadható.

A gyermekek napirendje

Óvodánkban a napirend folyamatos és rugalmas, biztosítva a különböző tevékenységek harmonikus arányát, miközben kiemelt figyelmet fordítunk a játék alapvető szerepére. A gyermekek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez olyan napirendet alakítunk ki, amely megfelel a folyamatosság és rugalmasság elveinek, figyelembe véve a helyi szokásokat, igényeket, valamint a differenciált tevékenységi formákhoz szükséges feltételeket és időtartamot. A gyermekek együttműködési képességének és feladattudatának fejlesztése érdekében 5-45 perces csoportos foglalkozásokat tervezünk és szervezünk, ezzel is hozzájárulva egészséges fejlődésükhöz.

ÉVKÖZI - NAPIREND

IDEJE	A TEVÉKENYSÉGEK MEGNEVEZÉSE
06.30 - 11.30	Folyamatos gyülekezés, szabad játék, egyéb szabadon választott tevékenység. Tisztálkodás, folyamatos tízóraiás. <i>A „beszélő-körben” az aktuális feladatok megbeszélése, elosztása, a felkészüléshez ötlet-, segítségadás.</i> A vállalt feladatok teljesítése; szervezett, kötött és kötetlen foglalkozások, tevékenységek, kezdeményezések, tapasztalatszerzések ideje, rugalmas időkeretben és időelosztásban. lehetőleg természetes környezetben, szabadban. Séták, kirándulások szervezése. Mindennapos testnevelés
11.30 - 15.00	Öltözködés, tisztálkodás, előkészület az ebédhez, a megbízatások folyamatos végrehajtásának tükrében. Ebéd, készülődés a lefekvéshez. Pihenés.
15.00 - 17.30	Öltözködés, tisztálkodás és az uzsonna elfogyasztása folyamatosan, az ébredés ütemében. A délelőtti félbemaradt tevékenység folytatása, szabad játék, egyéb szabadon választott tevékenység, lehetőleg udvaron.

NYÁRI - NAPIREND

IDEJE	A TEVÉKENYSÉGEK MEGNEVEZÉSE
06.30 - 12.30	Folyamatos gyülekezés, szabad játék, egyéb szabadon választott tevékenység az udvaron. A „beszélgető-körben” az aktuális feladatok elosztása, élmények megbeszélése, a tevékenységekhez ötlet-, és segítségadás. Tisztálkodás, folyamatos tízóraiás. A vállalt feladatok teljesítése, tevékenységek, játék, kezdeményezések, tapasztalatszerzések ideje rugalmas időkeretben és elosztásban az udvaron, a szabadban. Séták, kirándulások szervezése, pancsolás, fürdőzés lehetőségének biztosítása. Mindennapos testnevelés
12.00 - 15.00	Tisztálkodás, előkészület az ebédhez - a megbízatások folyamatos tükrében. Ebéd, készülődés a lefekvéshez - pihenés.
15.00 - 17.30	

	Öltözködés, teremrendezés, tisztálkodás és az uzsonna elfogyasztása folyamatosan, az ébredés ütemében. A délelőtti udvari játék, egyéb szabadon választott tevékenységek folytatása.
--	--

Az óvodai életben a gondozás kiemelt szerepet kap, így a gondozási feladatok során is építi kapcsolatait a gyermekekkel, segítve önállóságukat.

A gyermekek hetirendje

A hetirend hagyományos értelmében az egyes tanulási tevékenységek naponkénti váltakozását foglalja magába.

Egy-egy témát több napon át feldolgozunk másféle megközelítésből, változatos formában, módszerekkel, eszközökkel. Kivétel a mozgás, ami helyhez és időhöz kötött.

A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekekben. Törekedni kell a tevékenységek közötti belső arányok kialakítására.

Heti rend

	Kötött	Kötetlen
Kiscsoport	Irányított Mindennapos mozgás	Játékba integrált fejlesztés Ének, zene, népi játék, tánc (<i>Zenei alkotások</i>) Verselés, mesélés (Szabad beszélgetés és vita, <i>Színpadi kifejezés, Kommunikációs technikák</i>) Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka (Szabad rajz és vizuális alkotások) Külső világ tevékeny megismerése (Technikák a környezet tanulmányozására, Matematikai és informatikai alkotások)
	i	(Szabad rajz és vizuális alkotások) Külső világ tevékeny megismerése (Technikák a környezet tanulmányozására, Matematikai és informatikai alkotások)

Nagycsoport (iskolalelőkészítő)	Verselés, mesélés <i>Szabad beszélgetés és vita , Színpadi kifejezés, Kommunikációs technikák)</i> Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka (<i>Szabad rajz és vizuális alkotások</i>) Külső világ tevékeny megismerése – matematika-környezet megismerése (<i>Technikák a környezet tanulmányozására, Matematikai és informatikai alkotások</i>) Ének, zene, népi játék, tánc (<i>Zenei alkotások</i>) Irányított Mindennapos mozgás	Játékba integrált fejlesztés Verselés, mesélés <i>Szabad beszélgetés és vita , Színpadi kifejezés, Kommunikációs technikák)</i> Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka (<i>Szabad rajz és vizuális alkotások</i>) Külső világ tevékeny megismerése – matematika-környezet megismerése (<i>Technikák a környezet tanulmányozására, Matematikai és informatikai alkotások</i>) Ének, zene, népi játék, tánc (<i>Zenei alkotások</i>)
------------------------------------	---	--

A gyermekvédelmi felelős minden évben egy alkalommal beszámol munkájáról a nevelőtestületnek, az ügyek intézéséről a Tagintézmény igazgatóját, és az óvoda igazgatóját folyamatosan tájékoztatja.

Feladat	Felelős/határidő	Aláírási jogkör	Intézkedési jogkör	Megjegyzés/összegzés
A gyermekvédelmi esetek feltérképezése, szűrés	Csoportban dolgozó óvónők Évente 09.15.			
A gyermekvédelmi nyilvántartások összesítése, értékelése, adatszolgáltatás az igazgatónak	Gyermekvédelmi felelős Félévente /tanévnyitó, tanévzáró/			
Környezettanulmányok, szakvélemények készítése szakhatóság felkérésére.	óvodapedagógus alkalomszerűen	Tagintézmény Igazgató Igazgató	Szakhatóság	
Kapcsolattartás az önkormányzat szociális irodájával	Tagintézmény igazgató	Tagintézmény igazgató Igazgató	Szakhatóság	
Kapcsolattartás az Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal	óvodapedagógus	Tagintézmény igazgató Igazgató	Egységes Pedagógiai Szakszolgálat	
Kapcsolattartás a családsegítő szolgálattal	Gyermekvédelmi felelős	Tagintézmény igazgató Igazgató	Családsegítő szolgálat	

A nevelőmunka alapjai és az iskola-előkészítés

Az óvodai nevelés tervezését, a gyermekek megismerését és fejlesztését, valamint fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Óvodai nevelésünk a jóváhagyott pedagógiai programunk alapján valósul meg, a teljes óvodai életet átfogó tevékenységek keretében, óvodapedagógusaink feltétlen jelenlétével és közreműködésével.

A tanköteles korukat megelőző nevelési évben gyermekeink iskolai előrehaladásához fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében naponta összesen 45 perces időkeretben, feladatra differenciált, egyéni terhelhetőségükhöz igazodó iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. Amennyiben az infrastrukturális feltételek lehetővé teszik, ezt külön térben szervezzük meg. A tanköteles korú, de óvodában nevelkedő gyermekeinket ebben a folyamatban a tanköteles korukat megelőző évfolyamosoknak tekintjük.

A fejlesztő foglalkozás megszervezése

- A foglalkozások megszervezéséért az intézmény igazgatója, igazgató helyettesei és a tagintézmény igazgatók felelnek.
- A foglalkozások napi rendszerességgel, az óvodai nevelési időn belül valósulnak meg, időtartamuk legalább 45 perc. A 45 perc szabadon bontható, játékba és különböző tevékenység területekre ágyazható a differenciálás elvének figyelembevételével.
- Megvalósulás szervezeti keretei: homogén vagy vegyes csoportokban.
- A foglalkozás lehet egyéni, mikrocsoportos, vagy a csoport egészére kiterjedő szervezési forma.
- A hetiterv, napirend alapján az aznapi tervezett tevékenységekhez illeszkedő legyen
- A napi fejlesztést csak óvodapedagógus végezheti.
- A fejlesztés helyszíne szabadon választható a tevékenység céljának megfelelően.
- A tevékenységek tartalmát az óvodapedagógus módszertani szabadsága, felkészültsége és a gyermekek érdeklődése és igénye határozza meg.
- BTMN-es gyermekek fejlesztését az intézmény sajátosságai alapján, amennyiben van, fejlesztő pedagógus is végzi, heti rendszerességgel. Követve az eddigi gyakorlatot, egyéni fejlődési napló szerint.
- SNI-s gyermek fejlesztését utazó gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, vagy megfelelő szakképesítéssel rendelkező szakember vezeti.

A gyermekek bevonásának módja

- A gyermek fejlesztésbe való bevonása történhet:
- tanköteles korú gyermekek a csoportjukban homogén vagy vegyes csoportban, napi rendszerességgel, a hetirendben meghatározott tevékenység szerint:
 - Játék (szabad játék, irányított játék)

- Külső világ tevékeny megismerése
- Külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalommal
- Ének, zene, népi játék, tánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Mozgás
- Verselés, mesélés
- Munka jellegű tevékenységek

Kiemelt feladatunk:

- a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevétele,
- a játék elsődlegességének biztosítása.
- mindennapi mozgás lehetőségét biztosítása, (megvalósulhat mozgásos játékokkal, körjátékokkal, játékos néptánc, sétával)

Nyomon követés és dokumentáció

A napi 45 perces fejlesztő foglalkozások nyomon követése:

Fejlesztési napló SNI és BTMN gyermekek esetén

- A fejlesztő pedagógus, utazó gyógypedagógus minden egyes alkalomról rögzíti:
 - a foglalkozás időpontját,
 - részt vevő gyermek(ek) nevét,
 - alkalmazott módszereket, eszközöket,
 - rövid szakmai értékelést (előrehaladás, nehézségek),
 - javaslatokat a további fejlesztésre.

Egyéni fejlesztési terv, valamennyi tanköteles gyermek esetén (EFT)

- Félévente frissítendő, gyermekenkénti terv, amely meghatározza:
 - a fejlesztési célokat,
 - az elérendő kompetenciákat,
 - az alkalmazott módszereket és értékelési szempontokat.

Igazgatói ellenőrzés

- Félévente legalább egy alkalommal dokumentált belső ellenőrzést végez az igazgató / helyettes / tagintézmény igazgató
- Az ellenőrzés szempontjai:
 - a foglalkozások tényleges megvalósulása,
 - a dokumentáció teljessége,
- a fejlesztési tervek és a gyakorlati megvalósítás összhangja.

Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése.

A nevelési év folyamán a szülő által jelzett érzelmi vagy anyagi okok miatti hátrányt a csoportban dolgozó óvónő családlátogatáson vagy egyéni beszélgetések során megismerik és a szükséges intézkedést (fejlesztési terv, étkezési kedvezmény), megtervezik vagy továbbítják a Tagintézmény igazgató felé.

- Nyugodt, biztonságos, szeretetteljes légkörben sokszínű játéklehetőségek, beszélgetések, drámapedagógiai foglalkozások segítségével, a felnőttekkel és a csoporttársakkal való érzelmi kapcsolatukat tapintatosan erősítjük.
- Az anyagi okok miatti hátrány esetén tájékoztatjuk a szülőt az étkezési támogatás lehetőségeiről (önkormányzati támogatás)

Inkluzív nevelés:

Sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív nevelése

Célunk:

A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésük elősegítése befogadó környezet megteremtésével.

Alapelveink:

A gyermekek mindenek felett álló érdekében a mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk a gyermekeknek képességeik fejlődéséhez, személyiségük kibontakozásához, ismereteik bővítéséhez.

Fejlesztés területei:

- Az értelmi funkciók fejlesztése.
- Alapmozgások kialakítása, a nagy mozgások koordinálásának javítása, az egyensúlyérzék fejlesztése.
- Manuális készség, finommotorika fejlesztése.
- Szociális kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése.

Olyan sajátos nevelési igényű gyermek integrálását tudjuk biztosítani, akinek fejlesztéséhez megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező óvodapedagógusunk van. Pl.: tanulási zavarok preventív pedagógusa, fejlesztő pedagógus. Ezeknek a pedagógusoknak a szakképesítése lehetővé teszi, hogy felvállaljuk azoknak a gyermekeknek a kiszűrését, fejlesztését, akik a tanuláshoz szükséges részképesség zavarral rendelkeznek (dyslexia, disgraphia, diskalkulia, hiperaktivitás). Enyhe értelmi fogyatékosok, magatartászavarosok, megkésett beszédfejlődésűek, hallássérültek fejlesztése külső szakemberek segítségével történik.

A fejlődés várható jellemzői:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek is szívesen járnak óvodába.
- A közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják őket.
- A bemeneti méréshez képest a fejlődés kimutatható.

Feladataink:

A gyermekekben olyan különbözőséget elfogadó viselkedés, magatartás alakítása, ahol érvényesül a tolerancia, türelem, figyelmesség, segítőkészség.

Tárgyi feltételek biztosítása, különösen a nagymozgások fejlesztését, lateritást, téri tájékozódás, beszédészlelés, megértés fejlesztését és a gondolkodási stratégiák támogatását szolgáló eszközök.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének érdekében az óvodapedagógusok ismereteinek bővítése. (fejlesztőpedagógia, gyógypedagógia)

Tudatosítani a dajkák személyének fontosságát: példamutató bánásmód, magatartás, kommunikáció.

Figyelembe kell venni a gyermek terhelhetőségét, mindig annyi segítséget kapjon, hogy önállóan tudjon cselekedni.

Migráns gyermekek óvodai nevelése

Alapelveink:

A migráns gyermekek a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést.

Érvényesítjük az egyéni bánásmód elvét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Feladataink:

Az érkező gyermek empátiás fogadása, érzelmi biztonságának megteremtése.

A magyar gyermekek megismertetése az ő kultúrájukkal, szokásaikkal stb.

A migráns gyermek segítése játékon keresztül a magyar nyelv elsajátításában.

A fejlődés várható jellemzői:

- Szívesen jár óvodába
- Örömmel játszik társaival
- Megérti a magyar szavak jelentését, tömondatokban kifejezi magát.

II. 3. Az óvoda kapcsolatrendszere

Nevelőmunkánk alapja a gyermek személyiségfejlődésének folyamatos szemlélete, amelyben az óvodába lépést megelőző és az azt követő időszak egyaránt meghatározó jelentőségű. Az óvoda szociális és nevelési szerepe révén szoros kapcsolatot ápol a családdal, valamint azokkal az intézményekkel, amelyek a gyermek életútján fontos szerepet töltenek be: a bölcsődékkal és más szociális intézményekkel az óvodába lépés előtt, a pedagógiai szakszolgálatokkal, gyermekjóléti és családsegítő szolgálatokkal, egészségügyi és közművelődési intézményekkel az óvodai évek alatt, és az iskolákkal az óvodát követően. A kapcsolattartás formáit és módszereit a feladatok, a szükségletek és a helyi sajátosságok határozzák meg. Óvodáink nyitottak és kezdeményezőek a kapcsolatok kialakításában és fenntartásában. Óvodáink a családokkal közös szervezésében megvalósuló eseményeket és ünnepeket családias légkörben

szervezik, ahol a felnőttek és a gyermekek közös tevékenységei örömteli érzelmeket fejeznek ki.

Intézményen belüli kapcsolat:

1. Az óvoda és a család kapcsolat
2. Az óvodák közötti kapcsolat

II.3.1. Az óvoda és a család kapcsolata-családbarát óvoda

Nyitott világban élünk. Elengedhetetlen, hogy az intézmények is azok legyenek. Az eredményes nevelés csak úgy jöhet létre, ha nyitottak vagyunk a világra, ha ismerjük azt a közeget, ahonnan a gyermek érkezik (család, bölcsőde) és ahová tőlünk megy (iskola).

Óvodakezdés segítése

A jelentkezéskor lehetőséget biztosítunk az óvodai életbe való betekintésbe, szakmai munkánk megismerésére. A beíratás után (augusztus utolsó hetében) szülői értekezletet szervezünk, ahol megismertetjük házirendünket, bemutatjuk a csoportok óvodapedagógusait, dajkáit. Elmondjuk, hogy az óvodakezdést hogyan segítjük, segíthetjük a szülőkkel (a beilleszkedési szakasz ideje, rendje, módja), minden felmerülő kérdésükre igyekszünk megnyugtató választ adni.

A beilleszkedési szakasz rendje, módja:

- Szeretetteljes légkörben fogadjuk a gyermekeket, hogy a szülőtől való elválás egyre zökkenő mentesebbé váljon.
- Segítjük az óvodai élettel való ismerkedést, az óvodai élet rendszerének megismerését, a szokás és szabályrendszer gyakorlását.

Visszaszoktatás (folyamatosan)

- A 4-5 és 6-7 éves korú gyermekek részére visszaszoktatással kezdődik a nevelési év, a biztonságot nyújtó légkör megalapozása érdekében.
- Fontos szerepet kap az egymás iránti érdeklődés, a csoporttársak várása, a nyári szünetről visszatérő gyermekek fogadása.

Alapelvek

- Figyelembe kell vennünk, hogy mit vár el tőlünk a társadalmi környezetünk, a szülők igényeit be kell építeni nevelőmunkánkba, másfelől pedig fel kell készíteni a gyermekeinket arra, hogy megállják helyüket az iskolában.
- Az óvodai nevelésünk együttesen a családi neveléssel - azt kiegészítve, esetenként hátránycsökkentő szerepet betöltve valósul meg
- Ebben nagyon fontos folyamat a családok megismerése, elfogadása az együttműködésben a családhoz illesztett intervenciós gyakorlat működtetése, a családhoz illesztett megoldások keresése. Az elfogadás az együttérzés, az őszinteség, és az a fajta kölcsönösség, hogy mindkét fél meg tudja hallgatni a másikat. A szülő az óvodai intézmény kiválasztásával az ott dolgozók felé képviseli azt a bizalmat, hogy rájuk bízza gyermekét.
- Elsődlegesnek tekintjük az óvodai évek alatt a partneri kapcsolat kiépítését: tervezését, működtetését, ellenőrzését , értékelését.

- Intézményünk működésének hatékonyságát növelve építjük be a szülői véleményeket, igényeket.
- Természetesnek tekintjük a szülők eltérő elvárásait, igényeit az óvodai nevelést illetően (szülői elégedettség mérés),.
- Törekszünk a szülők több helyzetben való megismerésére.
- Óvodai nevelésünk hatékonyságát a szülővel való kapcsolatunk minősége adja és mozgatja.
-
- Az együttműködés legyen pozitív, fejlesztő hatású, hagyományos, rendszeres. A gyermek minden irányú fejlesztésére törekszünk, az életre készítjük fel őket, ezért nagy szükség van az óvodán kívüli színterek megismerésére is.
- Használjuk a digitális eszközöket, ösztönözzük a gyermekeket és a szülőket azok óvodával kapcsolatos információszerzésére.
- Honlap folyamatos frissítése, dokumentumok feltöltése- Pedagógiai Program, Házi rend, Alapítvány, aktualitások (szülői értekezletek, nyílt napok, beiratkozás időpontja, telefonszámok, az intézmény bemutatása, stb.).
- Pályázatok felkutatása, feltöltése, esetleges szavazás.
- Térítési díjak átutalásos kiegyenlítése.
- Értesítések, információ, tájékoztató kérés e-mail címen.

Cél

A családi nevelés elősegítése, a család és az óvoda együttműködésének, jó partnerkapcsolatának kiépítése a gyermek hatékony nevelése érdekében.

Feladat

- Korrekt kölcsönös bizalom, kölcsönös segítségnyújtás kialakítása és fenntartása, az óvoda pozitív szerepének kialakítása, a szülők megnyerése a közös nevelés érdekében.
- A kapcsolattartási formák tervezése, dokumentálása a csoportnaplóban, megvalósítása ütemezés szerint
- Intézményi partnerközpontú működés értékelési folyamatban keresztül feltárni a szülők véleményét, elégedettségét, és az eredményt beépíteni a hatékonyság, eredményesség érdekében az intézményi-tagintézményi folyamatokba.
- Intézményi szinten fontosnak tartjuk, hogy minden óvodás szülője óvodáinkban ugyanazt a lehetőséget megkapja az óvodai nevelés részvételében, feladatunk ennek érdekében a kapcsolattartásra vonatkozó közös intézményi szintű tartalmi minimum működtetése.
- Természetesen további feladatunk, hogy intézményeink saját szülői kör igényeihez igazodva adott esetben a tartalmakat tovább bővítsék, gazdagítsák.

A Családdal való együttműködés

- **Családlátogatások** – Legfontosabb együttműködő partnerünk a család, a szülő. A gyermek neveléséért elsősorban a család a felelős, amelyben mi partnerek, segítőtársak igyekszünk lenni. Minden gyermeket meglátogatunk otthonában, ahol megfigyelhetjük a

családtagok egymáshoz való viszonyát, a gyermek családban elfoglalt helyét, az esetleges gondokat, problémákat, a szülők nevelési módszerét.

- Az **egyéni beszélgetésekre** rendszeresen sort kerítünk akár szülői, akár óvodapedagógusi kezdeményezésünkre. Fontosnak tartjuk a rendszeres, reális tájékoztatást, mely segítőszándékú, tapintatos és őszinte, különösen hátrányos helyzetű, magatartási problémák esetében.
- **Nyílt napokra** hívjuk a szülőket, minden évben előre meghatározott napokon bepillantást nyerhetnek a csoportokban folyó munkába gyermekeik óvodai életbe. Ezen kívül bármikor betekinhetnek a szülők az óvodánkba, csoportjainkba előzetes megbeszélés után.
- A **fogadó órákat** a négy szemközti találkozást igénylő dolgok megbeszélésére szervezzük, ahová személyre szóló meghívást is kaphat a szülő, de ő is jelezheti érdeklődését. Főleg a nagycsoportos gyerekek szüleivel beszéljük meg az iskolaérettséggel, gyermekük személyiségfejlődésével kapcsolatos dolgokat.
- **Réteg szülői értekezletet** a tanév elején valamennyi új gyermek szüleinek tájékoztató, megismerő jelleggel tartunk, összefélévkor pedig a nagycsoportos, iskolába készülő gyerekek szüleinek az iskolaérettség kritériumairól, lehetőségeiről.
-
- **Csoport szülői értekezleteket** tanév elején és végén az aktuális feladatokról, teendőkről tartunk. A Szülői szervezet tagjainak szükség esetén évi két alkalommal van értekezlet.
- **Ünnepeinkre, rendezvényeinkre** rendszeresen kapnak meghívást a szülők. Így közösen élhetjük át az ünnepek hangulatát, együtt örülhetünk gyermekeink műsorának, s akár segítségükkel is fokozhatják azok sikerét.
- Különbféle **csoportprogramokat** szervezünk. Minden csoport lehetőségeihez mérten színes, változatos tevékenységeket, programokat szervez szülők bevonásával, segítségével.
- A **Szülői Szervezet** eredményesen és hatékonyan működik, aktívan segítik az óvoda működését és a gyermekek nevelését.
-
- Alkalmanként, külső pedagógiai szakember munkáját is igénybe vesszük a segítséghez, közreműködünk a szülő és a szakember közötti kapcsolat megteremtésében.

II.3.2. Tagóvodák közötti kapcsolattartás

Cél: Az intézmények sajátos arculatának megismerése, megtartása, továbbfejlesztése, az óvodákban folyó szakmai munka minőségfejlesztése.

Közös szakmai munkaközösség működtetése az újszerű pedagógiai módszerek átadásának lehetővé tételével, az egymástól való tanulás, tapasztalatszerzés, szakmai viták, pedagógiai elemző munka biztosítása.

Feladat

Demokratikusan együttműködő nevelőtestületek, munkaközösségek formálása, melynek alapja a biztonságérzeten alapuló következetes, ésszerű, őszinte, mindenki által elfogadható munkafegyelem.

A döntések előkészítésében megfelelő, korrekt információcsere, vélemény és javaslattételi lehetőség nyújtása a tagintézmény-igazgatók, dolgozók számára.

Lehetőséget teremtünk arra, hogy a tagóvodák dolgozói megismerhessék egymás szakmai munkáját, törekszünk a jó munkatársi viszony kialakítására, az őszinte, nyílt véleménynyilvánításra.

A Tagintézmény igazgatók és az ott dolgozók bevonása a tervezéstől a végrehajtásig, az intézményeket érintő feladatok megoldása, hogy minél aktívabban, felelősségteljesebben vegyenek részt az irányító munkában is

Intézményi szintű értekezletek

Közös rendezvények	Időpontja	Helyszíne	Részvevők köre
Tanévnyitó értekezlet	Minden év augusztus vége	Székhelyintézmény	Óvodapedagógusok
Igazgatói értekezlet	Minden hónap	Székhelyintézmény	Vezetőség
Munkatársi értekezlet	Nevelési év elején	Székhelyintézmény	Minden dolgozó
Nevelőtestületi értekezlet - Szakmai nap	Minden év február eleje	Székhelyintézmény	Óvodapedagógusok
Közös munkaközösségek Teamek	Meghatározott munkaközösségi (feladatterv) munkaterv szerint	Meghatározott program szerint	A munkaközösség tagjai Team tagok
Tanévzáró értekezlet	Minden év június	Székhelyintézmény	Óvodapedagógusok

Intézményen kívüli kapcsolatok

Partnerek	Kapcsolattartás módja	Kapcsolattartás felelőse	Időpont
Eszterlánc Északi Óvoda gazdasági szervezete	megbeszélések, adatszolgáltatás	igazgató, helyettes óvodatitkárok	napi rendszerességgel
Bölcsődék	Látogatás az intézményekbe	igazgató, helyettes Tagintézmény igazgató,	esetenként

Általános iskolák	Látogatás az intézményekbe, közös programok	igazgató, helyettes Tagintézmény igazgató,	évente
Önkormányzat (fenntartó)	Megbeszélések, beszámolók	Igazgató	esetenként
Közművelődési intézmények	Rendezvények	igazgató, helyettes Tagintézmény igazgató,	esetenként
Egészségügyi intézmények	Vizsgálatok, tájékoztatások,	igazgató, helyettes Tagintézmény igazgató,	esetenként
Szakmai szolgáltatók	Továbbképzések, szakmai előadások	igazgató, helyettes Tagintézmény igazgató,	esetenként
Szakszolgálatok	Gyermekvizsgálatok Szakvéleményekkel megbeszélések	igazgató, helyettes Tagintézmény igazgató,	esetenként
Civis Hungast Kft.	Megbeszélések, jelentések	igazgató, helyettes Tagintézmény igazgató	kialakított rend szerint
Gyermekjóléti Szolgálat Óvodai szociális segítő (2015. évi CXXXIII. törvény 21. § (2))	Megbeszélések, jelentések, beszámolók	igazgató, helyettes Tagintézmény igazgató, gyermekvédelmi felelős Óvodai szociális segítő	esetenként
Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek egészségügyi ellátása 2011. évi CXCV. Nkt.4.§	Megbeszélések, tájékoztatások	igazgató, helyettes Tagintézmény igazgató,	esetenként

II.3.3.Intézményen kívüli kapcsolat

Kapcsolat a Fenntartóval

Munkánkat eddig is a kölcsönös tisztelet, és a jó partnerkapcsolat jellemezte, - amit továbbra is feladatunknak tekintünk.

A jövőben is fontosnak tartjuk a jó partneri együttműködést, a korrekt tájékoztatást, a jó munkakapcsolat megtartását.

Kapcsolat a Bölcsődével

A Hóvirág, Katica, Nefelejcs, Micimackó Bölcsődékkal kölcsönösen ellátogatunk egymáshoz, közös beszélgetések, konzultációk, nyílt nap alkalmával megismerjük egymás munkáját, szokásait, a gyerekek fejlesztésének lehetőségeit. Gyakorlati bemutatókra hívjuk a gondozónőket, a gyerekeket is vendégül látjuk, ajándékkal kedveskedünk nekik, közösen játszunk. Ezáltal is megkönnyítjük a beszoktatásukat.

Az iskolával való együttműködés

Az átmenet megkönnyítése érdekében fontos a nevelőmunkánk összehangolása az iskolával, s a kölcsönös nyitottság mindkét részről elengedhetetlen. Törekszünk egymás munkájának megismerésére, kapcsolatunk tartalmassá tételére. Aktív kapcsolatunk van a Kazinczy Ferenc Általános Iskolával, Gárdonyi Géza Általános Iskolával és a Kodály Zoltán Általános Iskolával, Bem József Általános Iskolával, Móra Ferenc Általános Iskola és a Jókai Mór Református Általános Iskolákkal. Nyílt napjainkra, rendezvényeinkre hívjuk meg őket. Mi is szívesen teszünk eleget nagycsoportosainkkal az ünnepeikre, különböző versenyekre, nyílt napjainkra való meghívásaiknak.

A speciális csoportban dolgozó kolleganőink a Bárczi Gusztáv Általános Iskolával és a Göllész Viktor Speciális Szakiskola és Általános Iskolával tartják a kapcsolatot. A gyermekekkel közösen látogatják meg az iskolát, továbbképzésekre, bemutató órákra is ellátogatnak, ahol megfigyelhetik volt óvodásaink fejlődését.

A pedagógiai szakmai szolgáltatás és óvodánk kapcsolata

Törekszünk a tartalmas, jó kapcsolat kialakítására a **Pedagógiai Szakszolgálat** szakembereivel. A problémás gyermekek, a beilleszkedési zavarokkal, tanulási nehézségekkel, magatartási rendellenességekkel küzdő gyermekek problémáinak feltátásában, illetve, ha nem tudjuk megállapítani az iskolaérettséget, szakvélemény készítésében kérjük a **pszichológusok** segítségét. Előadások keretében adnak tanácsot a szülőknek, és segítik a mi nevelőmunkánkat is. A **logopédus** óvodán belül segít a beszédhibás gyerekek problémáinak feltárásában, megoldásában. A speciális csoportba járó sajátos nevelési igényű gyermekeket a **Megyei Szakértői Bizottság** szakvéleménye alapján vesszük fel, ők állapítják meg javaslatainkat figyelembe véve - a tanköteles gyerek iskolatípusát is.

Óvodák és óvodánk kapcsolatai

Tapasztalatcsere céljából ellátogatunk olyan óvodákba, ahol szintén Freinet szellemű nevelés folyik pl. Debrecen, Hajdúszoboszló.

A nyíregyházi óvodákkal jó szakmai kapcsolatunk van, erősítjük, gazdagítjuk az együttműködést, továbbképzéseken, tanfolyamokon, szakmai rendezvényeken.

Kapcsolat a Közművelődési intézményekkel

Nevelési feladataink sokoldalúbb, színesebb megvalósítását segítik a közművelődési intézmények által kínált érdekes, hasznos programok, lehetőségek, melyeket be tudunk illeszteni a mindennapok tevékenységeibe.

Színházi, bábszínházi előadásokat tekintünk meg. Részt veszünk a **Megyei Könyvtár irodalmi** foglalkozásain, a **Kölyökvár** rendezvényein, kiállításain. Megtekintjük a **Múzeum** állandó és időszaki kiállításait, a **Falumúzeum**, **Kállay gyűjtemény**, **Vikár Sándor Zeneiskola** és a **Csodavár** színes programjait, városi rendezvényeket.

II. 4. Pedagógiai dokumentáció

A pedagógiai dokumentáció célja, hogy megjelenítse a Pedagógiai Program elv-, cél- és feladatrendszerét, meg hagyva az óvodapedagógusok maximális választási szabadságát a módszerek és eszközök alkalmazásában.

A Búzaszem Nyugati Óvoda dokumentációja

Az óvodai nevelés országos alapprogramja (Alapprogram)

Búzaszem Nyugati Óvoda Pedagógiai Programja

Búzaszem Nyugati Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzata

Házirend

Pedagógus- továbbképzési intézményi Program

Éves Munkaterv, Munkaterv beszámolója (egy közös, tagóvodák)

Óvodai törzskönyv (oviKréta)

Csoportok dokumentációi

1. Óvodai csoportnapló (oviKréta)
2. A felvételi és mulasztási napló (oviKréta):
3. A gyermekek fejlődésének nyomon követése (oviKréta)

Nkt. 99/L.§-a alapján óvodánkban 2024.09.01-től a papír alapú dokumentációt felváltotta az oviKréta elektronikus tanulmányi rendszer. A rendeltetésszerű működés során a köznevelésért felelős miniszter által jóváhagyott, az állam által díjmentesen biztosított tanulmányi rendszert kötelesek pedagógusaink használni, mely az oviKrétát jelenti.

1. Óvodai csoportnapló (oviKréta)

Az óvodai nevelés a pedagógiai munka legfontosabb dokumentációja. Tükröznie kell az óvodai nevelési programját. A csoportnapló tartalmi kialakítása intézményi szinten a rendelet előírása szerinti, ezen felül természetesen a tagóvodai programrészhez kapcsolódóan egyéni sajátosságokat is tartalmazhat (dokumentumtár).

Az e-naplóban megjelenik az óvoda neve, OM azonosítója, címe, a nevelési év, a csoport megnevezése, a csoport óvodapedagógusai, a megnyitás és lezárás helye és időpontja, az igazgató aláírásának helye, a gyermekek nevét és óvodai jelét.

Az e- napló dokumentumtárában megtalálhatóak a következő adatok:

A fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három-négyéves, a négy-öt éves, az öt-hat éves a hat-hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,

A nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét;

A napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket;

Heti rendet napi bontásban;

A családdal való kapcsolattartási formák tartalmát;

Nevelési Tervet és értékelést (nevelési feladatokat (szocializációs tervet)),

A szervezési feladatokat, a tervezett programokat és azok időpontjait,

A gyermekek fejlődését elősegítő tartalmakat (éves ütem tervet) a következő bontásban: verselés, mesélés, ének, zene, énekes játék, gyermektánc rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, mozgás, a külső világ tevékeny megismerése, az értékeléseket;

Az éves nevelő munka értékelését;

A nyári tevékenységi tervet; értékelést
A gyermekvédelemmel kapcsolatos bejegyzések;
A fogadóórák időpontjai;
A szülői értekezletek időpontjai;
A hivatalos látogatásokat, a vezető ellenőrző látogatásait, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását.
Fejlettségmérő dokumentumokat (szöveges rész PDF, táblázat szkennelve)
Tevékenységek értékelését-őszi, téli, tavaszi reflexió,
Feljegyzés a csoport életéről
Csoportprofil, egyéni arculat
Kiemelt feladat
Kiemelt feladat értékelése

2. A felvételi és mulasztási napló (oviKréta):

A felvételi és mulasztási napló az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére szolgál. A felvételi és mulasztási naplót az oviKRÉTÁ-ban vezetjük.

Tartalmazza:

a gyermek naplóbeli sorszámát, oktatási azonosító számát, nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, nem magyar állampolgár esetén a tartózkodás jogcímét, a jogszerű tartózkodást megalapozó okirat számát, lakóhelyének, tartózkodási helyének címét, anyja születéskori nevét, apja vagy törvényes képviselője nevét,
a felvétel időpontját,
az igazolt és igazolatlan hiányzások havi és éves összesítését,
a szülők napközbeni telefonszámát,
a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői bizottság nevét, címét, a szakvélemény kiállításának időpontját és számát, valamint az elvégzett felülvizsgálatok, továbbá a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.
a gyermeket akkor lehet a felvételi és mulasztási naplóból törölni, ha az óvodai elhelyezése megszűnt.

3. A gyermekek fejlődésének nyomon követése (oviKréta)

Alapelv

Az óvodai élet során a megismerés, a gyermek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodába lépés pillanatában kezdődik és folyamatos. Egyénileg és folyamatosan nyomon követjük óvodásaink fejlődését, hogy számukra a leghatékosabb fejlesztő hatásokat biztosítsuk.

Minden gyermek „más”, saját kompetenciákkal rendelkezik, a gyermek fejlődését elsősorban saját magához kell mérni.

A megfigyelés, mérési eljárás az adott pillanatot értékeli, egy adott állapotot rögzíti. A gyermek folyamatosan fejlődik, változik, az érés (lélektani folyamat) folyamatosan megy végbe.

Cél: A hatékony nevelés, melynek alapfeltétele óvodásaink egyéni, értelmi sajátosságainak megismerése. A megismerésben első lépcső az óvodába lépést megelőzően a szülő, akivel anamnézist veszünk fel, a gyermek adott állapotára, fejlődésére vonatkozó információt gyűjtünk.

Az óvodai nevelés tartalma lefedi az óvodás gyermek személyiségének komplex fejlesztését, az egyénre szabott módszerekkel, eszközökkel.

Feladat:

Óvodánként kialakított rend szerint (*megfigyelés, mérés*) az óvodapedagógus ismerje meg a gyermekek fejlettségét. Minél több ismeretet igyekezzon szerezni a gyermekről természetes közegében, természetes tevékenységében való részvétele során.

A gyermekek fejlettségére vonatkozó megfigyeléseit, méréseit az óvodapedagógus az oviKréta-ban kialakított egységes dokumentációban rögzíti, iskolakészültségi mérést (e-dia) végez a tanköteles korú gyermekekkel, a megfigyelések értékelését területenként elvégzi.

A megfigyelés, mérés eredményeire építve az óvodapedagógus elkészíti éves szinten a pedagógiai tervezőmunkáját, és minden esetben figyelembe veszi a lassabban haladó és a gyorsabban haladó gyermekek ütemét.

A fejlesztési terv konkrét megfigyelési és/vagy mérési eredményen alapulóan jelöli meg a konkrét fejlesztési célt. (Objektív, a gyermek fejlettségét mutató a tevékenység megfogalmazása.)

A gyermek kedvelt tevékenységére, érdeklődésére alapozva tervezi meg a fejlesztés lépéseit az óvodapedagógus, amely egymásra épülő, 4-6 tevékenységi és/vagy gyakorlatsorból áll. Tervezi az egyéni fejlesztés lezárásának időpontját, és a fejlesztési alkalmak megvalósulását rögzíti. A fejlesztés során változtatatosan alkalmazza a hagyományos és korszerű módszereket. A fejlesztéshez szükséges eszközök sokszínűek (játék-, saját készítésű-, fejlesztő eszközök)

Az óvodapedagógus az egyéni fejlesztési folyamathoz kapcsolódóan a szakpedagógus kollégáktól, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat pszichológusától, logopédusától az általuk nem ellátott gyermekek esetében is szakmai konzultációt, esetmegbeszélést kérhet.

Egyéni fejlődés nyomon követésének dokumentációi (oviKréta)

A gyermeki fejlődés dokumentációját fél évente vezetjük. a szülőt tájékoztatjuk, melyet aláírásával is alátámaszt a szülő. Elemei:

1. Anamnézis
2. Gyermeki fejlődés dokumentációja (oviKréta)
3. Egyéni fejlesztési terv

1. Anamnézis készítése belépéskor.

2. A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát (oviKréta). A gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatóit szempontok szerint tudjuk értékelni, hogy az életkorának megfelelően hogyan fejlődik, eléri-e az iskolakészültség kritériumait. Életkortól függően készíthetünk értékelést a gyermek fejlődéséről. A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől kiegészül az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével a kötelező dokumentumban, az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése céljából. A gyermekek fejlődésének vizsgálatára a tanköteles kor betöltésekor diagnosztikus mérési rendszert alkalmazunk (e-dia).

3. Fejlesztési terv fél évente. Az OH határozata alapján a tanköteles korú, még egy évig óvodában maradó SNI vagy BTMN gyermekek számára az óvodapedagógus fejlesztő foglalkozást szervez, a fejlesztési tervet év elején elkészíti, a gyermek egyéni fejlődési dokumentációjában folyamatosan vezeti. A fejlesztés ideje: 10 - 20 perc. A fejlesztés formája: egyéni, kiscsoportos.

II. 5. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése. Ezen belül:

- 1) az egészséges életmód alakítása,
- 2) az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- 3) az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

II. 5. 1. Egészséges életmód alakítása, egészségnevelési program

Célunk: a gyermekek egészséges életmódra való felkészítése, beleértve testi, lelki és szociális egészségük megalapozását, megőrzését és megerősítését. Emellett kiemelt fontosságú az egészséges életvitel iránti igényük formálása és testi-lelki fejlődésük elősegítése a számukra adekvát és rendszeres életritmus, valamint a megfelelő napirend kialakításával.

A 3-7 éves korosztályt arra készítjük fel, hogy megőrizze és megerősítse testi, lelki és szociális egészségüket, megalapozva ezzel egészséges életmódjukat. A korosztály sajátosságait figyelembe véve tervezzük a gondozást, a mozgáslehetőségeket és az egészségvédelmet. Egészségfejlesztő tevékenységeink a pozitív változást, valamint az olyan kulcsfontosságú életvezetési készségek fejlesztését célozzák, mint a problémamegoldás, az alkalmazkodóképesség, a nehézségekkel való megküzdés, a mérlegelő gondolkodás és a hatékony kommunikáció. Ezen készségek birtokában a gyermekek képesek lesznek elsajátítani az egészséges életmód kialakításához elengedhetetlen ismereteket és képességeket.

Általános feladataink

Egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése, a gyermek korának megfelelő optimális életritmus kialakítása.

- az egészséges életmód, (testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés, a betegségmegelőzés
- magas telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése
- egészségmegőrzés szokásainak megalapozása
- mozgásigény kielégítése, a testi képességek fejlesztése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- a környezet védelméhez kapcsolódó szokások kialakítása
- a környezettudatos magatartás megalapozása
- megfelelő szakemberek bevonásával, szülővel együttműködve speciális prevenciók,
- korrekciós testi és lelki nevelési feladatok ellátása

Az óvodapedagógus feladata

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- Az egészséges táplálkozás és a kulturált étkezési szokás alakítása.
- A gyermek testi képességeinek fejlesztése egészségének védelme, óvása, megőrzése, edzettségének biztosítása.
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A környezet védelméhez, megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, környezettudatos magatartás megalapozása, egészség tudatos szemlélet formálása.
- A gyermek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.

- Prevenciós és korrekciós testi-lelki nevelési feladatok megszervezése, megvalósítása – megfelelő szakember bevonásával – (a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve).

A tevékenység tartalmi megvalósítása

Gondozás, testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés

A gyermek gondozásának záloga az óvodapedagógus és a gyermek közötti meghitt, szeretetteljes kapcsolat, a természetes testközelség megléte. A gondozás során az óvodapedagógus és a pedagógiai munkát segítő munkatársak folyamatos odafigyeléssel biztosítják a gyermekek komfortérzetét, **személyi higiénia** feltételeit. Az óvodapedagógus a fokozatosság betartásával törekedjen arra, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségletüket. Az egy csoportban dolgozók– óvodapedagógusok, dajkák – állapodjanak meg a szükségleteket kielégítő szokások pontos menetében, az azonos gyakoroltatás érdekében.

Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezettségét az óvodába lépés pillanatától biztosítsa az óvodapedagógus.

A **testápolás** a gyermekek tisztaság igényének kialakítását szolgálja. Az óvodapedagógus folyamatos odafigyeléssel biztosítsa, hogy a gyermek kívánsága, kérése alapján tudjon segíteni. A gyermekek egyéni fejlettségében nagy különbségek vannak. Az óvodai és a családi gondozási szokások összehangolása segít az azonos szokások kialakításában, az azonos elvek betartásában. A személyi higiénia nevelés során különös gonddal védje a gyermekek érzékszerveit. A bőrápoláshoz, fogmosáshoz, hajápoláshoz, az orr tisztán tartásához, a WC használathoz a felnőttek úgy teremtsék meg a feltételeket, hogy a gyermekek fokozatosan, önállóan végezhessek el ezeket a teendőket.

A **táplálkozás** a növekedés, fejlődés egyik feltétele. Az óvodás napi ötszöri étkezést igényel, teljes tápanyagszükségletük 3/4 részét az óvodában kapják. Az óvoda ezért figyeljen oda, hogy a gyermekek étrendje változatos és megfelelő tápanyag összetételű legyen. A gyermekeknek különböző táplálkozási szokásaik vannak. A felnőttek kellő toleranciával fogadják el a kezdeti étvágytalanságot, válogatást. Később az óvodapedagógus az új ízekhez nyújtson kedvesítő ismereteket, ösztönözze a gyermekeket az ételek megízlelésére.

A kisgyermek folyadékigénye nagy, ezért biztosítsák a pedagógiai munkát segítő munkatársak, hogy a nap bármely szakaszában ihassanak.

Az óvodapedagógus az egészséges táplálkozás és a kulturált étkezésszokássá alakítása érdekében ételkészítési és kóstolási programokat szervez, mely segíti az óvodai és az otthoni táplálkozási szokások összehangolását, a helyes táplálkozás megvalósítását.

A felnőttek biztosítsák a kulturált étkezés feltételeit és az előkészületbe a gyermekeket is vonják be fejlettségüknek megfelelően (önkiszolgálás, ill. naposi munka).

Az időjárásnak megfelelő **öltözködés** védi a gyermeket, ezért az óvodapedagógus hasson a szülőkre, hogy többretegűen öltöztessék gyermekeiket. Az óvodapedagógus kérje a szülőket, hogy szükség esetén tartalék ruhaneműket tartsanak a szekrényben. Az óvodai ruha, cipő biztosítsa a gyermek szabad mozgását és óvjon a sérülésektől.

A gyermekek alvásigényének egy részét az óvoda elégíti ki. A csoportszobát **pihenés** előtt jól szellőztessük ki, a folyamatos levegőcserét pihenés alatt is biztosítani kell. A fektetők elhelyezése előtt a padló portalanításáról gondoskodni kell. A nyugodt pihenés, alvás megteremtéséhez elkerülhetetlen a zavaró belső és külső ingerek megszüntetése (belső – feszült

érzelmi állapot, telt gyomor, hólyag, külső – zsúfoltság, zaj, levegőtlenység, kényelmetlen ruhanemű).

Fontos, hogy ott, ahol a gyermekek pihennek csend és nyugalom legyen. Az elalvás előtti rövid mesének, halk altató éneklésnek is nyugtató hatása lehet.

A gyermekek alvásigénye eltérő. Az óvodapedagógus ügyeljen arra, hogy a korábban felébredők, vagy a nem alvók ne zavarják a még alvó társaikat, csendes tevékenységet, játékot biztosítson számukra. A nyugalom, a kellemes közérzet a nehezen elalvó gyermekekre is jó hatással van.

A környezettudatos magatartás megalapozása, a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása. Vegyenek részt szelektív hulladékgyűjtésben, városi természetvédelmi napokon, egészség-megőrzési programokon. Zöldség-, gyümölcsnapok, ételkóstolók szervezése, reformételek megismerése.

Mozgásfejlesztés, testedzés

Az óvodai nevelés magában foglalja: a szervezet mozgásigényének rendszeres kielégítését, mozgáslehetőségek megteremtését:

- A szervezet edzését (természetes mozgás, levegőzés, napozás, fürdés).
- A rendszeres kondicionálást (a testi erő és állóképesség fejlesztése, az időjáráshoz való alkalmazkodás, a testi teherbíró képesség fejlesztése).
- Az óvodai mozgásos tevékenységeket (az ügyesség, a gyorsaság, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlesztését, az egyes szervek teljesítőképességének tervszerű, rendszeres fejlesztése).

A kisgyermek mozgásigényének kielégítésére minden nap biztosítani kell a gyermekek számára a szabad, mozgásos játéklehetőséget, mozgásigényének szabad kifejtését.

A szervezet edzésével kapcsolatban a rendszeresség mellett a fokozatosság elvét kell érvényesíteni. A fokozatosság elvét mindig az egyes gyermek teherbíró képességén belül értelmezzük, ne legyen a gyermek számára kellemetlen.

A gyermek egészséges életmódját úgy lehet biztosítani, ha mindennap edzési lehetőségük van. Erre a legtöbb alkalmat a **szabadban tartózkodás** biztosítja, mely növeli a gyermekek ellenálló képességét. A szervezett edzési programok maximális ideje 10-20 perc. A kondicionáló mozgások adjanak igazi felfrissülést, felüdülést a gyermekeknek.

Egészségnevelési Programunk feladatai, területei

- Szomatikus egészségfejlesztés
- Pszichohigiénés egészségfejlesztés
- Szociálhigiénés egészségfejlesztés

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS TERÜLETEI, TARTALMAI

I. Szomatikus-Mentálhigiénés egészségfejlesztési feladatok

1. Személyi higiénia

fejlesztése:

testápolás:

- tisztaság igény
- egészséges ruházat

2. Környezet higiénia

fejlesztése:

- optimális környezet:
- óvoda udvara, helyiségei
- pozitív viszony

3. Pihenés- Alvás

- nyugodt pihenés
- feltételeinek biztosítása

4. Egészséges táplálkozás igényének kialakítása:

- korszerű étrend
- egészséges táplálkozás megkedveltetése
- folyadék pótlás
- új ízek, sütés-főzés
- befőzés, ételkóstoló

5. Prevenció és korrekció testi nevelés szervezése

- egészségvédő szokások
- betegségmegelőzés (elkülönítés, fertőző betegs.)
- gerincoszlop, mozgásszervek elváltozásának megelőzése
- helyes magatartás

6. Mozgás-testedzés

Napi mozgásos tevékenységek:

- mozgás a szabadban
- mozgásos játékok
- tornafoglalkozás
- légfürdő, vízfürdő
- téli játékok

7. Balesetek megelőzésére nevelés

- balesetmegelőző ismeretek, készségek
- elsősegélynyújtás

II. Pszichohigiénés egészségfejlesztési feladatok

1. Egészséges életvezetés

- egészséges életvezetés
- napirend téli-nyári
- egészséges életmód

szabályai

- hibás viselkedés

megelőzése

- egészségtelen szokások
- korrekciója

2. Érzelmi nevelés

- bizalomra épülő

kapcsolatok

- szabálykövető

magatartás

- biztonság
- otthonosság
- szeretetteljes légkör
- bántalmazás, erőszak

megelőzése

3. Stressz elhárítás

- idegrendszeri, lelki

egészségvédelem

- stresszhelyzetek

kiküszöbölése

- stressz hatások

kompenzációja

4. Egészségre káros

szokások megelőzése

- egészségvédő modellek

megismertetése

- dohányzás elleni

szokások

- szenvedély betegségek

- helyes életvitel

- jó példa

- harmonikus légkör

- megfelelő zajszint

III. Szocióhigiénés egészségfejlesztési feladatok

1. Esélyegyenlőség biztosítása és integráció nevelés:

- befogadás, együttműködés
- biztonság szeretetteljes légkör
- érzékenyítés
- sajátos nevelési igényű gyermek

- másság elfogadása

- megfelelő szakemberek

2. Egészség propaganda

- egészség nevelés összehangolása (szülők)
- belső igény fejlesztése
- egészségghét
- reform ételek készítése

(szülők meghívása)

- helyes fogmosás

bemutatása

(fogorvosi asszisztens)

3. Környezettudatos

magatartás- egészségtudatos szemlélet formálása

- példamutatás
- ismeretközvetítés
- papírgyűjtés
- kirándulások
- szelektív hulladékgyűjtés
- hulladék anyagokból játék
- zöldnapok
- komposztálás

folyamata

- Zöld Óvoda

kritériumainak való

megfelelés

Egészségvédelem, speciális gondozás, preventív szemlélet, prevenció korrekció

Az óvodát csak egészséges gyermekek látogathatják. Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással, elkülönítve gondozza a felnőtt mindaddig, míg a szülei meg nem érkeznek. A fertőzések terjedését a gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel, fertőtlenítéssel és külön törölköző használatával igyekezzenek gátolni.

Három-négy éves gyermekeknél gyakran előfordul, hogy alvás alatt bevizelnek. Ennek oka általában pszichés eredetű. Csakis a tapintatos, szeretetteljes bánásmód, és a szülőkkel való partneri, jó kapcsolat szüntetheti meg az okokat.

A négy-öt éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartást. A szervezett mozgásos tevékenységek, különösen a prevenciós fejlesztő tornák, a mozgási igény kielégítése segít a gerinc deformitások megelőzésében. A lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyermek lábtartása javítható.

Bármilyen egészségi rendellenességet észlel az óvodapedagógus, tájékoztassa a szülőt.

Az érzékszervi- és mozgásszervi problémákkal küzdő gyermekek speciális bánásmódot igényelnek (gyengén látók, nagyothallók, hanyag testtartásúak, a lúdtalpasok).

A korrekciós eszközöket viselő gyermekeknél (szemüveg, nagyothalló készülék, járógép) fontos feladat a segédeszköz rendeltetésszerű alkalmazásának ellenőrzése, valamint a csoport tagjainak felkészítése ezeknek a gyermekeknek elfogadására, segítésére.

Egészséges, biztonságos környezet

Az óvodai nevelőmunkához jó alapot ad a gazdag tárgyi környezet, ha megfelel az egészségügyi előírásoknak és esztétikus, nyugtató hatású színharmoniót áraszt.

Az **óvoda udvarát** úgy célszerű kialakítani, hogy minden csoportnak legyen egy állandó helye, ahol a gyermekek bármikor megtalálhatják óvónénijüket. Az udvar esztétikai szépségét növeli a sok szép virág, cserje, fa. A balesetmentes, mozgásfejlesztő eszközök különböző típusú mozgásokhoz adnak lehetőséget.

A homokozó állapotát naponta ellenőrizni kell, gereblyézéssel, ásással a **balesetmentesítést** és a nap fertőtlenítő hatását biztosítani kell. Az óvoda épületét a nevelési, fejlesztési feladatok megvalósításának figyelembevételével az óvodapedagógusok esztétikusan rendezzék be.

A csoportszoba barátságossá, otthonossá tétele az izlésközzvetítés miatt, valamint a gyermekek jó közérzetének biztosítása miatt is fontos. A természetes világítás céljából csak olyan függönyt használjunk, ami nem veszi el a fényt. A mozgásos tevékenységeket mindig nyitott ablaknál végezzék a gyermekek. Erős napsütés ellen a csoportszobát árnyékolással védjük. Fűtés idején a száraz levegő enyhítésére párologtató szükséges. Az óvodapedagógus a többféle tevékenységhez alakítson ki elkülönített csoportszoba részeket. A gyermekek által használt tárgyak, eszközök elérhető magasságban, biztonságos helyen legyenek. A környezet védelme, a rend és tisztaság fenntartása csak akkor érhető el, ha a gyermekeket is bevonjuk a takarításba, rendrakásba, a játékszerek összegyűjtésébe.

Az óvoda **környezethigiéniájának** fenntartását a helységek folyamatos takarítása biztosítja. Ez a dajka nénik feladata, de kisebb feladatokba a gyerekek is bevonhatók.

Az öltözőben a szülők részére legyen esztétikus hirdetőtábla, ahol tájékoztatást kapnak a csoportnevelési - fejlesztési tervéről és eredményeiről. a mosdóban megfelelő méretű eszközök

segítsék a szükségletek kielégítését. Minden gyermeknek legyen elkülönített fogmosó felszerelése, törölközője, fésűje.

Feltételek

- Tágas, barátságos, világos, esztétikus foglalkoztató helyiségek.
- Tiszta, higiénikus, gondozott mellékhelyiségek.
- Tágas, egészséges, gondozott, jól felszerelt, sokféle mozgáslehetőséget biztosító udvar.
- Minden gyermek számára, jellel ellátott törölköző, fésű, fogkefe, fogmosó pohár, tornafelszerelés, váltóruha, benti cipő, párnahuzat, pizsama, alvópárna, takaró.
- Egészséges, vitamindús, változatos ételek.
- Tiszta, hibátlan, megfelelő számú eszköz az étkezéshez, terítéshez.
- A ruhák higiénikus tárolására öltözőszekrény.
- Rugalmas, folyamatos napirend.
- Szeretetteljes bánásmód.
- A családdal való jó együttműködés, együttnevelés.
- A gyermek-fogorvossal való hatékony együttműködés.
- Az óvodai dolgozók pozitív mintaadása.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

Ügyelnek környezetük rendjére, saját személyük gondozottságára.

A személyi higiéné szokássá válik, igényé alakul a mosakodás, fésülködés, zsebkendő használat és a fogmosás tevékenysége. Önállóan használják a WC-t, ügyelnek a mosdó rendjére, a tisztálkodási eszközöket a helyére teszik.

Ruhájuk ujját fel- és letűrik, begombolják és kikapcsolják. Önállóan, megfelelő sorrendben vetkőznek, öltöznek. Ruhaneműjükkel gondosan bánnak, cipőfűzőjüket megkötik. Ruhájukat, esztétikusan, összehajtva a helyére teszik.

Étkezés közben kulturáltan viselkednek. Igénylik az asztal esztétikus rendjét. Helyesen használják az evőeszközöket (kanál, kés, villa).

Szívesen tartózkodnak a szabadban, szeretnek rendszeresen mozogni.

Az ágyak elrakásában, a terem átrendezésében segítenek.

Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.

Ügyelnek saját külsőjükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

Tisztában vannak a környezetvédelem fontosságával, cselekedeteik helyességével, esetleges következményeivel.

II. 5. 2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Cél

A gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése, barátságos, családias légkör kialakítása az óvodáskor kezdetétől a végéig, melyben lehetővé válik képességeinek, tulajdonságaiknak fejlesztése a közösségen belül, a csoport normái szerint, a gyermek találja meg a helyét a közösségben.

Az óvoda szeretetteljes, családi légköre, amely bizalmat sugároz, fontos szerepet játszik a gyermek érzelmi kötődésének kialakulásában. Az óvodáskorú gyermekek magatartását leginkább az érzelmek vezérik, ezért elengedhetetlen, hogy az óvoda érzelmi biztonságot, állandó értékrendet, derűs és kiegyensúlyozott légkört biztosítson.

Ennek érdekében:

- Fontos, hogy a gyermek már az óvodába lépéskor pozitív érzelmi élményekben részesüljön.
- Az óvoda dolgozói és a gyermekek közötti kapcsolatot pozitív hozzáállás és érzelmi töltés jellemezze.
- Az óvoda segítse a gyermek erkölcsi és szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és teret engedjen önkifejező törekvéseinek.
- Az óvoda nevelje a gyermeket arra, hogy elfogadja és megértse az emberek közötti különbségeket.

A közös élményekre épülő tevékenységek fontosak a szocializáció szempontjából, és segítik a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (pl. együttérzés, segítőkészség) és akaratának (pl. önállóság, önfegyelem) fejlődését, valamint a szokás- és normarendszer megalapozását.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és segíti őt abban, hogy megismerje a szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja. Az óvoda segít a gyermeknek abban is, hogy rácsodálkozzon a természet és az emberi környezet szépségeire, és megtanulja azokat megbecsülni.

Az óvodapedagógusok és az óvoda minden dolgozójának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése példaként szolgál a gyermekek számára.

A különleges figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen fontos az óvoda együttműködése a megfelelő szakemberekkel.

Az óvodapedagógus feladata

Barátságos, szeretetteljes, kiegyensúlyozott, derűs, vidám családi csoportlégkör kialakítása, ahol a gyermeknek igényévé válik a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor egyedül is tevékenykedhet.

Fejlessze az erkölcsi, érzelmi, akarat tulajdonságokat, egymás iránti figyelmesség, egymás segítése, fegyelmezettség, illemtudó viselkedés, együttérzés, kitartás, felelősség, feladattudat, szabálykövetés, értékrend.

Építse ki a bizalmat, pozitív attitűd jellemezze az óvoda alkalmazottai és a gyermekek, illetve gyermek-gyermek közötti érzelmi viszonyt, mellyel biztonságérzetüket is fokozza.

Fogadtassa el a gyermekek alá-, és mellérendeltségi helyzetét, segítse a gyermek, erkölcsi szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése megfelelő szakemberek közreműködésével, együttműködésével történjen.

Nevelje a gyermeket annak elfogadására, hogy az emberek különbözőek.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

- Az óvodába kerülő gyermekeknek érdekes tevékenységekkel, játékkal, sok-sok mesével, ölbeli ringatókkal, kiszámlálókka, sok vidámsággal, énekekkel kedveskedik az óvodapedagógus.
- A beszoktatásba minden felnőtt és az idősebb csoporttársak is részt vesznek. A szülőkkel meg kell ismertetni az óvoda szokásrendszerét, a heti rendet, napirendet. A beszoktatás hogyanját, folyamatát, a jelválasztást az óvodapedagógusok megbeszélik a szülőkkel.
- Az óvodapedagógusok családias, féltő, óvó gondoskodó légkörben segítik a társas kapcsolatok alakulását, amelyet gazdag tevékenységekkel és közös élményekkel segítenek.
- Az óvodapedagógus kialakítja a közösségi élet szabályait, segíti elsajátítását, betartását, úgy neveli a gyermekeket, hogy a konfliktusokat tudják megoldani, ha nem, akkor kérjék óvónénijük segítségét, aki odafigyeléssel, meghallgatással, segítségnyújtással segít, ha szükséges.
- Az óvodapedagógus nyugodt időt biztosít a beszélgető-körben az egymásra figyelésre, egymás meghallgatására, a jó kapcsolatok erősítésére, a konfliktusok megbeszélésére, egymás megbecsülésére, a közösségi érzés fokozására. Bátorítással segítse a gyermekek pozitív énképének kialakítását.
- Magatartása legyen példaértékű, viselkedésében jelenjen meg a vidámság, a humor, a pozitív gondolkodás, a bátorító nevelés, melyek erősítik a kapcsolatokat. Törekedjen arra, hogy minden gyermekkel jó, bensőséges kapcsolatot alakítson ki, melyre megfelelő időt kell szánnia. Ezzel példát kell mutatni a gyermekek közötti érzelmek gazdag, szeretetteljes kapcsolatára, viselkedéskultúrára.
- A nevelőmunkát hassa át az egymásra figyelés, egymás megbecsülése, szeretete, meghallgatása, a saját érzés elmondása. Nevelésünk során érzük el, hogy a gyermekek értsék meg, fogadják el, hogy az emberek különböznek egymástól.
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek számára szükség esetén a megfelelő szakember biztosítása (fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógytestnevelő, pszichológus).
- A nevelésre legyen jellemző a célirányosság, folyamatosan figyelni, elemezni szükséges a társas kapcsolatokat, a gyermekek viselkedését. A csoport légkörét a teljes és kölcsönös bizalom hassa át.
- Óvodán belül minél több programot kell szervezni a csoportok együttműködésére. A kapcsolatot erősíteni kell az iskolákkal, akik előadásokkal, zenével, énekekkel, tánccal, mesével kedveskednek az óvodásoknak.
- Séták, kirándulások alkalmával ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetüket, ezáltal is erősödik a **szülőföldhöz való kötődés, a hazaszeretet** érzelmi megvalósítása. Tudjanak rácsodálkozni a szépre, jóra a környezetükben és az emberi környezetben is.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

Szeretik, elfogadják, ragaszkodnak óvodájukhoz, társaikhoz és a felnőttekhez. Ez megnyilvánul érzelmeikben, tetteikben.

A közösségi élet szabályait betartják, igényükké válik. Érdeklődéssel fordulnak társaik és a felnőttek iránt. Szükség szerint szívesen segítenek a felnőtteknek és gyermektársaiknak.

A tevékenységekben szívesen működnek együtt társaikkal. Legalább egy társas kapcsolatuk van a csoportban. Szociálisan érettek az iskolakezdésre.

A gyermekek elfogadják, hogy különbözőek egymástól, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség természetes számukra. Képesek rácsodálkozni a környezet szépségeire, óvják azt.

II. 5. 3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Cél

A gyermekek életkori sajátosságaira, érdeklődésére építve, változatos tevékenységek, élethelyzetek biztosításával testi, szellemi egységének, kognitív képességeinek (megfigyelés, érzékelés, észlelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése.

Az anyanyelvi nevelés hassa át valamennyi tevékenységi formát.

1. Anyanyelvi nevelés

- Az anyanyelvi nevelés az óvodai tevékenységek szerves része.
- A gyermekek nyelvi készségeit és kommunikációs képességeit a helyes beszédminták, a gazdag beszédkörnyezet és a nyelvi szabályok közvetítése révén fejlesztjük.
- Fontos, hogy a gyermekek megszeressék és megbecsüljék anyanyelvüket, miközben fenntartjuk és ösztönözzük természetes beszédkedvüket.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek meghallgatására, kérdéseik támogatására és a válaszok megadására.

○

2. Értelmi nevelés

- Az óvodai nevelés a gyermekek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira épít.
- Változatos tevékenységekkel biztosítjuk, hogy a gyermekek új élményeket és tapasztalatokat szerezzenek a környező világról.
- Az értelmi nevelés célja a gyermekek tapasztalatainak és ismereteinek rendszerezése, bővítése, valamint az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése.
- Különös figyelmet fordítunk a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet megteremtésére.

Az óvodapedagógus feladata

- A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítson a gyermekeknek változatos tevékenységeket. Keltse fel az érdeklődésüket, kíváncsiságukat az egyes tevékenységek iránt, biztosítson gazdag tapasztalatszerzést és a kísérletező tapogatózás lehetőségeit. A környező világról szerzett sokszínű, gazdag tapasztalatokat rendszerezzék. A gyermekeket differenciáltan, egyéni képességeik szerint fejlessze.
- Fordítson nagy gondot az anyanyelv fejlesztésére, a kommunikációs képességek különböző formáinak alakítására. Helyes minta és szabályközvetítéssel, javítgatás elkerülésével nevelje a gyermeket az anyanyelv ismeretére, szeretetére, megbecsülésére. Fokozza beszédkedvüket, ösztönözze őket arra, hogy bátran kérdezzenek, kezdeményezzenek maguk is kommunikációs helyzeteket, illetve fogadják mások kommunikációs kezdeményezését. Fejlessze a gyermekek szabad önkifejezését, gondolkodását, cselekvését, döntési képességét, „Énképét”, vizuális percepcióját, összerendezett mozgását, figyelemkoncentrációját, a szabad önkifejezés képességét.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

Nyugodt, szeretetteljes, barátságos légkör biztosítása, ahol sokféle inger érheti, változatos tevékenység közül szabadon választhat a gyermek. Fantáziát segítő, változatos élmények, ösztönző környezet biztosításával az értelmi képességek, kreativitás fejlesztése.

Rendszerezze a gyermekek spontán szerzett tapasztalatait, ismereteit. Fejleszteni a gyermekek értelmi képességeit és a kreativitást, alkalmazva drámajátékot és anyanyelvi játékot.

A Kompetencia alapú nevelés módszertani segédanyagából (Néphagyomány) tudatos válogatás után fejleszteni a gyermekek anyanyelvi kultúráját, érzékeltetni annak szépségét, játékoságát, zeneiségét. Megalapozni a gyermekek érzelmi, esztétikai és morális biztonságát.

Nyelvi kommunikációs képességfejlesztés nyelvi játékok

A nyelvi játékok rendszere.

Kiscsoportban	Középső csoportban	Nagycsoportban (iakolaelőkészítő)
Élettani beszédhibák felszámolása: - Beszédszervek fejlesztése, - Beszédtechnikai gyakorlatok, - A tiszta hangképzést elősegítő játékok. Hallásfejlesztő gyakorlatok Szókincsfejlesztés	Fogalmak tisztázására, a jelentéstartalom megérésére szolgáló gyakorlatok: Szókincsfejlesztés Logikus gondolkodást fejlesztő játékok Ritmusgyakorlatok.	A nyelvi finomságokat, árnyalatokat, azonosságokat fejlesztő játékok - Nyelvtörők, - Népies, humoros kifejezések, - Közmondások, - Szólások, - Hasonlatok, - Találós kérdések, - Szókincsbővítés, - Mondatalkotás. - Figyelemfejlesztő gyakorlatok - Összefüggő beszéd fejlesztése - Emlékezetfejlesztő gyakorlatok

A játékok leírása, rendszere a Módszertani segédanyagunkban található meg.

A drámajáték rendszere

A pozitív életvezetéssel kapcsolatos készségek	A mozgással kapcsolatos képességek	Kommunikációs képességek fejlesztése	Zenei képességek fejlesztése
- hatékony kommu-nikáció és kifejező készség - önértékelés és ön-becsülés	- motoros képességek - érzékletek fejlesztése - egyéb területek: mimika, gesztus, testtartás,	- érzékszervek - hanglejtés, ritmus	Hallásfejlesztés - tiszta egyöntetű éneklés - önálló éneklési készség

• társas alkalmazkodás • kapcsolatok építésének készsége • érzelmek alkotó jellegű feldolgozása • stressz kezelés • magabiztosság fejlesztése • kritikus gondolkodás kialakítása • problémamegoldás	helyes légzés, ajak, nyelv, fog "tornája"	• beszédhang, szókincs, mondataalkotás • összefüggő beszéd és párbeszéd	• zenei memória • Ritmusérzék fejlesztés • egyenletes löktetés • ritmus, ritmus zenekar • tempótartás gyors-lassú • Komplex feladatok • szabad improvizáció • néptánc egyszerű elemei • esztétikus mozgás
---	---	--	---

A drámajátékok tartalma

- Ismerkedő, kapcsolatteremtő játékok
- Lazítógyakorlatok
- Mozgás-, látás-, halláskoncentráló gyakorlatok
- Térérzékelő, tapintás, száj- és íz érzékelő gyakorlatok
- Szöveges ritmus gyakorlatok
- Élet- helyzet gyakorlatok, szöveges rögtönzéssel.

Feltételek

Az óvodapedagógus rugalmas napirendet biztosítson, változatos, gazdag FREINET technikákkal. Képességfejlesztő eszközök és játékok álljanak a gyermekek rendelkezésére.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

A gyermekek élményeiket, érzelmeiket kifejezik szóban, mozgásban, zenében, ábrázolásban egyaránt.

Az ok- okozati összefüggéseket felfedezik, problémamegoldó képességgel rendelkeznek.

Tartósan tudnak figyelni, figyelmüket tudják összpontosítani.

Beszédük érthető, a kommunikáció különböző formáit ismerik és alkalmazzák, árnyaltan fejezik ki magukat. Tudják értékelni társaikat és önmagukat.

Mozgásuk összerendezett. Aktívan vesznek részt a különböző tevékenységekben.

II. 6. Az óvodai élet tevékenységi formái nevelési rendszerünkben

II. 6. 1.Játék

Cél

A játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettársításának elősegítése. Az intellektuális, a manuális, szociális tapasztalatok többszöri átélésével a gyermekek vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása, fejlesztése. Minél gazdagabb, sokrétűbb – kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé váljon a játék.

Az óvodapedagógus feladata

- **Nyugodt**, barátságos, egymásra - figyelő **léggört** teremtsen, amely motiválja az elmélyült, nyugodt, játékot.
- Tudatos jelenléte, segítse a gyermekek közötti játékkapcsolatok alakulását.
- Szükség és igény szerint játsszon együtt a gyerekekkel, indirekt reakcióival serkentse, ösztönözze az elmélyült játék kibontakozását.
- Biztosítson **rugalmas**, folyamatos napirendet a szabad játékhoz hosszan egybefüggő időkeretet.
- **Gazdag**, változatos **élményeket** nyújtson, melyek tapasztalatait, eszközeit beépítheti a gyermek a játékába.
- **Kuckókat, műhelyeket alakítson ki**, - amelyek variálhatóak, mobilok, jó minőségű és mennyiségű játékszerekkel, - melyek hozzásegítik a gyermeket a meghitt, elmélyült játékhoz.
- **Gazdagítsa** a gyermekek **játékfajta**it, azok tartalmát és minőségét, figyelembe véve az óvodások életkori sajátosságait.
- **Fejlessze** a gyermekek **beszédét** a játékban, játékszerítő módszerei legyenek gazdagok.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

Az óvodáskorú gyermek játékában megfigyelhető a játékeszközök rakosgatása, amely során megismerik a tárgyak, eszközök tulajdonságait. A többszöri ismétlés, cselekvés örömet szerez a gyermeknek, ezért többször megismétli, - szinte ritmikusan.

Ez a **gyakorló játék**. Az óvodapedagógus biztosítsa a gyakorló játékhoz az eszközöket, játék közben adjon mintát az eszközök helyes használatára, a játékok elrakására. Ez a tevékenység jól szolgálja a szem - kéz koordinációt.

A gyermekek játék közben halandzsálnak, az ismételt szöveg pozitív érzelmeket kelt, - ezt figyelje érdeklődéssel az óvodapedagógus. A gyakorló játékhoz biztosítsa a feltételeket: víz, homok, kavics, fa, - a természetből gyűjtött eszközöket.

Az óvodapedagógus segítse a gyermekek játékának a továbbfejlődését, már a legkisebbeknél is megjelenik a **szimbolikus szerepjáték**. A gyermekek mellett az óvónéni is vállaljon szerepet, - így adjon mintát a kapcsolatok alakítására, a szabályok elfogadására és betartására. A gyermekek játékában kapjon teret a babaszobai - babakonyhai, a papás - mamás játék, a fodrászos, az orvosos, a Ki Mit Tud?-os, a boltos játék. Vállaljanak szerepeket, az óvónéni pozitív mintaadással segítse a játék folyamatosságát.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó élményeit, tapasztalatait jeleníti meg szabad játékában.

A **konstruáló játékokra** legyen jellemző a forma, a szín, a minőség gazdagsága, a gyermekek éljék át az alkotás örömét. Először az óvodapedagógus készítsen kellékeket, amelyet a gyermekek bevonásával hoz létre.

Az óvodapedagógus tervezzen és szervezzen olyan játékokat, - amelyek szabályokhoz kötöttek, - és amit a gyermekek könnyen be tudnak tartani. Tervezzenek olyan **szabályjátékokat**, amelyek a gyermekek mozgásigényét is kielégítik.

Az óvodapedagógus szerettesse meg a gyermekekkel a szabályjátékokat, segítse őket, hogy maguk is alkossanak szabályokat.

Indirekt módon segítse a gyermekek szabad játékát, hogy minél tartalmasabb és gazdagabb legyen, hogy beleélhessék magukat a szerepekbe. Tudatos jelenlétével segítse a tartalmas játék során a gyermekek kommunikációs képességének fejlődését.

Szerettesse meg a gyermekekkel a szabályjátékokat, segítse őket, hogy ők maguk is alkossanak szabályokat.

Feltételek

- Alkotó, jókedvű csoportlégkör, megteremtésével biztosítani a feltételeket, a fantázia kibontakozását segítő anyagokat, ötleteket, segítséget, megerősítést.
- A különböző típusú játékokhoz szükséges állandó hely biztosítása, - amely variálható is legyen. Meghitt mesesarok bábokkal, a dramatizálás eszközeivel álljanak a gyermekek rendelkezésére.
- Az udvari játékok eszköztárának megteremtése, és biztosítása, segítse a gyermekek mozgásigényének fejlesztését.
- A gyermekekkel közösen készített munkakártyák, társasjátékok, dominók, puzzle játékok, a szimbolikus szerepjátékok kiegészítő kellékei a közösen gyűjtött eszközök, kincsek hatékonyan segítik a gyermekek kreatív játékát.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

A gyermekek képesek kitartóan több napon át egy játéktémában együttesen részt venni.

Játékukban erőteljesen lesz jelen a szerepjáték.

Képesek szabad játékokhoz elkészíteni a szükséges eszközöket, kellékeket.

Bonyolult építményeket hoznak létre, az eszközöket pontosan, tudatosan használják.

Szeretik a szabályjátékokat, képesek a szabályok betartására, odafigyelnek egymásra.

Társas viselkedésükre jellemző az együttjátszás, az egymás segítése, az egymáshoz való alkalmazkodás.

Beszédük érthető, világos, gazdag szófordulatokat használnak.

II.6. 2.Tevékenységben megvalósuló tanulás

Cél :

Célunk, hogy a gyermekek érdekes és ösztönző környezetben, a felnőtt támogató jelenlétével találják meg a számukra legideálisabb tanulási helyzeteket. Ennek eredményeként erősödnek pozitív attitűdjeik, fejlődnek képességeik, valamint bővülnek és rendeződnek tapasztalataik. A tanulási képességek kibontakoztatása és fejlesztése átfogó, folyamatos feladatunk, mely a gyermekek adottságaira és korábbi élményeire építve alapozza meg jövőbeli fejlődésüket és motivációjukat.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

A gyermekek utánzásos, minta - és modellkövetéses magatartás és viselkedés - tanulással szokásokat sajátítsanak el.

Vegyenek részt játékos kísérletezésekben, megfigyelésekben, szerezzenek ismereteket és tapasztalatokat szűkebb és tágabb természeti- és társadalmi környezetüktől önállóan, vagy közösen.

Emlékezetből idézzenek fel élményeket, tapasztalatokat. Kreatív gondolkodást, képzeletet, probléma- és feladatmegoldást fejlesztő tevékenységekben vegyenek részt.

Teljesítsenek megbízásokat.

Figyeljék meg a jelenségek változásait, azok összefüggéseit, végezzenek összehasonlításokat és megkülönböztetéseket, keressék a megoldásokat.

Tevékenységek biztosítása által fejlődjön szókincsük, beszédük, mondatalkotásuk, kifejezőképességük.

Feltételek

Gyűjtőmunka által megismert tárgyak, anyagok, képességfejlesztő eszközök, játékok, társasjátékok, barkácsolt eszközök kellékei, kiegészítők, tornaszerek stb.

Az óvodapedagógus a tanulás támogatása érdekében, saját lehetőségeinek, érdeklődésének megfelelően tájékozódik az interneten, anyagot gyűjt, eszközöket készít.

- magnó használata, CD, nyomtató, másoló, projektor

A Pedagógiai Programunk megvalósítását elősegítő speciális eszközrendszerünk:

- sajátkészítésű társasjátékok
- kísérletezés eszközei (mikroszkóp, nagyító, stb.)
- munkakártyák
- életkönyvek
- recept füzetek
- újságok, lapozgatók

Az óvodapedagógus feladata

- Biztosítsa a játékos, cselekvéses tanulást az egész nap folyamán.
- Kötetlen szervezeti formában, vagy szervezeten a játék adta lehetőségek kihasználásával, játékos helyzetek megteremtésével, valamennyi tevékenységi formában a tanuláshoz szükséges képességek kifejlesztése.
- A játékba integrált önkéntes és cselekvéses tevékenykedtetéssel fokozza a gyermekek érdeklődését, kíváncsiságát, kitartását, fejlessze problémamegoldó gondolkodását.

A tanulás élményszerűségét, a felfedezés örömet érdekességét fokozza szerepjátékokkal, mozgásos értelemfejlesztő játékokkal, nyelvi játékokkal, saját készítésű társasjátékokkal, illetve gátlást, szorongást oldó eljárásokkal. **Az óvodapedagógus feladata**

- Biztosítsa a játékos, cselekvéses tanulást az egész nap folyamán.
- Kötetlen szervezeti formában, vagy szervezeten a játék adta lehetőségek kihasználásával, játékos helyzetek megteremtésével, valamennyi tevékenységi formában a tanuláshoz szükséges képességek kifejlesztése.
- A játékba integrált önkéntes és cselekvéses tevékenykedtetéssel fokozza a gyermekek érdeklődését, kíváncsiságát, kitartását, fejlessze problémamegoldó gondolkodását.
- A tanulás élményszerűségét, a felfedezés örömet érdekességét fokozza szerepjátékokkal, mozgásos értelemfejlesztő játékokkal, nyelvi játékokkal, saját készítésű társasjátékokkal, illetve gátlást, szorongást oldó eljárásokkal.

- Csoportjában a napirendben meghatározott időben külön gyermekközpontú, fejlesztő pedagógiai tevékenységet szervezzen a gyermekek számára a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladásához fontos képességek és készségek fejlődése érdekében.

- A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles korú gyermekeknél diagnosztikus mérési rendszert alkalmazzon az iskolaérettség vizsgálatához. A napirendben meghatározott időben külön gyermekközpontú, fejlesztő pedagógiai tevékenységet szervezése a gyermekek számára a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladásához fontos képességek és készségek fejlődése érdekében. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles korú gyermekeknél diagnosztikus mérési rendszer alkalmazása az iskolaérettség vizsgálatához. A napirendben meghatározott időben külön gyermekközpontú, fejlesztő pedagógiai tevékenységet szervezése a gyermekek számára a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladásához fontos képességek és készségek fejlődése érdekében. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles korú gyermekeknél diagnosztikus mérési rendszer alkalmazása az iskolaérettség vizsgálatához. Szervezzen a gyermekek számára kommunikációs, önismereti és versenyjátékokat. Teremtse együttműködést kívánó helyzeteket, mikrocsoportos tevékenységet. Biztosítsa a szabad alkotások feltételeit, a gyermekekkel közösen állítsa össze a napirendet és a projektet. A gyermekek eredményeit értékelje pozitívan, mindenkit juttasson sikerélményhez, segítse a gyermekek egészséges személyiségének kialakulását. Alakítson ki rugalmas, nyugodt feltételeket teremtő napirendet.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

A gyermekek utánzásos, minta - és modellkövetéses magatartás és viselkedés - tanulással szokásokat sajátítsanak el.

Vegyenek részt játékos kísérletezésekben, megfigyelésekben, szerezzenek ismereteket és tapasztalatokat szűkebb és tágabb természeti- és társadalmi környezetüktől önállóan, vagy közösen.

Emlékezetből idézzenek fel élményeket, tapasztalatokat. Kreatív gondolkodást, képzeletet, probléma- és feladatmegoldást fejlesztő tevékenységekben vegyenek részt.

Teljesítsenek megbízásokat.

Figyeljék meg a jelenségek változásait, azok összefüggéseit, végezzenek összehasonlításokat és megkülönböztetéseket, keressék a megoldásokat.

Tevékenységek biztosítása által fejlődjön szókincsük, beszédük, mondatalkotásuk, kifejezőkészségük.

Feltételek

Gyűjtőmunka által megismert tárgyak, anyagok, képességfejlesztő eszközök, játékok, társasjátékok, barkácsolt eszközök kellékei, kiegészítők, tornaszerek stb.

Az óvodapedagógus a tanulás támogatása érdekében, saját lehetőségeinek, érdeklődésének megfelelően tájékozódik az interneten, anyagot gyűjt, eszközöket készít.

- magnó használata, CD, nyomtató, másoló, projektor

A Pedagógiai Programunk megvalósítását elősegítő speciális eszközrendszerünk:

- sajátkészítésű társasjátékok
- kísérletezés eszközei (mikroszkóp, nagyító, stb.)
- munkakártyák
- életkönyvek
- recept füzetek
- újságok, lapozgatók

Az óvodánkban lehetséges tanulási formák:

- Az utánzásos tanulás, a minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása).
- A spontán játékos tapasztalatszerzés.
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- A gyakorlati probléma- és feladatmegoldás.
- Játékos, cselekvéses tanulás.

Óvodánkban a tevékenységaktivitás elvére építve foglalkozunk a gyermekekkel. Hangsúlyt fektetünk arra, hogy fogja meg, tapogassa meg az eszközöket, manipuláljon a tárgyakkal, kóstolja meg, pl. a gyümölcsöt stb.

A kíváncsi, cselekvő együttműködést az erre való beállítottságot használjuk fel az ismeretnyújtáskor. A fejlődést állandó folyamatnak tekintjük, ezért nem szabunk merev időbeli határokat. Minden gyermek a saját képességeinek fejlettségi szintjén érhet el eredményeket, teljesítheti a kimeneti elvárásokat.

Nevelőmunkánk és az ehhez kapcsolódó képességfejlesztő tendencia azt kívánja, hogy a tevékenységek láncolatában ne csupán a végeredmény legyen a fontos, hanem az, hogy a gyermekek az eredményhez hogyan jutnak el. Az önállóság, az erkölcsi, akarati tulajdonságuk éppen úgy, mint a képességek, akkor kapnak lehetőséget a fejlődéshez, ha a tanulási folyamatban létrejön a bizalomra, megértésre épülő kapcsolat az óvodapedagógus és a gyermek között.

Biztosítjuk azt a légkört, amelyben a gyermek minél természetesebben, szorongások nélkül és érdeklődéssel fejti ki tevékenységét.

A szervezett tevékenységek alapelve (ének-zene, testnevelés) a játékoság, az élményt adó oldott légkörben való cselekvés. 5-6-7 évesek esetében követelménynek tartjuk a csoporthelyzetben kialakult önfegyelmet, szándékos figyelmet, kitartást, feladattudatot, feladattartást.

Kötetlen mikro csoportos, egyéni fejlődésre, fejlesztésre koncentráló tanulási tevékenységet szervezünk a gyermekek számára azonos anyaggal, egyénre szabott módszerekkel (mozgásos, logikai fejlesztő játékok segítségével).

A *tanulási nehézséggel* rendelkező gyermekek korai kiszűrésével, egyéni, differenciált fejlesztésével, valamint szükség szerint szakemberhez való irányításával biztosítjuk az esélyek kiegyenlítetttségét, a sikeres iskolai élet megkezdéséhez szükséges képességek kialakítását.

A *kiemelkedő képességekkel* rendelkező gyermekek számára biztosítjuk tehetségük kibontakozását, egyéni fejlesztéssel, a differenciált egyéni bánásmód tudatos alkalmazásával, értékeik pozitív megerősítésével.

Az irányított megismerési folyamat időkeretei:

3-4 évesek	10-15 perc
4-5 évesek	20-25 perc
5-6-7 évesek	45 perc

Az irányított megismerés módszerei:

Tapasztaltatás, érzékeltetés, bemutatás, szemléltetés, magyarázat, beszélgetés, elbeszélés, didaktikus játék, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés, ismétlés, mérés.

3-4 éves korban:

A sokoldalú érzékeltetés, tapasztaltatás, bemutatás, ismétlés, gyakorlás, értékelés, mérés dominál.

4-5 éves korban:

Bővülnek a módszerek a bemutatással, magyarázattal, didaktikus játékkal.

5-6-7 éves korban:

Elbeszéléssel, leírással.

Alapelvek a tevékenységek értékeléséhez:

Nevelésünk fontos elve az egyéni értékek felszínre hozása, kimunkálása, ehhez szervezzük a tevékenységeket, amelyek értékelésénél alapelv:

- Differenciált, a gyermek önmagához mért fejlődése.
- Reális értékelés.
- Pozitív megerősítés.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

A gyermekek képesek a hatékony kommunikációra és kifejezőkészségre, versenyszellemre és az együttműködésre.

Tudnak alkalmazkodni, képesek önértékelésre és önbecsülésre, kapcsolatokat tudnak építeni, az érzelmeket fel tudják dolgozni.

Képessé válnak a stressz kezelésére, a problémamegoldásra. Aktívan kapcsolódnak be minden tevékenységbe, döntéseket tudnak hozni, célkitűzéseket megfogalmazni.

A három éves kortól óvodába járó, lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodás kor végére nyitott, érdeklődő, a tanuláshoz szükséges képességei kialakultak, készen áll az iskolába lépéshez.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelés folyamatának eredményeként a kisgyermekek többsége 6-7 éves korra belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik.

II.6.3. Külső világ tevékeny megismerése *(Technikák a környezet tanulmányozására-Freiné)*

Cél

A fenntartható fejlődés érdekében a gyermekekben a természetet és az életet tisztelő környezettudatos magatartásforma kialakítása. Élményszerű kapcsolat létrehozása szűkebb és tágabb természetes környezetünkkel a családi kultúra és a néphagyományok értékeivel.

Az óvodapedagógus feladata

- A valóság felfedeztetése során pozitív érzelmi viszony kialakítása a természethez, az emberi alkotásokhoz, és azok védelmének, az értékek őrzésének alakítása.

- *Kísérletező tapogatózás során a környezet tevékeny megismerésére biztosítson alkalmat, időt, helyet és eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat - és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.*
- Szülőföld megismertetése, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi néphagyományok, szokások és a tárgyi kultúra értékeinek megszerettetése, védelme.
- A környezetben való, életkornak megfelelő eligazodás és tájékozódás kialakítása – tapasztalatok gyűjtése a szűkebb és tágabb természeti - emberi - tárgyi környezet formái, mennyiségi és téri viszonyairól.
- Komplex tevékenységrendszer megszervezésével – ahol a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el – kompetenciák fejlesztése.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

Mivel az óvodáskorú gyermekeket az érzelmeik irányítják, ezért a természet megszerettetése, szépségének felfedeztetése élő és élettelen csodáinak észrevételére is érzelmein keresztül történjen.

- Az évszakok jellemzőinek megfigyelése kirándulások, séták, kísérletezések, videofilm segítségével. Levélgyűjtés, térképek rajzolása. Kirándulási terv és kísérletezések gyűjteménye segíti az élményszerűbb feldolgozást.
- A négy őselem (levegő, tűz, víz, föld) tapasztalati úton történő megismertetése gyűjtőmunka, dramatikus játékok, kísérletezések, mozgásos játékok és saját készítésű társasjátékok segítségével.
- Gyümölcsök, zöldségfélék egészségmegőrző hatásának megismertetése, ezek fogyasztására való ösztönzés.
Ételkóstolók, szüreti napok, befőzések szervezése. Gyümölcsök, zöldségfélék fogyasztása nyersen, befőttként, salátaként, kompótként.
- A helyes közlekedésre nevelés, a közlekedési eszközök gazdag tárházának megismertetése, megfigyelése. A közlekedés gyakorlása különböző szintereken, eszközökkel: gyalogos közlekedés, autóval, autóbusszal, vonattal való utazás.
- A virágoskertek, udvar közös gondozása. *Kísérletező tapogatózások során különböző tulajdonságú földekkel ismerkedhetnek meg (pl. rögös föld morzsolása, szemcsés homok markolásása, sima agyag formázása - tapintása, lépkedés kavicsos talajon.)*
- Az élősarokban: növényhajtás, csíráztatás, ültetés, növénygondozás lehetőségeinek megteremtése. A természet kincseit, amelyeket séták, kirándulások alkalmával gyűjtünk, itt helyezzük el. A kisállatok gondozásában való aktív részvétel biztatására és hasznuk megfigyelésére akváriumot rendezünk be és giliszta - farmot készítünk üvegben, valamint télen az itt telelő madaraknak madárcsemegét készítünk, folyamatos etetésünkről gondoskodunk.
- Az állatok sokszínű élőhelyének, testének, táplálkozásának, viselkedésének, a környezethez való alkalmazkodásának megfigyelése. (lehetőség szerint természetes környezetünkben, vagy ismeretterjesztő könyvekben)
- A családi házzal, a családtagokkal való szeretetteljes, segítőkész kapcsolat kialakítása (munkahelyi látogatások, családtagok helye a családban).
- Szűkebb és tágabb környezetünkkel való ismerkedés (óvodánk épülete, helységei, színház, könyvtárlátogatás. Múzeumlátogatás. Múzeumfalú és régi mesterségek megtekintése. Vásárlás boltban, piacon.

- Népi megfigyelések, jeles napok összegyűjtése, az azokhoz kapcsolódó néphagyományok felidézése. Falu és város élete régen és ma.
- Környezetvédelem: tiszta víz szerepe az élővilág életében; poros levél letörlése, jeles napok megünneplése – Állatok Világnapja, Víz napja, Föld napja stb.
- A testrészek funkcióit, ápolásukat ismerjék meg kísérletező tapogatózás, öltözködés és tisztálkodás közben és után. Szerezzenek ismereteket a betegségekről – megelőzéseikről.
- *Életkönyv készítése a gyermekekkel közösen gyűjtött képanyagból, rajzokból, élményekből: pl. Kedvenc állataink könyve, Madarak könyve, Virágok könyve, Változások könyve, Termések könyve, Falevelek könyve, Gyógynövények könyve, Barangolások könyve stb.*
- A kirándulások alkalmával gyűjtött természetes anyagokból ajándékok, játék-kiegészítők barkácsolása. Környezetünket díszítjük vele, illetve mikroszkóppal, nagyítóval vizsgáljuk.

Feltételek

- *Tálcákon elhelyezve a kísérletezés eszközei (mikroszkóp, nagyító, kémcsövek, üvegedények, kancsók, csipesz, kiskanál stb.).*
- Természet tudományi könyvek, természetfilmek, képek.
- Élősarok kialakítása, a gyűjtőmunka kiállítása.
- Akvárium vagy terrárium.
- Kerti szerszámok, locsolók.
- Kirándulásokhoz busz biztosítása szülők segítségével.
- Növények, távcső.
- OKOSKOCKA

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Ismerik otthonuk címét, családtagjaik nevét és foglalkozását.
- Az elemi közlekedési szabályokat helyesen alkalmazzák.
- Ismernek vízi, szárazföldi, légi közlekedési eszközöket.
- Ismerik néhány, környezetünkben található intézmény rendeltetését (bölcsőde, iskola, könyvtár, színház, múzeum) és nevezetességét (műemlék, szobor, falumúzeum).
- A színek sötét és világos árnyalatait cselekvéseik során felismerik, és megnevezik.
- Tapasztalatszerzésük során néhány feltűnő összefüggést felismernek.
- Ismert tárgyakat, jelenségeket külső jegyeik alapján, rendeltetésük szerint felismernek és összehasonlítanak.
- Felismerik és megnevezik az évszakokat és a napszakok közül a reggelt, delet és estét.
- Növénygondozással, - ápolással kapcsolatos egyszerűbb munkákat el tudnak végezni. Csoportosítani tudják a növényeket (pl. fa, bokor, virág, zöldségféle, gyümölcs).
- Az állatokat élőhelyük szerint csoportosítani tudják.

Cél

A gyermekek a környezet megismerése során szerezzenek matematikai tartalmú tapasztalatokat és ismereteket. A gyermekek kognitív képességeinek a fejlesztése, a matematikai ismeretek és tapasztalatok befogadásának elősegítése változatos, gazdag tevékenységek biztosításával.

Az óvodapedagógus feladata

- Adjon lehetőséget, állandó helyet, változatos eszközrendszert, a gyermekek érdeklődésének a fenntartásához. Tartsa szem előtt az aktualitást és a komplexitást.
- Fordítson nagy figyelmet az egyéni képességek felismerésére, az egyéni fejlesztésre, a felzárkóztatásra és a tehetséggondozásra. Biztosítsa a megtapasztalás, a kipróbálás, a kísérletezés felfedezés örömeit.
- Használjon ki minden lehetőséget és helyzetet - játéktevékenység, munka, séta, kirándulás, ünnep -, ami a matematikai képességek fejlesztését elősegíti.
- Bővítse a matematikai eszköztárat a gyermekekkel közösen, készítsen munkakártyát, társasjátékot stb.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

A számfogalom előkészítése, megalapozása

A természettel való ismerkedés közben a kirándulások helyszínein a fák, a virágok, termések adják a matematikai tapasztalatokat. Mennyiségek összemérése hosszúság, magasság, szélesség, vastagság, bőség, tömeg, űrtartalom szerint.

Halmazok összemérése, elemek párosítása. A válogatások során nyíljon lehetőség párosításra, számlálásra, a több, kevesebb, ugyanannyi érzékeltetésére, gyakorlására. Fedezzék fel a rész-egész viszonyát a válogatások, mennyiségek bontása során. Játékos szituációban számoljanak, bontsanak, mennyiségfogalmuk egyéni fejlettségétől függően a 6-10.-es számkörben mozogjon. Mérések különböző egységekkel, hosszúság, terület, tömeg, űrtartalom.

A gyermekek hasonlítsanak össze személyeket, tárgyakat, - vegyék észre a hasonlóságokat és a különbségeket. Tárgyakat, eszközöket, játékokat válogassanak, rendezzenek a számfogalom előkészítése, alapozása, a halmazképzés céljából.

Hozzanak létre halmazokat, bontsák azokat részhalmazra, egyesítsék, csoportosítsák tulajdonságaik szerint: szín, alak, forma, anyag.

Halmazokat hasonlítsanak össze becsléssel, párosítással. Halmazokat rendezzenek számosság szerint, tulajdonságaikat változtassák meg hozzátevéssel, elvétellel és ugyanannyivá tétellel.

Különböztessék meg a tő és sorszámneveket. Az óvodapedagógus kezdeményezzen értelemfejlesztő szabályjátékokat, - amelyeket a későbbiek során önállóan is játszanak a gyermekek.

Tevékenységek, biztosítása a gyermekeknek legyen lehetőségük megtapasztalni becsléssel és összeméréssel a térfogatot, a felületet, a kiterjedést és a hosszúságot.

Tapasztalatszerzés a geometria körében.

Séta során fedezzék fel az épületeken a formák gazdagságát, szerezzenek ismeretet az utcák szélességéről, hosszúságáról, az épületek magasságáról. Figyeljék meg a rész-egész viszonyát. Érzékeljék a gömbölyű és szögletes formákat saját testükön, tárgyakon. Építsenek szabadon és másolással különféle elemekből. Alkossanak síkban is szabadon, szerezzenek tapasztalatokat síkmértani formákról.

Figyeljék meg és ismerjék fel a sík és térmértani formákat, az egyenes, görbe, zárt, nyitott vonalakat.

Tájékozódás a térben és síkban

Természetes környezetben való játék, közlekedés, mozgás, kerti munka során figyeljék meg a térirányokat, és ahhoz kapcsolódó névutókat. Azonosítsanak és különböztessenek meg irányokat (jobbra- balra, lent- fent, bent). Játékok során figyeljék meg ezeket tükörben, fedezzék fel a tükörkép, szimmetria formákat, játsszanak sokat a tükörrel. Próbáljanak meg tájékozódni a labirintusokban is. Fedezzék fel, hogy az olyan sorozatokat, rendszereket, amelyek életükben is felfedezhetők. Hozzanak létre változatos sorozatokat játékokban színekkel, hangokkal, mozgással, formákkal.

Tapasztalják meg a térbeli tájékozódást, - a jobb - bal irányokat, és a tükörképet. Ismerkedjenek a névutókkal, a beszédükben is alkalmazzák a kifejezéseket: alatt - felett, előtt - mögött, stb. A tevékenység tartalmát a játék, munka, és a tevékenységekben megvalósuló tanulás során valósítsa meg az óvodapedagógus.

A tevékenységek tartalmi megvalósításával a matematikai kompetenciák fejlődnek, alakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík-, mennyiségsszemléletük.

Feltételek

A környezet eszközei, a MINIMAT eszközei játékok, munkakártyák, OKOSKOCKA számolás készlet.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

A gyermekek képesek matematikai műhelymunkára, jó tempóban önállóan matematikai feladatokat végezni, az óvodapedagógus utasításait követni.

Kíváncsivá válnak új matematikai ismeretek, információk befogadására.

Szert tesznek olyan praktikus ismeretekre, amelyek a logikus gondolkodás alapjai.

A matematikai műveletek körében a 10-es számkörben, megfelelő jártasságra és készségre tesznek szert.

Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, rendelkeznek megfelelő ítélőképességgel.

Képesek verbális úton is matematikai műveletek gyűjtőfogalomba sorolására, következtetések levonására, ok- okozati összefüggések, eredmények megfogalmazására.

Rendelkeznek minden olyan képességgel, amelyek az újabb matematikai tartalmú tapasztalatok és ismeretek birtokába segítik őket.

II.6.4. Verselés, mesélés

A mondókák, dúdolókat és versek elengedhetetlenek a gyermek érzelmi biztonságának megteremtéséhez és anyanyelvi neveléséhez. Ezek a korai élmények megalapozzák a könyvekhez fűződő pozitív érzelmi kapcsolatot, ami hosszú távon elősegíti az olvasóvá válást. Ritmusuk, a mozdulatok és szavak egysége érzéki-érzelmi élményeket nyújt a gyermeknek, miközben fejlődik emlékezete, képzelete és szókinccse. A sokszínűséget képviselő óvodai közösségünkben, hol hazájukat elhagyni kényszerült családok gyermekei is nevelkednek, kiemelt jelentősége van a különböző népek irodalmi kultúrájának megismertetésének. Óvodapedagógusaink feladata, hogy olyan légkört és tevékenységeket teremtsenek, amelyek lehetővé teszik a gyermekek számára egymás kultúrájának és anyanyelvének megismerését, ezáltal elősegítve a befogadást és a kölcsönös megértést.

A mesék kiválasztásakor tudatos, gyermekközpontú és korosztályos megközelítésre van szükség, figyelembe véve a csoport és az egyéni fejlettségi szinteket. A mesélés szokásainak és rítusainak kialakítása segít a gyermeknek a ráhangolódásban és a mesék befogadásában.

A 3-4 éves korosztály számára a népi mondókák, rigmusok és egyszerű cselekményű állatmesék a legmegfelelőbbek.

A 4-5 évesek már képesek megérteni a többfázisú állatmeséket, népmeséket és a dramatikus népszokásokat. Ebben az életkorban ismerkednek meg a magyar klasszikus és kortárs írók modern meséivel és verseivel is. Versanyaguk a népi mondókák, kiolvasók, valamint a vidám, humoros versek.

Az 5-6-7 éves gyermekek számára a bonyolultabb cselekményű népmesék, tündérmesék, tréfás mesék, meseregények és a szép magyar versek nyújtanak gazdag élményt.

Feltételek

A gyermekek számára biztosítson a szabad önkifejezéshez szükséges eszközöket: bábparaván, bábok, ruhák, fátylak, színpadi kellékek, ezek közös elkészítésének lehetőségét, kazettákat, könyveket, minden szükséges anyagot. OKOSKOCKA Anyanyelv,-Mese készlet.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

A gyermekek várják, igénylik a meséket. Szívesen mondogatják a hallott, tanult verseket, rigmusokat.

Örömmel mesélnek, báboznak, játszanak el történeteket saját, és társaik szórakoztatására. Anyanyelvük, szókinccsük bővül a mesékből-versekből megismert új szavakkal, fogalmakkal. Beszédük szép tiszta, választékos, nyelvi fordulatokban bővelkedő.

A bábjátékban, dramatikus játékban a gyermekek felszabadultabbak, bátrabbak, nyíltabbak lesznek.

Kreatívabbak, a világra nyitott, kiegyensúlyozott, derűs személyiségű kisgyermekek lesznek. Kitalált verseket, meséket előadnak, kifejezik magukat mozgással, ábrázolásban, stb.

Szabad beszélgetés és vita (Freiné)

Cél

A gyermekeket arra ösztönözní, hogy a hozzájuk közel álló, őket foglalkoztató témákról egyénileg, esetleg közösen átélí eseményekről saját szintjüknek, ismereteiknek, nyelvi kifejező készségüknek megfelelő szinten meséljenek, vitatkozzanak érvek és ellenérvek felsorakoztatásával.

Az óvodapedagógus feladata

Teremtsen biztonságos, meghitt, barátságos, egymást elfogadó és megbecsülő légkört. Naponta szervezzén Beszélgető kört, - amelynek lényege a kötetlen gondolatok cseréje legyen.

Tolerálja a különbözőséget, találja meg minden gyermekhez az utat, hiszen más odafigyelést kíván a visszahúzódó, vagy álladóan szerepelni vágyó gyermek. A gyermekekkel közösen fogalmazzon meg korlátokat, szabályokat, betartására irányuló hagyományokat építsen ki, amelyek erősítik a közösséget, segítik az elfogadó magatartás fejlődését.

Beszélje meg a gyermekekkel a napi, a heti feladatokat, munkakártyákat, egyéni vállalásokat.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

- A 3 - 4 éveseknél legelőnyösebb az érzelmeikről, vágyaikról, álmaikról kezdeményezni, - néha báb, eszköz, kellék segítségével. Témái lehetnek állatok, növények, családtagjaik, otthoni élményeik és az ünnepek.
- A 4 -5 éves korúaknál a sokfunkciós technikákat kell fejleszteni. Beszéljenek meg héívégi eseményeket, ünnepeket, üdülést, kirándulásokat. Közösen készítsenek napi, - heti tervet, mondjanak önállóan mesét, értékeljék az alkotásokat.
- Az 5-6-7- éves korban közösen állítsanak össze projekteket, - amelyek egy - egy tervidőszak témáját, fogalmait, kérdéseit, eseményeit és tevékenységeit tartalmazzák. Mutassanak be táncokat, jeleneteket, találjanak ki verseket, dalokat az ünnepekre. Játsszanak jó hangulatú képzetet - fantázia játékot. Álmodozzanak, képzelődjének zenét hallgatva, vitassák meg hova menjenek sétálni, kinek, mit küldjenek ajándékba, mi kerüljön a levélre, a csomagba, a csoportújságba.

Feltételek

A tevékenységet szervezhetjük a csoportszoba szőnyegén, körbe ülve, hogy mindenkit jól lehessen látni. Lehet beszélgetni az óvodai udvar kispadján, esetleg a fűben. A beszélgető kör jól illeszkedjen a napirendbe. Időtartama néhány perctől tovább is tarthat, fontos, hogy ne legyen kényszerű, unalmas, hanem érdekes, motiváló hatást váltson ki a gyermekekből.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

A gyermekek képesek beszámolni az aznapi munkájukról. Büszkék eredményeikre, meg tudják magyarázni a dolgokat, történeéseket. Késesek tevékenységet, feladatot vállalni, és azt megvalósítani. Tudják magukat és társaikat is ellenőrizni, a vállalt és elvégzett feladatokat értékelni.

Színpadai kifejezés (Freiné)

Cél

A gyermekek életkorának megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése, szemléletmódjának, világképének formálása. Érdeklődésükre-kíváncsiságukra építve változatos tevékenységek bábozás, dramatizálás biztosításával az anyanyelv fejlesztése, beszédkedvük fenntartása fokozása.

Az óvodapedagógus feladata

- *Az irodalmi anyag igényes összeállításával a gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítése.*
- *A mesehallgatás intim állapotának, érzelmi biztonságának megteremtése a mesélővel való személyes kapcsolatban.*
- *A mesékkel feltárni a gyermek előtt, a külvilág és az emberi belső világ érzelmi viszonyait, a megfelelő viselkedési formákat.*
- *A csoport napjait úgy szervezze, hogy minden nap jelen legyen a színpadai kifejezés, a színjátás, a mese-vers, dramatizálás, bábozás.*
- *Kuckók, sarkok kialakításával inspirálja a gyermekeket változatos tevékenységekre.*
- *Példaértékű bábjátékkal fokozza a bábozás iránti érdeklődésüket, melynek kapcsán jussanak el az önmegvalósításhoz, önmegismeréshez.*
- *Feladata a gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése,- versekkel, mesékkel, dramatikus játékdalokkal-, a népi hagyományok, a klasszikus és kortárs irodalmi művek megismertetése.*

A tevékenység tartalmi megvalósítása

A Freinet technikák közül, az egyik legösszetettebb önkifejezési forma, mely magába foglalja az összes önkifejezési formát, az egyéni technikákat is.

Igazi alkotó munka, mely a mese, a cselekmény kiválasztásával kezdődik, folytatódik az eszközök, jelmezek, díszletek kiválasztásával, elkészítésével. Ez a technika az óvodában szorosan kapcsolódik a szerepjátékhoz. Célja a játék az alkotás, a jó hangulat, az együtt töltött vidám, örömteli percek. A színjátás rendkívül összetett technika, amely felhasználja a beszéd, a zenei és mozgásos önkifejezés sokszínű formáit.

Mimikai, pantomimikai, ritmusos táncos elemei a mozgásfejlődés nagyhatású alakítói.

A kompetencia alapú nevelés módszertani segédanyagának felhasználásával, az irodalmi anyag bővítése, színesebbé tétele.

Kommunikációs technikák (Freiné)

Cél

A gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve, a szabad önkifejezés maximális biztosítása. Önálló alkotásaikon keresztül magasabb rendű érzelmek kibontakoztatása, élmény gazdag, harmonikus fejlődés elősegítése.

A gyermekek és a kommunikációs technikák közötti pozitív viszony kialakítása.

Az óvodapedagógus feladata

- *Teremtsen életszerű helyzetet, biztosítson önálló választási lehetőséget.*
- *Találja meg a legmegfelelőbb technikákat, aktívan kapcsolja be a gyermekeket az ismeretszerzésbe, más életformák megismertetésébe.*
- *Kapcsolja össze az életet az óvodával.*
- *Megláttatni, hogy a kommunikációs technikákon keresztül kommunikálhatnak egymással, a világgal.*
- *Ösztönözze a gyermekeket egyéni elképzeléseik megvalósítására, önálló alkotásra.*
- *Biztosítson bizalommal teli családi légkört.*

A tevékenység tartalmi megvalósítása

Nyomdatechnikák

A gyermekek a számukra fontos dolgokat, eseményeket, érzéseket alkotásukon keresztül sokszorosítani tudják. Készítsenek meghívókat szülő értekezletekre, ünnepekre, kirándulásokra. Karácsonyra, születésnapra készítsenek üdvözlőkártyát, nyomdatechnikával készülhetnek albumok, tablók, munkakártyák.

Csomagküldés

Tapasztalják meg az örömezt a csomagérkezéskor, ők is küldjenek levelet, csomagot másoknak, barátoknak. Fogadják el egymás munkáját. Tervezzenek, válogassanak, rendezzenek, beszélgessenek, vitatkozzanak együtt, ajándékozzák meg egymást, a hagyományok kapjanak nagy jelentőséget.

Újságszerkesztés

A gyermekek szerkesszenek kis újságokat, lapozgatókat - előtérbe helyezve a nyomdatechnikát, egy - egy témakörhöz kapcsolódva. Készítsenek munkakártyákat, recepteket salátakészítéshez, sütéshez, kísérletezésekhez rajzos formában, nyomdázással, képekkel megjelenítve.

Levélírás

A kapcsolattartás egyik jó formája, természetes módon kell beépíteni az óvoda, illetve a csoport életébe. Fontos eseményeket, örömeiket megoszthatják másokkal.

Levélírás közben újra átélhetik kellemes élményeiket. A levél által ötleteiket, munkakártyáikat is továbbadhatják barátaiknak, társaiknak. Fedezzék fel a levélküldés örömét „a mi levelünk” „a mi barátaink” stb.

Feltételek

Egyszerű nyomdatechnikai eszközök: mese, állat, növény, szám, betűnyomda, fénymásoló, számítógép, nyomtató stb.

Kölcsönös látogatások

A csoportok látogassanak el iskolákba, bölcsődékbe, más óvodákba stb. Látogatásaik során ismerjenek meg más emberi körülményeket, élményeket, mások örömeit, problémáit. Kapjanak ötleteket új, megoldásokra az egyes tevékenységekhez.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

Képesek önállóan nyomdatechnikával képeket, újságokat készíteni. Aktívan kapcsolódnak be

levél és csomagküldésbe, különböző közösségekben feltalálják magukat. Önálló gondolataik vannak, keresik a megoldásokat. Alkotásaikon keresztül ki tudják fejezni élményeiket, gondolataikat, saját érzelmeiket. Megfelelő önismerettel, toleranciával rendelkeznek.

II.6.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka (Szabad rajz és vizuális alkotások)

Cél

Vizuális műveltség megalapozása és fejlesztése: a gyermek ízlésének, alkotó - befogadó képességének, fantáziájának, kreatív gondolkodásmódjának kibontakoztatását, az esztétikumra való érzékenység kifejlesztését, az egységes művészet és valóságsemlélet kialakítását a gyermekek egyéni és életkori sajátosságának figyelembe vételével.

Az óvodapedagógus feladata

- Teremtsen ihlető környezetet a gyermekek képi, plasztikai kifejező nyelvének ábrázoló és konstruáló képességének fejlődéséhez.
- Alakítson ki egy helyet "műhelyt", ahol a gyermekek bármikor - a nap bármely szakában - kedvük szerint tevékenykedhetnek.
- Keltse fel az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenységi vágyat.
- Törekedjenek a jó minőségű anyagok használatára.
- A sokféle kifejezési módhoz biztosítson technikai eszközöket.
- Nyújtson ismeretet az eszközök használatához.
- Teremtsen befogadó közeget odafigyeléssel, amely elősegíti a megnyilvánulást.
- Biztosítson élményeket - kirándulás, séta, kiállítás - amely lehetőséget ad a szabad alkotás szabad önkifejezés öröméhez, belső képek gazdagításához.
- Adjon lehetőséget a műalkotások, népi mesterfogások megismertetésére.
- Készítsen munkakártyákat egy-egy vizuális technikához.
- Minden gyermeket juttasson el saját belső erőit aktivizálva képességeinek maximumára.
- Kiemelt szerepet szánjon a természetes anyagok és termékek felhasználásának, ösztönözve az új megoldások keresését, a kreatív, környezettudatos gondolkodást és a fenntarthatóságra való nevelést.

Vizuális megismerési képességek	• Érzékelés, észlelés, megfigyelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás. • Képi gondolkodásmód, térbeli tájékozódás fejlesztése, taktilis ingerek erősítése.
Vizuális élmény befogadása	• Vizuális megértés, befogadás képessége. • Érzelmi fejlesztés, amely elengedhetetlen az élményhez.

Alkotó fantáziát	• Képi, plasztikai, konstruáló, kifejező képességek fejlesztése. • Kézmozgások, kézügyesség, mozgás-koordináció fejlesztése. • Szén, - formavilág gazdagítása, fejlesztése.
Vizuális információ közlését és értelmezését	• Helyes esztétikai ítéletek és értékelések.
Esztétikus tárgy és környezet átalakítását	• Technikai ismeretek, rendezőképességek fejlesztése. • Egyszerű munkafogások, eszköz-használati képességek fejlesztése.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

Élményeik, elképzeléseik, képzeiteik megjelenítésében biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.

Formaábrázolásuk változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat. Emberábrázolásaikba megjelennek a részformák, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is. Színhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket, önállóan díszítenek sík és térbeli tárgyakat.

Tudnak formákat mintázni elképzelés alapján, és csoportmunkában is készítenek egyszerű játékokat, kellékeket, maketteket. Bátrabbak, ötletesebbek az építésben, térkialakításban.

Biztonsággal használják az eszközöket, rendelkeznek helyes ceruzafogással, eszközfogással. Tisztán tartják eszközeiket. Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikai fogásokat. Rendelkeznek koordinált szem- és kézmozgással.

II.6.6. Mindennapos mozgás

A mozgás a gyermek legalapvetőbb szükséglete és természetes megnyilvánulási formája. A rendszeres, örömteli és közösségben végzett testmozgás elengedhetetlen a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez és az egészséges életvitel kialakulásához. A gyermekek mozgásfejlesztésére sokfajta lehetőség van az óvodai tevékenységekben.

Az évszakoknak megfelelő udvari játékok, séták, kirándulások, naponta szervezett csoportszobai szabad mozgások jól fejlesztik a gyermekek nagymozgását. A járás, kúszás, mászás, futás, ugrás mozgásformáinak zavartalan gyakorlására adnak lehetőséget.

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének- a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, probléma megoldó gondolkodás- fejlődésére.

Óvodánkban a mozgásos tevékenységek alapvető szervezeti keretei a következők:

- Spontán, aktív szabad játék: A gyermekek saját kezdeményezésű mozgásos tevékenysége a szabad játék során.
- Irányított, mindennapos mozgásfejlesztés: Játékos formában, játékba ágyazva történő fejlesztés az alapvető mozgáskészségek és a kapcsolódó fogalmi rendszer területén.

A gyermekek mozgásfejlesztésére sokfajta lehetőség van az óvodai tevékenységekben.

Az évszakoknak megfelelő udvari játékok, séták, kirándulások, naponta szervezett csoportszobai szabad mozgások jól fejlesztik a gyermekek nagymozgását. A járás, kúszás, mászás, futás, ugrás mozgásformáinak zavartalan gyakorlására adnak lehetőséget.

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének- a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, probléma megoldó gondolkodás- fejlődésére.

Szervezett mozgásos tevékenység: Különféle, pedagógus által tervezett mozgásos foglalkozások.

A mindennapos aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek. Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján biztosítjuk minden gyermek számára, figyelembe véve egyéni szükségleteiket és képességeiket. Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására és a szabad levegő minél gyakoribb kihasználására.

A mindennapos irányított testmozgásba beépítjük a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatokat, népi játékokat és táncokat (kiemelten a néptáncot), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgást az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhetjük.

Cél

Az óvodás korú gyermekek mozgásigényének kielégítése – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőség szerint a szabadban, természetes és változatos eszközökkel, a mozgás megkedveltetése, a testkultúra, az egészséges életmód és életvitel megalapozása, a pszichomotoros készségek és képességek kialakítása, formálása és fejlesztése. A ritmusos, zenés mozgásokkal a mozgásos önkifejezés lehetőségeinek felfedeztetése, fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladata

- A projekteknek megfelelően készítse el tervező munkáját és következetesen hajtsa azt végre. Biztosítsa az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és készségeket figyelembe véve, minden gyermek számára.
- Balesetmentes körülményeket teremtsen a szabad mozgáshoz a csoportszobában és az udvaron.

- A testnevelés foglalkozások feltételeit teremtsse meg az időjárástól és a lehetőségektől függően a szabadban, vagy az óvoda aulájában illetve a csoportszobában.
- Sokféle sportolási, mozgási lehetőséget biztosítson a gyermekek számára. A sokszínű, a változatos és örömteli érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal segítse a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását.
- Mozgásos élmények biztosításával önálló tapasztalatokat szereztessen. Alakítsa ki az **"Én képes vagyok rá!"** érzését.
- Törekedjen a gyermekeket a legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

Tervszerű, fejlesztést szolgáló testnevelés, testedzés

Az óvodapedagógus a gyermek irányított mozgásos tevékenysége során a nagymozgások fejlesztésére helyezze a hangsúlyt. A feladatok nehézségi fokát a csoportba járó gyermekek mozgásfejlettsége határozza meg. Amennyiben megvalósítható, többféle gyakorlási lehetőséget ajánljon fel, melyből a gyermekek választhatnak. Ösztönözze őket, hogy ha segítséggel is, de vállalkozzanak a nehezebb feladat végrehajtására is.

Minden csoportban kedveltek a **futásgyakorlatok**. Az egyszerű, utánzó futójátékokat többféle módon nehezítse. Lehet futni irányváltoztatással, és különböző feladatok végrehajtásával pl. babzsák hordásával futás, futás közben átbújások karika alatt, futás számolyra történő fel-lelépéssel, átugrások akadály fölött.

A futással kapcsolatos különböző feladatok megoldására alkalmazza a futó-fogójátékokat, az egyéni, páros és a sor- és váltóversenyeket.

A lábgyorsuló ereje fejlődik a különböző formában végzett **ugrásgyakorlatokkal**. Szökdelhetnek a gyerekek páros és egy lábon, haladhatnak párhuzamos vonalak felett átszökkenéssel, vagy egymás után letett karikából karikába érkezésekkel, szökdelés közben számolyra vagy padra fel - leugrással. Nehéz feladat a 4 -5 vagy több tárgy feletti sorozatátugrás.

Többféle módon változtassa a tárgyak magasságát és egymástól való távolságát. Az ugrások irányulhatnak magasba, és távolba, végezhetők helyből és nekifutásból, történhetnek egy és két lábról elugrással.

A játékos távol- és magasugró versengéseket nagyon kedvelik a gyermekek. Az óvodapedagógus fontos szervezési feladata a megfelelően felásott homokgödör vagy szivacs szőnyeg előkészítése az ugrásokhoz.

A **dobásgyakorlatok** a hajító készségnek a későbbi korokban történő kialakulását alapozzák meg. Hajíthatnak a gyermekek távolba és célba, de mindkettőt helyből végrehajtva. A helyből távolba dobást végezhetik különböző testhelyzetből pl. hajlított terpeszülésből, terpeszülésből

és többféle kiinduló helyzetből pl. terpeszállásból, haránt terpeszállásból és dobó terpeszállásból. Távolabbi dobásra ösztönzi őket, ha valamin át, vagy valamin túl kell dobniuk. A sokoldalú fejlesztés érdekében a hajításokat az ellentétes oldali karral is el kell végezni. A célba hajítás módja lehet egy és kétkezes dobás illetve alsó vagy felsődobás. A céltárgyat vízszintesen és függőlegesen is el lehet helyezni.

A gyermekek ügyességétől függően változhat a cél távolsága, magassága és mérete. Dobhatnak a gyermekek babzsákkal, medicinlabdával, különböző méretű és anyagú labdákkal.

A léglabda az egyik legkedveltebb játékszere az óvodás korú gyermekeknek. Sokféleképpen játszhatnak vele helyben, járás és futás közben is. Meg lehet fogni, tornázhatnak vele, guríthatják egy és két kézzel vagy lábbal előre és hátra, különböző helyzetekben leüthetik és pattinthatják. Dobhatják helyben, haladással egyénileg és társnak is. Ismerkedjenek meg a gyermekek a labdavezetéssel és a kosárpalánkra dobással.

A természetes gyakorlatok közül a **támasz - függés - és egyensúlygyakorlatokat** alkalmazza az óvodában. A természetes támaszgyakorlatok közül a talajon és a megfelelő szereken végezhető csúszás, kúszás, mászás és az ezekhez kapcsolható átbújásokat gyakoroltassa.

A **talajtorna gyakorlatai** közül a hossz tengely körüli gurulással, a guruló-átfordulással és a kézálást előkészítő „csikórugdálózással” ismertesse meg a gyermekeket. A támaszugrások közül a padon, zsámolyon tovahaladással is végezhető átugrást és az ügyesebbeknek az egy - két részes ugrószekrényen támasszal fel és le illetve átugrást tanítsa meg.

A rézsútos vagy függőleges irányú mászó gyakorlatokat és a függőállásban, ill. függésben végzett gyakorlatokat a sérülésveszély miatt megfelelő tornaszerekkel, szőnyegekkel és állandó felnőtt jelenléttel végeztesse. A bordásfal, Tini-kondi, Greiswald- szekrény, mászóka használatkor fokozottan hívja fel a gyermekek figyelmét a balesetveszélyre. Az egyensúly gyakorlatok is nagy figyelmet igényelnek. A kisebbek talajon vagy talajra fektetett két pad között egyensúlyozhatnak. Később padon, felfordított padon és mozgó padon való haladással is próbálkozhatnak. Egyensúlyozni lehet előre és hátrafelé haladással, egyenesen és irányváltoztatással pl. hullámvonalban. Változatosan használható a talajra fektetett mászókötel. Az egyes feladatokat nehezíti, ha valamilyen eszközt pl. babzsákot, labdát stb. kapnak a gyermekek.

Az óvodapedagógus a **gimnasztikai gyakorlatok** végzése során sokféle kar-törzs-láb-hát-oldal- és hasizom gyakorlattal ismertesse meg a gyermekeket. A mozgáselemek között a testtartást javító, gerinc- és lúdtalp rendellenességek kialakulását megelőző speciális gyakorlatokat is alkalmazza. Nagyon szeretik a gyermekek, ha eszközökkel tornázhatnak. Kaphatnak kendőt, szalagot, babzsákot, botot, labdát, párnát, karikát, stb. de csoportszobai játékokkal is érdekes és változatos a gyakorlás pl. babával, építőjátékkal, de a székekkel is mozoghatnak.

A játékos, utánzó gyakorlatok végzése közben a testnevelési szakszavakkal és vezényszavakkal is ismertesse meg a gyermekeket. Mutassa meg a helyes végrehajtást és igényelje a pontos, esztétikus végrehajtást.

A foglalkozásokon a **játékok** a legkedveltebb tevékenységi formák. A kisebbek egyszerű utánzó, futó játékokat játszhatnak. A nagyobbaknak többnyire futás közbeni pantomin - szerep - fogó - verseny - szabály játékokat tanítson.

A kötelező foglalkozásokon is adjon lehetőséget a gyermekeknek a felkínált eszközökkel való szabad mozgásra.

A fejlesztendő mozgásképességek köre

Motoros képességek fejlesztése	Érzékek fejlesztése	A fejlesztés egyéb területei
Kondicionális képességek Erő: a terhelés nagyságának változtatása, a mozgás-végrehajtás gyorsaságának fokozása, az ismétlések számának növekedésével történhet. Állóképesség: Az állóképességet a lassú vagy közepes iramú futás fejleszti. Az erő-állóképességet a huzamosabb ideig végzett támaszgyakorlatokkal alakíthatjuk. Gyorsaság: A gyors rajtolások és a gyors futással végzett futóversenyek segítik elő. Koordinációs képességek Hajlékonyság, ügyesség.	Külső érzékek Mozgás közben többféle külső inger, látási, hallási tapintási inger éri a gyermekeket. Ezekre minél rövidebb idő alatt mozgásukkal kell reagálniuk. Belső érzékek A nagy területen végzett többféle mozgásforma, az eszközök használata fejleszti a térérzékelés képességét. A változatos módon gyakorolt egyensúlygyakorlatok az egyensúly-érzékelés képességét segítik.	A mozgásos, játékos gyakorlatok elősegítik a helyes testtartás kialakítását. Mozgás közben is kifejeződnek az érzelmek melyek a mimika és gesztusrendszer fejlesztését szolgálják. A helyes légzéstechnika kialakítása a tüdő vitál kapacitásának növelését segíti. A mozdulatok tudatosítását a mozgásformák többszöri, változott körülmények közötti gyakorlásával érhetjük el. A közös játékok segítik a személyiség akarat tényezőinek alakulását; a társra figyelmet. Felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

Feltételek

- Az óvodapedagógus a mozgásos tevékenységeket lehetőleg az udvaron, friss levegőn szervezze. Ha erre nincs lehetőség, akkor az óvoda aulájában és a csoportszobákban.
- Bent is biztosítsa a tiszta, friss levegőt a folyamatos szellőztetéssel és a pedagógiai munkát segítő munkatársak mozgás előtti portalanító felmosással.
- A lehetőségeknek megfelelően igyekezzen minél több sétát, kirándulást beiktatni a gyermekek óvodai életébe.
- A tornára, a játékos mozgásra, teremben és a szabad levegőn, eszközökkel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai élet minden napján legyen lehetőség.
- A testnevelés foglalkozások időpontját minden óvodapedagógus szeptember hónapban a "Heti rendben" rögzítse.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

A gyermekek szeretnek együtt mozogni, játszani. képesek hosszabb ideig is kitartóan egy-egy mozgásos játékban részt venni. Az egyéni versenyjátékot, csoportos - sor és váltóversenyeket önállóan vagy felnőtt segítségével játsszák, a szabályokat betartják. Mozgásuk összerendezettebb, egyre hosszabb távokat futnak le. Futás közben is tudnak irányt változtatni. Sokat mozognak, tornáznak szabad időben is újfajta mozgásformákat találnak ki. Tudnak ütemtartással járni, a gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzik. Szeretnek labdázni, tudják dobni, megfogni, célózni, pattogatni helyben és járás közben. Sokféle tornaszert ismernek, azokat rendeltetésszerűen használják.

II.6.7. Ének, zene, népi játék, tánc (Zenei alkotások Freinet)

Cél

Célunk zeneértő és zenekedvelő emberek nevelése. A közös éneklés és a közös játék örömei keresztül fejlesztjük a gyermekek zenei ízlését és esztétikai fogékonyságát, elősegítjük zenei kreativitásuk és zenei anyanyelvük kialakulását. A magyar népdalkincs megismerésével erősítjük a szülőföldhöz való kötődést és megalapozzuk a hazaszeretet érzését.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány és az ünnepek meghatározó szerepet töltenek be nemzeti nevelésünkben. Az élményalapú értékközvetítés eszközeivel, a korosztályi sajátosságokra építve adunk át hagyományainkat.

Az óvodapedagógus feladata

- Énekléssel, tánccal, zenéléssel, a környezet hangjainak megfigyelésével, ölbeli játékokkal, népi gyermekdalokkal keltse fel a zenei érdeklődését.
- Mondókákat, dalokat és a zenehallgatás anyagát a projekteknek megfelelően válogassa. A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé váljon.
- A gyermekekkel és a szülőkkel közösen gyűjtsön a hangszerkészítéshez alapanyagot, és készítsen hangszereket.
- Olyan zenei összeállítást készítsen, amely hatékonyan motiválja a gyermekeket a szabad mozgásra, a szabad zenei önkifejezésre.
- Mutassa be a néphagyomány, ezen belül a nyírségi táj jeles napjaihoz, ünnepi alkalmaihoz fűződő népszokásokat, amelyek az óvodai zenei nevelésbe ötvözve átadhatóak az óvodás gyermekek számára. A népdalok éneklése hallgatása a gyermektáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítsék.
- Énekes, táncos dalos játékokkal fejlessze a gyermekek esztétikai érzékét, gazdagítsa érzelmi életét. Fejlessze a közösséghez való alkalmazkodás készségét, és a gyermekek harmonikus mozgását.
- Mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei képességfejlesztő játékokkal fejlessze a gyermekek anyanyelvi képességeit, zenei kreativitását, zenei képességeit – egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás.

Énekes előadással, hangszeres játékkal keltse fel a gyermekek érdeklődését a zenehallgatás iránt.

- Ismertesse meg a gyermekekkel más népek zenei kultúráját, különös tekintettel a hazájukat elhagyni kényszerült családok gyermekeinek. Az óvodapedagógusoknak lehetőséget kell teremteniük arra, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját és zenéjét. A gyermekek számára értékes tanulási lehetőség a különböző kultúrák zenéjének, dalainak és a kortárs művészetnek a felfedezése. Azokban az óvodáinkban, ahol a gyermekek sokszínű háttérűek, beleértve a hazájukat elhagyni kényszerült családok gyermekeit is, elengedhetetlen, hogy pedagógusaink olyan helyzeteket teremtsenek, amelyek elősegítik egymás kultúrájának és zenéjének megismerését, ezáltal szélesítve látókörüket és empátiájukat.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

Különböző tevékenységeken keresztül nyitjuk meg a gyermekek előtt a dallam, a ritmus és a mozgás szépségének világát. Az óvodapedagógus a gyermekekkel közösen készít hangszereket, melyeket megismernek, kipróbálnak és megtapasztalják használatuk sokszínűségét. Együtt és önállóan is fedeznek fel ritmusokat, dallamokat, és színesítik a nevelőmunkát kiszámolókkal, csúfolókkal. Megismerkednek népi gyermekjátékokkal és egyszerű tánclépésekkel.

Népdalok éneklésével, gyermek néptáncokkal és népi játékokon keresztül ismerik meg és őrzik tovább a néphagyományokat. Utánzó mozgással kísért mondókákat mondogatnak, csoportosan és egyénileg is énekelnek gyermekdalokat. Egyszerű dallammotívumokat énekelnek vissza, felismernek dallamokat dúdolásról, sajátos kezdő- vagy belső motívumról, és figyelik a környezetük hangjait.

A "Zenevarázs" eszközeivel (zenefestés, szabad improvizáció) változatos zenei élményekhez és sokféle önkifejezési lehetőséghez jutnak.

A zenei anyagunk többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez kapcsolódik.

A fejlesztő zenei képességek köre

Hallásfejlesztés	Ritmusérzék fejlesztés	Hallás és ritmus összekapcsolása	Mozgás
• Légzéstechnika • Tiszta, egyöntetű éneklési készség • Dallamfelismerés, zenei memória. • Dallambújtatás (belső hallás fejlesztése)	• Egyenletes löktetés • Ritmusérzék el-tetés, ritmus zenekar • Tempótartás • Tempó • különbségek: gyors-lassú	• Szabad improvizáció, zenei alkotókedv • Esztétikus mozgás • Néptánc egyszerű elemei • Zenei formaérzék	• Esztétikus egyöntetű mozgás • Változatos térformák • Esztétikus játékmozdulatok • Játékos táncmozdulatok

• Magas - mély, halk - hangos relációk • Motívum visszhang			
---	--	--	--

Zenei anyag korcsoportonként

3-4 éves korban	4-5 éves korban	5-6-7 éves korban
Dalok megoszlása: s-m 3-4 l-s-m 3-4 m-r-d 2-3 s-m-r-d 2 d-l, -s, 1 6-8 ölbéli játék, mondókák	Dalok megoszlása: s-m 2-3 l-s-m 2-3 m-r-d 2-3 s-m-r-d 2-3 d-l, -s, 1-2 m-r-d-l, 1	Dalok megoszlása: s-m 2 l-s-m (fá) 2 s-m-d (lá) 1-2 m-r-d 1-2 s-m-r-d-(fá) 2-4 l-s-f-m-r-d 6-8 m-s-d-l, (fi) 2 m-r-d-l, -s, 2-3 r-d-l, -s, 2
Mozgás: Álló helyzet, kéz-láb mozgás, körforma, áll, indul, játékos és utánozó mozdulatok	Mozgás: Kör, csigavonal, hullámvonal, szerepcsere, guggolás, taps, utánozómozgás, improvizált egyenletes mozdulatok	Mozgás: Bonyolultabb játék, párcsere, hidas, kapus, sorgyarapító, ugró, egyszerű tánclépések, improvizált mozdulatok ritmus kifejezéséhez

Feltételek

Az óvodapedagógus alakítson ki alkotókedvű zenesarkot, biztosítson gyermekméretű hangszereket, (dob, triangulum, cintányér, metallofon, csörgődob, bűgő, kolomp, kasztanyetta, templex block, guiró, kereplő stb.). Népzenei kazetták, természetes anyagokból készített hangszerek, tágas hely, tiszta friss levegő biztosított legyen a zenei neveléshez.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat, gátlások nélkül, egyedül is tudnak énekelni. Megkülönböztetik a zenei fogalom párokat, tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni. Megtanulják a ritmushangszerek nevét és azok helyes használatát, érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

A zeneileg tehetséges gyermekek elsajátítják a furulya használatát.

Szívesen bekapcsolódnak egy-egy ünnep, jeles nap előkészületeibe, érdeklődéssel hallgatják a felnőttek elbeszéléseit a régi szokásokról, a hagyományokról.

Örömmel vállalnak szerepet az ünnepeken a kisebbek, a felnőttek és önmaguk szórakoztatására.

2.6.8 Munka jellegű tevékenységek

Cél

Feladatok, munkafolyamatok aktív végzése során élje meg a gyermek a közösségért való tevékenykedés örömet.

A gyermeki munka megszeretetésén keresztül alapozódjon meg a munka iránti tisztelet, eredményének megbecsülése, fontosságának, hasznosításának értelme. Olyan tulajdonságok alakuljanak ki, amelyek pozitívan befolyásolják a közösségi kapcsolatot, kötelesség teljesítést.

Az óvodapedagógus feladata

- A munkatevékenységek által biztosítsa a felfedezést, a kísérletezést, a szabad kifejezést, az önálló megfigyelést.
- Cselekvő tapasztalással vezesse rá a gyermekeket a feladatok elvégzésére, ismertesse meg velük a munka eszközeit, annak használatát, fogásait, sorrendjét és az ellenőrzés módjait.
- Erősítse a munkára készítő indítékokat, saját és mások munkájának elismerésével erősítse a közösségi kapcsolatot.
- Teremtse meg az önálló munkavégzés lehetőségét is, de az együttműködés és a közösségi munka feltételeit is, figyelembe véve egyéni sajátosságokat.
- Biztosítsa a rendszeres, mindennap elvégzendő munkák állandóságát és folyamatosságát a munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségek, tulajdonságok (pl. kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) kialakítását.
- A munkatevékenység fázisait munkakártyán rögzítse.
- Szerettesse meg a munkát, örüljön együtt az eredményeknek, az értékeléssel továbbra is ébresszen kedvet a munkatevékenységekhez.
- A feladatok elvégzését munkatábláról, önállóan vállalják a gyermekek, - mindenkinek feladata van.
- Az óvodapedagógus a gyermekekkel közösen tervezi meg a munkát, – a munkafolyamatokat lerajzolják. Munkakártyák készítése a munkafolyamat menetéről, pl. a salátakészítés fázisainak ábrázolása, a virágültetés folyamatának ábrázolása.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

<i>A FREINET technikákban rejlő munkák</i>	A közösségért mindennap elvégezendő munkák	Meghatározott időszakra vonatkozó munkafolyamatok
• <i>Játékszerek, ajándékok, munkaeszközök készítése.</i> • <i>Ismerkedés kézi, ipar és népművészeti alkotásokkal</i> • <i>tanulják meg a szövés-fonás különböző formáit.</i> • <i>Barátoknak küldjenek levelet, csomagot.</i>	• Saját személyükkel kapcsolatos munkát végezzék el. • Végezzenek felelősi munkát - öltözködő - mosdó rendje stb. • Aktívan kapcsolódjanak be a játék elrakásba, ágyrakásba, a terem rendezésbe.	• Aktívan kapcsolódjanak be a napi munkatevékenységekbe. • Érezzék át az ünnepi időszak előtti készülődést kapcsolódjanak be a díszítésbe, dekorációba, süteménykészítésbe, stb. • Vegyenek részt a tervezési folyamatba - az előre

● <i>Nyomdázzanak, kapcsolódjanak be az óvodai újságszerkesztésbe.</i> ● <i>Ismerkedjenek meg a szüreteléssel, gyümölcs szedéssel, befőzéssel, tartósítással.</i> ● <i>Kapcsolódjanak be a sütésbe, főzésbe, salátakészítésbe.</i> ● <i>Vegyenek részt a kerti munkába, növény gondozásba, csíráztatásba, hajtatásba.</i> ● <i>a kisállatok gondozásába aktívan kapcsolódjanak be.</i> ● <i>Gyűjtsenek terméseket, kincseket, újságot.</i> ● <i>Készítsenek albumokat, életkönyveket, munkakártyákat.</i> ● <i>Önállóan kísérletezzenek, fedezzék fel az ok-okozati összefüggéseket.</i> ● <i>Készüljenek az ünnepekre, a vendégvárásra.</i>	● Szívesen vállaljanak naposi munkát, viráglocsolást, madáretetést, természetsarok gondozást, udvarrendezést. ● Teljesítsék az egyéni megbízatásokat, - pl. eszközöket, üzeneteket adjanak át.	megtervezett heti feladatok megvalósításában.
--	---	--

Feltételek

Az óvodapedagógus tudatosan teremtsen nyugodt, alkotó kedvű légkört, biztosítsa a munkavégzéshez a feltételeket, a gyermekméretű eszközöket, kerti szerszámokat, a kísérletezés eszközeit, valódi edényeket, valódi alapanyagokat, munkatáblákat, munkakártyákat, növényeket, állatokat.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

A gyermekek képesek önállóan, esztétikusan megteríteni, étkezés után a környezetüket rendbe tenni.

Játék elrakáskor esztétikusan rakják a tárgyakat, eszközöket, játékokat a helyükre.

Segédkeznek a csoportszoba átrendezésében, díszítésében, a tevékenységekhez szükséges eszközöket önállóan előkészítik.

A munkafolyamatok megtervezését ötleteikkel segítik, s a megvalósításban aktívan vesznek részt.

Szívesen végeznek gyűjtőmunkát. Kis segítséggel készítenek ajándékokat, játékszereket.

Teljesítik az óvodapedagógus megbízásait.

Aktívan vesznek részt az öltöző és a mosdó rendjének kialakításában, megőrzésében.

Önállóan ellátják a növény és állatgondozást.

Örömmel vesznek részt az évszakokhoz kapcsolódó munkákban - szüretelés, befőzés, kerti munka stb.

Kirándulások, séták, kerti munkák végzésekor megfigyelik a természet változásait, s csak azok figyelembe vételével gondozzák a növényeket. Önállóan ültetnek, locsolnak.

Egész évben segítenek az udvar gondozásában.

Önállóan végzik a saját személyükkel kapcsolatos munkát. (öltözködés, tisztálkodás)

Szívesen segítenek a rászoruló társuknak és a kicsiknek.

Szívesen vesznek részt a játékeszközök takarításában, rendezésében.

II. 7. Gyermekvédelem az óvodában

Cél: A gyermekvédelmi tevékenységgel biztosítani a gyermekek fejlődését, közösségi életre való felkészülését. A sajátos nevelési igényű valamint a szociálisan hátrányos helyzetben lévők segítése, védelme, felzárkóztatása.

A nemzeti-etnikai kisebbségekhez tartozó és a migráns gyermekek differenciált fejlesztése, helyzetének, kultúrájának tiszteletben tartásával.

Az óvodapedagógus feladata

- Az éves gyermekvédelmi program alapján látja el feladatait. A hátrányos helyzetű gyermekek családlátogatását szükség szerint végzi, a gyermekfelelőssel.
- Nyilvántartást vezet a veszélyeztetett helyzetű gyermekekről. A gyermekek veszélyeztetettségének okait szempontok figyelembe vétele, mellett állapítja meg nevelési hiányosságok, erkölcstelen családi környezet, italozó szülők, bűnöző családi helyzet, rossz lakásviszonyok, egészségügyi okok, anyagi okok, megromlott családi kapcsolat.
- Az óvodába járó gyermekek családi helyzetének felmérése az alábbi szempontok alapján:
 - Az óvodások száma összesen:
 - Ebből halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek:
 - Hátrányos helyzetű gyermekek:
 - Három vagy többgyermekes családban élők:
 - Tartósan betegek:
 - Sajátos nevelési igényű gyermekek:
 - Egyedülálló szülővel nevelkedők:
- Nyilvántartani és különös gondot szentelni a halmozottan hátrányos helyzetű, a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézséggel küzdő gyermekekre.
- Szülők tájékoztatása a gyermekvédelmi feladatokról. Egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése a szülők bevonásával.
- A szülők anyagi nehézsége esetén támogatást és juttatásokat kell részükre biztosítani. (pl. ingyenes étkezés, rendszeres gyermekvédelmi, valamint rászorultsági támogatás az önkormányzat által).
- Figyelemmel kísérni a gyermekek egészségét.
- A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek rendszeres óvodába járásának ösztönzése.
- Folyamatos élő kapcsolat az óvodapedagógus, gyermekvédelmi felelős, család, gondozó között (jelzőrendszer működtetése).
- Szükség esetén védő - óvó intézkedéseket kell tenni a gyermekek érdekében.
- Kapcsolatot kell tartani a Szociális Osztállyal, valamint a Gyermejjóléti Központtal. A pedagógusok a tudomásukra jutott információkat, - amely a gyermekekkel és a családokkal kapcsolatos - bizalmasan kötelesek megőrizni a törvényi előírásoknak megfelelően.
- Minden óvodapedagógusnak kötelessége a gyermekvédelmi munka, a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

- A családlátogatások és a szülőkkel való elbeszélgetések alapján pontosan fel kell mérni a gyermekek, szocio-kulturális helyzetét. Figyelembe venni a család jövedelmét, szociális helyzetét. Megfigyelni a gyermekeket: gondozottságát, viselkedését, szülő - gyermek kapcsolatát, a gyermek helyét a családban, fejlettségét. Megállapítani, hogy képességei kibontakozásában mi akadályozza. Meghatározni a lemaradás mértékét és meghatározni a fejlődési utat.
- A gyermekek személyiség fejlődéséhez használt írásos dokumentációban, valamint az

étkezési naplóban nyilvántartani a H.H. és a H.H.H. és a fokozott figyelmet igénylő gyermekeket. A gyermekek személyiségének alakulását, az eseményeket, történeteket, a családlátogatásokat az egyéni differenciált fejlesztést szolgáló feladatokat, módszereket, - elért eredményeket a pedagógiai dokumentációkban folyamatosan vezetni kell.

- Megkeressük azokat a hátrányos helyzetű gyermekeket, akikre a védőnők felhívják a figyelmet.
- Étkezési kedvezmények igénylése havonta a ténylegesen leélt napok alapján, igazolások begyűjtése.
- Indokolt esetben a Szülők Szervezetének segítségét kérni.
- Továbbra is jó kapcsolatot tartani a Szociális Osztállyal, valamint a Gyermejjóléti Központtal.
- A rászorultaknak rendszeres gyermekvédelmi támogatást javaslunk. Indokolt esetben felhívni a figyelmet a veszélyeztetett környezetre: megváltozott családszerkezet, a szülők italozása - betegsége, brutalitása, a gyermek gondatlansága, elhanyagolása. stb.
- Pedagógiai, pszichológiai ismereteinket folyamatosan bővítjük.
- Szükség szerint megbeszélni az intézkedéseket, a családlátogatások tapasztalatait, az egyéni fejlesztés eredményeit, esetleg kudarcait.
- A kapcsolatot továbbra is megtartani a bölcsődével és az iskolákkal.
- A problémás gyermekek esetében az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat szakembereinek véleményét, segítségét kérni.
- Csoportlátogatások alkalmával megfigyelni a hátrányos helyzetű gyermekek helyét, fejlődését csoporton belül. Szükség esetén segítséget nyújtani fejlődésükhöz, felzárkóztatásukhoz.
- A gyermekek egészségének megőrzése érdekében a kialakult jó kapcsolatot továbbra is megtartani a gyermekorvossal és a védőnővel.

A gyermekvédelmi felelős minden évben egy alkalommal beszámol munkájáról a nevelőtestületnek, az ügyek intézéséről a Tagintézmény igazgatóját, és az óvoda igazgatóját folyamatosan tájékoztatja.

Feladat	Felelős/határidő	Aláírási jogkör	Intézkedési jogkör	Megjegyzés/összegzés
A gyermekvédelmi esetek feltérképezése, szűrés	Csoportban dolgozó óvónők Évente 09.15.			
A gyermekvédelmi nyilvántartások összesítése, értékelése, adatszolgáltatás az igazgatónak	Gyermekevédelmi felelős Félévente /tanévnyitó, tanévzáró/			
Környezettanulmányok, szakvélemények készítése szakhatóság felkérésére.	óvodapedagógus alkalomszerűen	Tagintézmény Igazgató Igazgató	Szakhatóság	
Kapcsolattartás az	Tagintézmény	Tagintézmény	Szakhatóság	

önkormányzat szociális irodájával	igazgató	igazgató Igazgató		
Kapcsolattartás az Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal	óvodapedagógus	Tagintézmény igazgató Igazgató	Egységes Pedagógiai Szakszolgálat	
Kapcsolattartás a családsegítő szolgálat	Gyermekevédelmi felelős	Tagintézmény igazgató Igazgató	Családsegítő szolgálat	

Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése.

A nevelési év folyamán a szülő által jelzett érzelmi vagy anyagi okok miatti hátrányt a csoportban dolgozó óvónő családlátogatáson vagy egyéni beszélgetések során megismerik és a szükséges intézkedést (fejlesztési terv, étkezési kedvezmény), megtervezik vagy továbbítják a Tagintézmény igazgató felé.

- Nyugodt, biztonságos, szeretetteljes légkörben sokszínű játéklehetőségek, beszélgetések, drámapedagógiai foglalkozások segítségével, a felnőttekkel és a csoporttársakkal való érzelmi kapcsolatukat tapintatosan erősítjük.
- Az anyagi okok miatti hátrány esetén tájékoztatjuk a szülőt az étkezési támogatás lehetőségeiről (önkormányzati támogatás)

Inkluzív nevelés:

Sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív nevelése

Célunk:

A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésük elősegítése befogadó környezet megteremtésével.

Alapelveink:

A gyermekek mindenek felett álló érdekében a mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk a gyermekeknek képességeik fejlődéséhez, személyiségük kibontakozásához, ismereteik bővítéséhez.

Fejlesztés területei:

- Az értelmi funkciók fejlesztése.
- Alapmozgások kialakítása, a nagy mozgások koordinálásának javítása, az egyensúlyérzék fejlesztése.
- Manuális készség, finommotorika fejlesztése.
- Szociális kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése.

Olyan sajátos nevelési igényű gyermek integrálását tudjuk biztosítani, akinek fejlesztéséhez megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező óvodapedagógusunk van. Pl.: tanulási zavarok preventív pedagógusa, fejlesztő pedagógus. Ezeknek a pedagógusoknak a szakképesítése lehetővé teszi, hogy felvállaljuk azoknak a gyermekeknek a kiszűrését, fejlesztését, akik a tanuláshoz szükséges rész-képesség zavarral rendelkeznek (dyslexia, disgraphia, diskalkulia, hiperaktivitás). Enyhe értelmi fogyatékosok, magatartászavarosok, megkésett

beszédfejlődésük, hallássérültek fejlesztése külső szakemberek segítségével történik.

A fejlődés várható jellemzői:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek is szívesen járnak óvodába.
- A közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják őket.
- A bemeneti méréshez képest a fejlődés kimutatható.

Feladataink:

A gyermekekben olyan különbözőséget elfogadó viselkedés, magatartás alakítása, ahol érvényesül a tolerancia, türelem, figyelmesség, segítőkészség.

Tárgyi feltételek biztosítása, különösen a nagymozgások fejlesztését, lateritást, téri tájékozódás, beszédészlelés, megértés fejlesztését és a gondolkodási stratégiák támogatását szolgáló eszközök.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének érdekében az óvodapedagógusok ismereteinek bővítése. (fejlesztőpedagógia, gyógypedagógia)

Tudatosítani a dajkák személyének fontosságát: példamutató bánásmód, magatartás, kommunikáció.

Figyelembe kell venni a gyermek terhelhetőségét, mindig annyi segítséget kapjon, hogy önállóan tudjon cselekedni.

Migráns gyermekek óvodai nevelése

Alapelveink:

A migráns gyermekek a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést.

Érvényesítjük az egyéni bánásmód elvét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Feladataink:

Az érkező gyermek empátiás fogadása, érzelmi biztonságának megteremtése.

A magyar gyermekek megismertetése az ő kultúrájukkal, szokásaikkal stb.

A migráns gyermek segítése játékon keresztül a magyar nyelv elsajátításában.

A fejlődés várható jellemzői:

- Szívesen jár óvodába
- Örömmel játszik társaival
- Megérti a magyar szavak jelentését, tömondatokban kifejezi magát.

Feltételek

Írásos dokumentációk, csoportnaplók, igazolások az étkeztetési kedvezmény igénybevételéhez.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

Hathatós segítség nyújtásával a hátrányos helyzetű gyermekek fel tudnak készülni az eredményes iskolakezdésre képességeiknek megfelelően.

Esélyegyenlőség az óvodában

Cél: Az intézmény körzetéből a teljes körű óvodáztatás megvalósítása: H.H.H. gyermekek körében.

Az esélyegyenlőség elősegítése, az azonos minőségű neveléshez való hozzáférés esélyének biztosítása, különbségek csökkentése.

A speciális csoportban foglalkoztatott gyermekek részleges integrációjának megvalósítása.

Az intézményben az inkluzív pedagógia erősítése, támogatása.

Az óvodapedagógus feladata:

- Folyamatosan figyelemmel kíséri az óvoda körzetében élő H.H.H. gyermekek beóvodáztatását (védőnő, gyermekorvos).
- Előítélet mentes nevelés, befogadó és toleráns légkör biztosítása.
- Személyi és tárgyi feltételrendszer biztosítása a képességek fejlesztéséhez (fejlesztő illetve tehetséggondozó tevékenységek).

A tevékenység tartalmi megvalósítása

- Az intézmény minden dokumentumában érvényesüljenek az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségek, célkitűzések, feladatok.
- A speciális és a normál csoportok közös tevékenységi rendjének kialakítása.
- A pedagógusok felkészültségének segítése, továbbtanulás támogatása, az inkluzív pedagógia, differenciált fejlesztés, az egyéni bánásmód (mentálhigiéné, fejlesztőpedagógia stb.) témákban.
- Hatékonyabb együttműködés a Tanulási Képességeket Vizsgáló és Rehabilitációs Bizottsággal és az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat munkatársaival.
- Speciális játékok, képességfejlesztő eszközök folyamatos beszerzése, pótlása a gyermekek speciális fejlesztése érdekében.
- A kompetencia alapú óvodai nevelés működtetésével erősíteni a differenciált – egyénre szabott – fejlesztést.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

Az óvoda körzetéből a H. H. H. gyermekek elvárható arányban, rendszeresen járnak 3 éves kortól óvodába, majd az esélyegyenlőség megteremtésével sikeresek az óvodai életben, ezt követően az iskolai tanulásban.

II. 8. Képesség kibontakoztató tevékenységek,

II. 8.1. Speciális fejlesztő munka

Beilleszkedési zavarokkal, magatartási rendellenességekkel, tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek terápiája

Cél: Minta adással, tanácsadással, fejlesztő terápiával segíteni a nehezen kezelhető gyermekeknél felmerülő nevelési és tanulási problémák megoldását.

A fejlesztőpedagógus feladata

- A gyermek állapotának feltárása. A szenzomotoros ismeretszerzés lehetőségeinek javítása, a megismerő funkciók fejlődési lemaradásának csökkentése.
- A figyelem tartósságának, terjedelmének növelése. A megfigyelő-képesség fejlesztése. A tanulás tartósságának biztosítása.
- A taktilis érzékelés fejlesztése, a szenzomotoros koordináció erősítése. A testkép, testfogalom kialakítása. Az egyes érzékelési területek összehangolt működésének fejlesztése.
- A vestibuláris rendszer működésének korrigálása. A téri tájékozódás és a mozgáskoordináció fejlesztése. Beszédmegértés fejlesztése, szókincsfejlesztés, egyszerű mondatalkotás.
- Ritmus - mozgás - beszéd koordinálása, hallási differenciáló képesség fejlesztése. A gondolkodási funkciók erősítése. Az időbeli tájékozódás fejlesztése.

A fejlesztésbe való bekerülés

A fejlesztő terápiában azon gyermekek vehetnek részt, akiket a szülő vagy pedagógus kérésére az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat vizsgál és a szakvélemény részképesség gyengeséget vagy magatartási zavart állapít meg.

- A fejlesztés ideje: 10 - 20 perc
- A fejlesztés formája: egyéni

A fejlesztés területei

- Mozgásfejlesztés
- Anyanyelvi fejlesztés
- Megismerő funkciók fejlesztése
- Grafopercepció fejlesztése

Mozgásfejlesztő program területei

A testtudat fejlesztése

Módszertani szempontból három részre osztjuk, mint testkép, testfogalom és testséma fejlesztés. A testkép fejlesztésének első számú segédeszköze a tükör, fejlesztő gyakorlat a tükörkép játék. A testkép kialakulásához a különböző izometriás gyakorlatokat használjuk, mint tolás, húzás, feszítés. A testkép kialakulását segítik még a relaxációs gyakorlatok is. A testfogalom kialakító gyakorlatok során tulajdonképpen a testrészek elhelyezkedését, nevét és funkcióját tanítjuk meg a gyermekeknek. Erre szolgálnak a következő gyakorlatok: festékkal, habbal stb. megjelölt testrészek, egymás testrészeinek megnevezése, felnőtt vagy baba testrészeinek megnevezése. A testséma a test gravitációhoz való alkalmazkodásának, egyensúlyának megélése. Gyakorlatai a növények, állatok mozgásának utánzása, emberi arcjátékok utánzása, emberi járásmódok utánzása.

A vestibuláris rendszer fejlesztése

Ayris terápiával, statikus egyensúly gyakorlatokkal, dinamikus egyensúlyt fejlesztő gyakorlatokkal (Bady-roll) történik.

A két testfél mozgásának összerendezése

A páros testrészek egyidejű, egyforma mozgatása.

Négy végtag egyidejű mozgatása.

Alapmozgások koordinációjának javítása

(gurulás, kúszás, mászás, járás, futás, ugrás)

A téri tájékozódás fejlesztése

Alapvető téri irányok gyakorlása: előre, hátra stb. különböző akadálypályák.

Anyanyelvi fejlesztés

Fújási gyakorlatok. Szívás- fújás differenciálása. Orr és szájlégzés differenciálása. Légzőgyakorlatok. Artikulációs izmok ügyesítése. Ciklizálás. Hallási differenciáló képesség fejlesztése. Beszédmegértés fejlesztése, instrukciók megértése. Folyamatos beszéd fejlesztése lábbal, szólásokkal, közmondásokkal, megkezdett történetek befejezése.

Szókincsfejlesztés után mondással, analógiás sorok kirakásával dramatizálással. Passzív szókincs fejlesztés rövididejű verbális emlékezet fejlesztéssel. Aktív szókincs fejlesztés közvetlen verbális emlékezettel, valamint egyeztetéssel.

Azonos ábrák egyeztetése, azonos fogalom eltérő ábra, tárgykép - sziluettkép egyeztetése. Igék tanítása. Utasítások megértése. Egyszerű mondatalkotás. Analógiás sorozatok kirakása. Melléknevek tanítása színekkel. Mozdulás, beszéd, ritmus koordinálása.

Megismerő funkciók fejlesztése

A megismerő funkciókhoz tartoznak az érzékelés, észlelés, figyelem, megfigyelő-képesség, emlékezet, gondolkodási funkciók.

A fejlesztés tartalma

- Tapintás - párosítással stb.
- Szaglás, ízlelés - különböző ízek, illatok
- Hallási differenciálás - zörejek, saját hang, instrukció követése stb.
- Látás: forma, szín egyeztetés, alak - háttér differenciálás, téri orientáció fejlesztése, irány azonosság.
- Gondolkodásfejlesztés: összehasonlítás, különbségek megfigyelése, analízis, szintetizáló képesség fejlesztése, rész - egész viszonya, hiányok pótlása, szimmetria felismerése.

A feladatsor része még a részekre bontás, részekről egész összerakása, főfogalom alá rendelés.

Grafopercepció fejlesztése

Ujjtornával, kézügyességet fejlesztő játékokkal, gyurmázással, magvak válogatásával.

Ide tartoznak a fixációs gyakorlatok, valamint a szem - kéz koordinációs gyakorlatok.

A fejlődés várható eredménye

- Tudnak időben, térben tájékozódni

- Beszédük mind alakilag, mind tartalmilag eljut az életkoruknak megfelelő szintre.
- Nő a figyelem tartóssága. Pontosabb a megfigyelő-képességük.
- Mozgásuk harmonikusabb. Kialakul a helyes ceruzafogásuk. Munkájukban balról, jobbra haladnak, ritmikus sort kiraknak.

Gyógytestnevelés

Cél: Az óvodáskorú gyermekek szerzett vagy veleszületett betegség következtében kialakult egészségi állapotának javítása, mozgásuk fejlesztése. A testnevelés és a sport mozgásanyagának felhasználásával a gyermeki személyiség alakítása, testi- lelki rehabilitációja.

A gyógytestnevelő feladata

A gyógytestnevelő az óvodapedagógusok és a gyógypedagógus segítségével ismerkedjen meg a gyermekek aktuális egészségi állapotával, mozgásfejllettségével. Balesetmentes körülményeket teremtsen a mozgásfejlesztéshez. A sokféle változatos mozgástevékenységgel biztosítsa a gyermekek számára az önálló mozgástapasztalatok szervezését, képesség és készség fejlesztését, ezáltal javítsa a betegség következtében kialakult egészségi állapotot, járuljon hozzá a gyermekek rehabilitációjához. Prevenciós gyakorlatok végeztetésével akadályozza meg az egészségi állapot romlását.

A gyógytestnevelésre járó gyermekek jellemzői

A gyógytestnevelésre utalt gyermekek szomatikus egészségi állapota eltér a többi gyermekétől. Különbségek mutatkoznak morfológiai és funkcionális vonatkozásban is. Testformájuk, testi felépítésük, külső megjelenésük más, mint egészséges társaiké: Down-szindróma, alkohol szindróma stb.

Mozgásukban, cselekvésükben egészséges társaikhoz viszonyítva bizonyos mértékig korlátozottak: szívbetegség, labilis egyensúlyérzék stb. Gyakran előfordul, hogy a fogyatékos gyermekek túl mozgékonyak, mozgásuk összerendezetlen. Vannak közöttük, akik éppen ellenkezőleg viselkednek, félénkek, csak nehezen vehetők rá a mozgásra. A mozgásfejlesztésen túl a pszichés kiegyensúlyozottság kialakítása is szükséges számukra.

A gyógytestnevelés feladata

- A születés előtti, illetve a fejlődési rendellenességekből eredő elváltozások, deformitások, betegségek javítása.
- A testi képességek, erő, állóképesség fejlesztése úgy, hogy a gyakorlatokat fokozatosan nehezítjük.
- A mozgáskészség fejlesztése közben kiemelt jelentőségű az ismert vagy tájékozottság szintje. Fontos, hogy a gyermekeknek pontos ismerete legyen a helyes mozgásról.
- A mozgásjártasságok, mozgáskészségek kialakításával a mozgásműveltség fejlesztése.
- Az érdekes, játékos gyakorlatokkal a gyermekek mozgásigényének felkeltése, kielégítése.

A gyógytestnevelés mozgásanyaga

Játék	Előkészítő gyakorlatok	Fő gyakorlatok	Kontraindikált mozgások
Egyszerű mozgásos játékok, helykeresők átfutások, futójátékok, versengések. Minden foglalkozáson lehetőség az önálló eszközválasztásra, szabad játékra, a mozgásos önkifejezésre. Lehetőség van sokféle eszközzel, azok használatával megismerkedni pl. roller, gördeszka, füles labda, trambulin stb.	Játékos utánzó gimnasztikai gyakorlatok, melyek az izmokra kifejtett hatása alapján lehetnek: • mobilizáló gyakorlatok • nyújtóhatású gyakorlatok • erősítőhatású gyakorlatok Többféle kézi szerrel is végezhetőek: karika, babzsák, szalag, labda, párna, Badyroll-henger stb. A légzési gyakorlatok a gimnasztikai mozgással összekötött speciális gyakorlatok. A relaxációs gyakorlatok az izomtónus és a pszichés feszültségi állapot csökkentését segítik.	I. Torna vonatkozású főgyakorlatok <i>Természetes támaszgyakorlatok:</i> kúszás, csúszás, mászás, egyensúlyozás. Talajon és torna-szereken is végezhetőek. Pl.: pad, zsámoly, mászás. <i>Talajtorna gyakorlatok:</i> gurulás a test hossz tengelye körül kézben fogott eszközzel vagy eszköz nélkül szőnyegen. <i>Függésgyakorlatok:</i> mászások bordásfalon, Tinkondin felfelé-lefelé, balra-jobbra II. Atlétikai vonatkozású főgyakorlatok <i>Futások:</i> rövid ideig, játékos formában. Közbeiktatott pihenőkkel. <i>Ugrások</i> <i>Dobások:</i> hajítás kislabdával, babzsákkal távolba és függőleges vagy vízszintes célba. Léglabdával végezhető gyakorlatok a gurítás, feldobás- elkapás, átadás, labdavezetés	A túlságosan magas tornaszereken végzett mozgás. Guruló-átfordulás előre, a tarkóállás és gurulóátfordulás hátra előgyakorlatai. További gyakorlatok egyénre szabottak lehetnek pl. lajhármászás. Tilos mozgások. Káros mozgások

A fejlődés várható eredménye:

- A gyermekek szívesen beállnak tornázni, a kapott utasításokat igyekeznek végrehajtani, együttműködőek.
- Egészségi állapotuk nem romlik, hosszabb ideig is képesek mozogni.
- A nagymozgásokat, egyensúly gyakorlatokat bátran, változott körülmények között is elvégzik.
- A megismert játékokat felnőtt irányításával eljátsszák.
- Sokféle tornaszert ismernek, azokat önállóan használják.
- Szeretnek labdázni, többféleképpen használják: dobják, pattogatják, céloznak vele.

II.8. 2. Képesség kibontakoztató, tehetségfejlesztő munka

A gyermekek egyéni fejlettségét figyelembe véve Tehetségfejlesztő foglalkozásokat is szervezünk, ahol az egy-egy részterületen kiemelkedően tehetséges gyermekeket is továbbfejleszthetjük. A tehetségfejlesztő foglalkozások vezetéséhez az óvodapedagógusok megfelelő képesítéssel rendelkeznek.

Cél:

- A kiemelkedő képességű gyerek felismerése, egyéni képességeinek kibontakoztatása.
- A fejlesztést igénylő képességek erősítése.

Az óvodapedagógus feladata:

Alapos gyermekismeret birtokában a kiemelkedő képességre, tehetségre irányuló hajlamok felismerése (zene, irodalom, képzőművészet, sport terén).

Tudatos fejlesztő munkával a gyermekek képességeinek, érdeklődésének ápolása, differenciált fejlesztő foglalkozások formájában. Megmérettetésük – versenyre való felkészítésük – részvételük megszervezése.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

Tevékenységekben gazdag óvodai életben, gyermekismeret birtokában az önmegvalósítás kiteljesedésének biztosítása. A gyermekek viselkedésében és tevékenységében együttesen mutatkozó kiemelkedő tulajdonságok ráirányítják figyelmünket a tehetségre irányuló hajlam felismerésére: átlagfeletti képesség, magas szintű kreativitás, feladat iránti elkötelezettség (kíváncsiság, érdeklődés, szorgalom, kitartás) Igyekszünk olyan tevékenységre serkentő óvodai légkört biztosítani, ahol a gyermekek egyéni képességeikhez mértén bontakoztathatják ki tehetségüket.

Figyelemmel kísérjük a vetélkedőkre, pályázatokra szóló felhívásokat, melyekbe bekapcsolódva biztosítjuk a lehetőségét gyermekeink megmérettetésének.

A szülői igényeken alapuló tehetséggondozás tanköteles korú gyermekek számára.

Érintettek köre: tanköteles korú gyermekek

Szervezeti keretek: mikro csoportos forma

Megvalósítás: szülői támogatással

Érintettek köre: tanköteles korú gyermekek

A tevékenység által meghatározott értékekből kidolgozott sikerkritériumok:

- Ideális feltételeket teremtünk a tehetséggondozáshoz – a gyermeki alkotókedv, kreativitás kibontakoztatásához – a játék, a fokozatos tanulás, egyénre szabott folyamatos fejlesztőmunka során.
- Erősödik a gyermekek önbizalma, önállósága, tudatára ébrednek, hogy személyiségüknek milyen értékei vannak, miben tehetségesek.
- A tehetségre irányuló hajlam felismerésével, a szabad önkifejezést teremtő helyzeteket teremtünk.
- Eredményesen készítjük fel őket óvodaszintű, városi, esetleg országos versenyekre (zene, irodalom, képzőművészet, sport)
- A gyermekek a tehetséggel összefüggő területeken képességeik maximumát nyújtják, vállalják a megmérettetést.
- Megtanulják, képességeiket kamatoztatni, gazdagabb képzelettel, intellektuális készségekkel, egy-egy területen kimagasló teljesítménnyel rendelkeznek, ezáltal megnő tanulási esélyük.

Tevékenységi forma

Gyermektorna – úszás - Ovifoci– Cél: A gyermekek edzettebbé, ellenállóbbá, egészségesebbé váljanak. A mozgás örömeinek biztosítása. Testi képességek erő-, ügyesség-, gyorsaság-, állóképesség fejlesztése. Térben való tájékozódás, finommotorika fejlesztése. Az úszással a gyermekek egészségi, edzettségi állapotának javítása, a tartási rendellenességek kialakulásának megelőzése. Sportversenyeken való részvétellel a versenyszellem megérettetése.

Népi- gyermektánc – Cél: A népi gyermekjátékdalok, a nemzeti mozgáskincs alapjainak megismertetése, amely a személyiség sokoldalú fejlesztését szolgálja. Az óvodás gyermekek személyiségfejlesztése - énekes - táncos játékokkal, daltanulással, gyakorlással, és ismétléssel az értelmi képességek kibontakoztatása. „Így tedd rá program tükrében. „
A mozgáskultúra és a táncokultúra fejlődését elősegítő legfontosabb célunk a gyermekek életkorának megfelelő művészi értékű anyag felhasználásával a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a ritmusérzék fejlesztése, harmonikus mozgásuk elősegítése. Előadásukkal színesítsék az óvodai ünnepségeket.

Kézműves műhely – Cél: Tehetséges, érdeklődő nagycsoportos korú, jó kézügyességű, fantáziadús, alkotószellemű gyermekek vizuális alkotótevékenységének, esztétikai érzékének fejlesztése. A gyermekek fantáziájának, kreatív gondolkodás módjának intenzívebb kibontakoztatása. Ismerkedjenek meg a népi kismesterségek technikáival, a csuhézással, vesszőfonással, agyagozással, és a batikolással. Rajzversenyeken való részvétellel juttassuk sikerélményhez a gyerekeket.

Idegen nyelv – Cél: Játékos tevékenységek közben az anyanyelvi neveléshez hasonló módon, az idegen nyelv alapjainak elsajátítása, a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével.

A korai nyelvtanulás pozitív hatással van a gyermekek nyelvi kompetenciáira, növeli önbizalmukat, játékos hatással van a beszélszervek ügyesítésére.

Furulyázás – Cél: Kiemelkedő zenei képességű és jó hallású nagycsoportos korú gyermekek ismerjék meg a fúvóhangszerek megszólaltatását. Barátkozzanak meg a furulyával, egy oktávon belül kis terjedelmű dalok utánzásos elsajátítása, a zenei műveltségük fejlesztése. Gyermekjátékdalok, műzenei szemelvények: művészi igényű megkomponált gyermekdalok megtanulása, furulyázása. Önálló és csoportos előadásukkal az ünnepségeket hangulatosabbá teszik.

Zeneovi – Cél: Kiemelkedő zenei képességű, jó hallású nagycsoportos korú gyermekek zenei képesség-, készségfejlesztése. (Ritmus, tempóérzék, egyenletes lüktetés, belső hallás, zenei emlékeztetők fejlesztése.) Zenei ízlésük, mozgáskultúrájuk formálása.

Sakk_Cél: Kiemelkedő képességű, jó logikai gondolkodású nagycsoportos korú gyermekek képesség-, készségfejlesztése.

Hittan – Cél: Az emberi kapcsolatokban a szeretet, a bizalom, a türelem, igazságosság, szelídség, a szolgálat megismertetése a gyermekekkel. Részvétel érdeklődő óvodásaink köréből. Szeretetteljes légkörben hallgassanak bibliai történeteket, irodalmi és zenei művekkel hitük erősítése, bővítése, érzelmi biztonságuk fokozása. Ismerkedjenek meg az egyházi ünnepek jelentőségével, tartalmával.

II. 9. Óvodánk ünnepei, hagyományai

A távlatok és hagyományok rendszeréből kiemelkednek az időről - időre visszatérő sajátos események között lezajló közös események. Az ünnepek perspektívát adnak, erősítik a hagyományokat, fokozzák a gyermek közösséghez tartozását a közös élmény erejével. Az ünnepre való készülődés sok lehetőséget ad a gyermeknek az együttműködésre, együttműködésre, beszélgetésre, ez örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát. Az óvodapedagógus a hosszabb előkészület alatt a gyermek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan biztosítson változatos tevékenységeket. A napokig, hetekig tartó készülődés nagyon fontos a gyermek fejlesztése, ötleteik, önálló elképzeléseik megvalósítása, sokszínű tevékenykedtetése szempontjából, de mindenre a koronát maga az együtt ünneplés teszi fel. Az ünnep fényét emelje a feldíszített óvoda, a gyermekek, felnőttek ünneplő ruhája, a meglepetés, a kölcsönös ajándékozás.

Az ünnepek csak a szülők együttműködő támogatásával érhetik el hatásukat. Ünnepeink a hagyományok ápolása szempontjából is rendkívül fontosak, hiszen kultúránk megteremtésére, az óvodánk egyéni arculatának megteremtésére, megmutatására adnak lehetőséget. Maga az ünnep külsőségeivel együtt vidám hangulatú, felszabadult együttlét legyen.

Születésnap – névnap – A csoportok hagyományai szerint. A csoporttársak énekekkel, verssel, egyszerűbb maguk készített ajándékaikkal köszöntik az ünnepeket.

Anyák napja – A szülők, az édesanya iránt érzett nagy szeretet kedves, hangulatában érzelmgazdag megünneplése apróbb ajándékkészítéssel, az édesanyáról, a segítségnyújtásról való beszélgetéssel hangolódunk rá erre a szép ünnepre. A gyermekek dallal, verssel és a saját készítésű ajándékkal kedveskednek az édesanyáknak és a nagymamáknak.

Gyermek-Hét – Az óvoda gyermekei közösen ünnepelnek több napon át. A felnőttek bábműsorral, vendég művészek "koncerttel" köszöntik a gyerekeket. Vidámság, jókedv, sport, kirándulás, táncház jellemzi ezt a hetet.

Kirándulások – A kirándulások alkalmasak a környezettudatos magatartás megalapozására. (környezetszeretet-környezetvédelem)

Ünnepek, rendezvények

Az ünnepek megélésének és arra való felkészülésének nagy szerepe van a gyermekek érzemvilágának fejlődése szempontjából.

Óvodánkban azokat az ünnepeket éljük át, melyek programunk szellemiségének megfelelnek és közel állnak a gyermekek érzemvilágához. Ennek megfelelően a gyermeki ünnepek, hagyományörző ünnepek, környezetvédelmünk jeles napjai, és társadalmi ünnepeink közül Március 15. megünneplésére fektetünk nagyobb hangsúlyt.

A hagyományok ápolása, az ünnepre való előkészületek, együttjátzás, együttműködés, tervezgetés, ajándékkészítés izgalmassá, örömtelivé teszik a várakozás időszakát. Maga az ünnep külsőségeiben is jelzi „varázsát”, vidám hangulatú, élményekben gazdag nap.

A környezetvédelmi jeles napokat maradandó élményű kirándulásokkal, természetvédelmi vetélkedőkkel, ügyességi játékok rendezésével, természeti környezetünk gazdagítását szolgáló programokkal tesszük emlékezetessé. A programokba lehetőségeinkhez mérten bevonjuk a szülőket is.

GYERMEKI ÜNNEPEK családi rendezvények	NÉPHAGYOMÁNYÖRZÉS NÉPSZOKÁSOK	KÖRNYEZETVÉDELME JELES NAPJAI
Születés és névnapok	Mihály napi vásár szeptember 29.	Takarítási világnap szeptember 23.
Mikulás december 06.	Szüret október 15.	Állatok világnapja október 04.
Anyák napja május első hete	Lucázás december 13	Víz világnapja március 22.
Társadalmi ünnep Március 15.	Advent november 30. utáni első vasárnaptól a 4. vasárnapig	Föld napja április 22.
Gyermeknap június első hete	Karácsony december 24-25-26.	Madarak és fák napja május 13.
Évzáró, Családi nap (szülői igény szerint)	Farsang vízkeresztől hamvazó szerdáig Zöldág járás Húsvét	Környezetvédelmi világnap június 05.

(az első tavaszi
napéjegyenlőség utáni
holdtöltét követő vasárnap)
Májális
május 01.
Pünkösöd
húsvét utáni 50. nap

Néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepek

Szüret – Hagyomány óvodánkban a szüreti mulattság megszervezése. A gyermekek kedvük szerint szemezik a szőlőt, kóstolják a mustot, népzenere táncolnak, kukoricát morzsolnak, természetes anyagokból játékokat, hangszereket készítenek.

Advent (november 30. utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig) – A gyermekek megismerkednek az advent jelképeivel (koszorú, naptár). A naptár alapján mindennap egyszerűbb feladatokkal készülnek a karácsonyra pl. dalokat, verseket, mondókát tanulnak, fenyődíszeket és ajándékokat készítenek, figyelik a Borbála napon (december 04.) vízbe tett cseresznyeágot, a Luca napon (december 13.) ültetett búzát, mézeskalácsot sütnek, almát, mézes diót esznek.

Mikulás napján (december 06.) a Mikulás meglátogatja a csoportokban a gyerekeket, akik dalokkal, versekkel köszöntik őt.

Karácsony (december 24 - 25 - 26) – Közös óvodai ünnepség. Az adventi ráhangolódás után nagy szeretetben énekel, verssel, hangszeres játékkal, betlehemezéssel, tánccal kedveskednek egymásnak, szeretteinknek. E meghitt ünnep a családban teljesedik ki.

Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig) – Télbúcsúztató népszokás. Farsangi dalokkal, tréfás versekkel, álarcok készítésével, teremdíszítéssel telik a készülődés. A farsangi mulatságon a csoportokban a gyermekek a szülőkkel együtt jelmezes felvonulással, táncolással, énekléssel, ügyességi játékokkal búcsúztatják a telet. Ételkóstoló.

Húsvét (az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap) – Mondókákat, verset tanulnak a locsoláshoz, dalt a komatál-küldéshez. A lányok tojáshoz díszítenek, a fiúk meglocsolják a lányokat.

A komatálba süteményt sütnek és a barátokkal és más csoporttal komálnak. Az ünneplés a családban folytatódik.

Mézes reggeli- Méhek napja- Beporzók napja

Május elseje – Minden csoport az udvarán májusfát díszít, majd körbejárják tavaszi dalokat énekelve. Zenés májális, játék az udvaron.

Nemzeti ünnep

Március 15. – Az első tavaszi közös óvodai ünnepség. A gyermekek beszélgetéssel, könyv és képnézegetéssel, verseléssel, dalokkal készülnek a nemzeti ünnepünk méltó megünneplésére. A közös ünnepi műsor és a kokárdás ünnepi ruha is hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekek megismerjék hazánk történelmét, múltját, a régen és a ma élő ember életét, megtanulják ezek szeretetét és védelmét.

II. 10. A fenntarthatóság pedagógiájának megvalósítása és az „Örökös Zöld Óvoda,, kritériumainak való megfelelés

Célunk: A fenntarthatóságra nevelés erősítése. A „zöld óvodaság” ismertségének növelésével célunk a közvetlen és tágabb környezetre gyakorolt hatás szélesítése, a helyes és egészséges életvitel, a környezetbarát szemléletmód tudatosítása, népszerűsítése. Az óvadás gyermekek környezettudatos szemléletük és magatartásuk megalapozása. „Örökös Zöld Óvoda” kritériumai alapján nagy hangsúly fektetése a fenntartható fejlődés elméletének és gyakorlatának a mindennapokban történő megjelenítésére, gyakorlatára. Megújult módszertani tudásunk hatékony alkalmazása a gyermekek környezetvédő egészségtudatos nevelésében.

Általános feladataink: Felhasználni a természetből, annak felfedezéséből eredő élmények nevelő hatását.

A gyermeket már az óvodában meg kell tanítani arra, miként lehet harmóniában élni a természettel; csak ekkor várható el, hogy később felnőttként is szeressék és védjék a természetet. Városunk természeti környezete Sóstó -tó , az erdő és az Állatpark és intézményünk környezetében megtalálható parkok fontos részét képezik az óvodai nevelőmunkánknak. Kirándulások és különböző programok - mint például az erdei Óvoda - alkalmával megtapasztaljuk az ember és a természet, a természet és állat, ember és állat viszonyát. Kiemelt feladatunk a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása. Ezért a fenntarthatóság érdekében nagy hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartás formálására, alakítására. A gyermeket körülvevő világ megismerésében a közvetlen megfigyelésre és a tapasztalatszerzésre építünk. A természet szeretetére kívánjuk nevelni a gyermekeket, természetközeli élettel, a természet, a környezet szeretetének bizonyításával, példát mutatva számukra. A környezetvédelem jeles zöld napjait érdekes programok szervezésével tesszük emlékezetessé, melyekbe igyekszünk a szülőket is bevonni egy – egy rajzpályázat, virágosítás alkalmával. A fenntartható fejlődés érdekében az anyagok újrahasznosítása, kreatív felhasználása is fontos a nevelő munkánkban, melyekre kiváló alkalmat ad, óvodákban minden évben megrendezésre kerülő újrahasznosítás napja. A környezettudatos magatartás kialakításának fő színtere az óvodában, a technikák a környezet tanulmányozására, mint tevékenységforma. Ez olyan nevelési folyamatot jelent, mely valamennyi nevelési területre kiterjed, azokkal kölcsönhatásban van. Komplex tapasztalatszerzés, mely egységben mutatja, érzékelteti azt, ami a valóságban is egységesen érzékelhető. A környezet megismerése nem korlátozódik csak a környezeti foglalkozásokra és a tervszerű, tudatos kezdeményezésekre, hanem átfogja az egész óvodai életet. Benne van a spontán játékban, az önkiszolgáló tevékenységben, az udvari élet pillanataiban, a beszélgetésekben, megfigyelő sétákban, kirándulásokban. A gyermekek a környezettudatos magatartás, életmód alapjait tapasztalati úton sajátíthatják el. Támaszkodunk a gyermekek családból hozott ismereteire, a családi kirándulások, nyaralások élményeire is. A természeti és társadalmi környezet témaköreivel valamennyi korcsoport megismerkedik, életkortól függően. A témakörön belül az egyes témák a gyerekek életkorának előrehaladtával lineárisan bővülnek

és koncentrikusan mélyülnek. A környezettudatossághoz kapcsolódó jeles napok óvodánkban, mely összhangban van a „Zöld Óvoda” munkaközösségébe tartozó jeles napokkal: Beporzók napja; Víz világnapja; Erdők hete; Állatok világnapja; Föld napja; Fenntarthatóság – hete; Madarak és fák napja

A környezettudatos nevelés a Zöld Óvodában – Fenntarthatóságra nevelés és tudatos szemléletformálás

Óvodánk számára a környezettudatos nevelés nem csupán alkalmi kezdeményezések, hanem egy mélyen gyökerező elköteleződés, amely már régóta formálja mindennapi munkánkat. 2025-től minden Intézményünk rendelkezik Az **Örökös Zöld Óvoda Cím** elnyerésével, mellyel tovább erősítettük elkötelezettségünket a fenntarthatóság, a környezettudatosság és az egészséges életmód iránt. Célunk, hogy a gyerekek számára minél korábban megalapozzuk a környezeti értékek tiszteletét és védelmét, és segítünk nekik megérteni, hogyan élhetünk harmóniában a természettel.

Kiemelet célunk:

A fenntarthatóságra nevelés erősítése és a „zöld óvodaság” ismertségének növelése, hogy a közvetlen és távolabbi környezetre gyakorolt hatásunkat szélesítsük. A környezetbarát szemléletmód tudatosítása és népszerűsítése mellett a helyes és egészséges életvitel elősegítése is fontos számunkra. A gyermekek környezettudatos magatartásának és szemléletmódjának megalapozása kiemelt cél. A **„Örökös Zöld Óvoda”** kritériumainak megfelelően nagy hangsúlyt fektetünk a fenntartható fejlődés elméletének és gyakorlatának mindennapi megjelenítésére, és új módszertani tudásunkat hatékonyan alkalmazzuk a gyermekek környezetvédő, egészségtudatos nevelésében.

Feladataink:

Óvodánkban a természetből eredő élmények nevelő hatását használjuk fel a környezettudatosság fejlesztésére. A gyermeket már az óvodában megtanítjuk arra, hogyan élhet harmóniában a természettel, és miként válhat a természet védelmezőjévé a jövőben. Városunk természeti környezete, mint Sóstó-tó, az erdő, az Állatpark és a környező parkok kulcsfontosságú szereplői az óvodai nevelésünknek. A kirándulások, a különböző programok – mint például az erdei Óvoda – alkalmával gyermekeink megismerhetik és meg tapasztalhatják az ember, az állat és a természet közötti kapcsolatot.

Kiemelt figyelmet fordítunk a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítására. Az anyagok újrahasznosítása és kreatív felhasználása, mint például az újrahasznosítás napja, rendszeres része nevelő munkánknak. Emellett a környezettudatos magatartás kialakítását szoros együttműködésben végezzük a családokkal, így közösen formálhatjuk a gyerekek szemléletét és szokásait.

A gyermekek számára a környezet védelme nem csupán egy elméleti téma, hanem egy valóságos tapasztalat, amelyet közvetlen megfigyelésen és játékos, kreatív tevékenységeken keresztül sajátíthatnak el. Az önkiszolgáló tevékenységek, udvari élet, megfigyelő séták, kirándulások mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyerekek környezettudatos életmódot alakítsanak ki. Támaszkodunk a családi élményekre is – kirándulások, nyaralások tapasztalataira –, hogy a gyerekek szorosabb kapcsolatba kerüljenek a természettel és környezetükkel.

Jeles zöld napjaink, amelyek segítenek a környezettudatosság erősítésében: Takarítási világnap: szeptember 23. Állatok világnapja: október 04. Víz világnapja: március 22. Föld napja: április 22. Madarak – fák napja: május 10. Környezetvédelmi világnap: június 05. Az aktualitásoknak megfelelően a csoportok önállóan szerveznek programokat, tevékenységeket, részt vesznek városi rendezvényeken. **Egészségnap** – Néphagyományokhoz, az óvodai élethez kapcsolódó ételkóstoló szervezése. (Szüreti-nap, Farsangi ételkóstoló, születésnap)

Ezek a napok nemcsak programokkal gazdagítják a gyerekek élményeit, hanem egyben közvetítik számukra a környezet iránti tiszteletet és védelmet. Az ilyen eseményekhez rendszerint a családokat is bevonjuk, például rajzpályázatokkal, virágosítással, közös tevékenységekkel, hogy otthoni és óvodai környezetben is megéljék a zöld értékeket.

A fenntartható fejlődés és a környezettudatosság terjesztéséhez elengedhetetlen, hogy az óvodai élet minden területén érvényesüljön a környezetbarát szemlélet. Mindezt nem csupán tudatos programokkal, hanem a mindennapi óvodai életben, a spontán játékok, az önkiszolgáló tevékenységek és a szabadtéri foglalkozások során is igyekszünk megvalósítani.

Óvodánk tehát nem csupán helyszín, hanem egy olyan közösség, ahol a gyermekek nap mint nap tapasztalatot szerezhettek a környezetvédelem és fenntarthatóság világában, és később életük során aktívan hozzájárulhatnak bolygónk megóvásához.

II. 11. A pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközök jegyzéke

Az óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

JEGYZÉK

a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) felszereléseiről

A jegyzékben előírt minimum követelmények figyelembevételével a pedagógus - az óvoda, iskola SZMSZ-ében, házirendjében meghatározott - védő, óvó előírások figyelembevételével viheti be az óvodai foglalkozásokra, az iskolai tanórákra az általa készített, használt pedagógiai eszközöket.

A gyermekek, tanulók részére vásárolt eszközöknek és felszereléseknek igazodniuk kell a gyermekek, tanulók testméretéhez.

A taneszközkészlet meghatározásához az alapfokú művészeti iskolákban az alapfokú művészetoktatás alapprogramja, tantervi programja nyújt segítséget. Taneszközzre van szükség minden olyan jellegű tananyag feldolgozásához, amelyik a szemléltetés, illetve tanulói tevékenység nélkül nem valósítható meg.

Ha az eszközöket, felszereléseket létszám figyelembevételével kell beszerezni, az adott eszközből, felszerelésből annyi szükséges, hogy minden egyidejűleg jelen lévő gyermek, munkát végző felnőtt igényét egyidejűleg teljesíteni lehessen. Amennyiben az eszközöket, felszereléseket létszám szerint kell beszerezni, az adott eszközből, felszerelésből a tényleges, érintett létszámnak megfelelően kell az előírt mennyiséget beszerezni.

Ahol a melléklet az óvoda pedagógiai programjára utal, azon az Óvodai nevelés országos alapprogramja, továbbá nemzetiségi óvodai nevelést biztosító óvoda esetén a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelve, sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését biztosító óvoda esetén a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve figyelembevételével készített, vagy jóváhagyott pedagógiai programot kell érteni.

Ahol a melléklet az iskola pedagógiai programjára utal, ott a Nat, továbbá a nemzetiségi oktatást biztosító iskola esetén a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve, sajátos nevelési igényű tanuló oktatás esetén a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve, a két tanítási nyelvű oktatást biztosító iskola esetén a Két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelve, érettségi vizsgára felkészítő középiskola esetén pedig az Érettségi vizsga vizsgaszabályzata követelményei figyelembevételével készített, vagy jóváhagyott pedagógiai programot kell érteni.

Ahol a melléklet a művészetoktatási intézmények jegyzékében az iskola pedagógiai programjára utal, azon az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára építő pedagógiai programot kell érteni.

Ha az óvoda nemzetiséghez tartozók óvodai nevelésében, vagy az iskola (ide értve a művészetoktatási intézményeket is) a nemzetiséghez tartozók iskolai oktatásában, illetve a kollégium nemzetiséghez tartozók kollégiumi nevelésében vesz részt, az eszközök és felszerelések megvásárlásánál a nemzetiségi sajátosságokat figyelembe kell venni.

1. ÓVODA			
I. HELYSÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI			
Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű, környezettudatos eszközzel, felszereléssel			
	A	B	C
	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutatók	Megjegyzés
1.	1. Csoportszoba		
2.	óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	Mozgássérült esetén kemény ágybetétek, decubitus matrac egyéni szükséglet szerint; látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén védőszegély (rács).
3.	gyermekszék (ergonomikus)	gyermeklétszám szerint 1	Mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, lábtartóval és ülökével.
4.	gyermekasztal	gyermeklétszám figyelembevételével	Mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes óvoda asztalok.
5.	fényvédő függöny	ablakonként, az ablak lefedésére alkalmas méretben	
6.	szőnyeg	gyermekcsoportonként, a padló legalább egyötödének lefedésére alkalmas méretben	
7.	játéktartó szekrény vagy polc	gyermekcsoportonként 2, sajátos nevelési igényű gyermek esetén további 1	
8.	könyvespolc	gyermekcsoportonként 1	
9.	élősarok állvány	gyermekcsoportonként 1	
10.	textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	
11.	edény- és evőeszköz-tároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	
12.	szeméttartó	gyermekcsoportonként 1	
13.	hulladék szelektálására alkalmas gyűjtőedények	épület szintenként 1	a települési szabályozásnak megfelelően annyi gyűjtőedény, amennyi az elkülöníthető hulladéktípusok száma
14.	2. Tornaszoba		
15.	tornapad	2	
16.	tornaszőnyeg	1	
17.1	bordásfal	2	
17.2	bordásfal	3 gyermekenként 1	új óvoda építése esetén.
18.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet	1	pl. greiswald, mozgás-kotta, body-roll, Bosu jellegű fejlesztő eszközök
19.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	három gyermek egyidejű foglalkoztatásához	ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel; a pedagógiai programban foglaltak szerint, pl.: zsámoly, matrac, labdák, karikák, stb.
20.	3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba		
21.	a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök		a pedagógiai programban foglaltak szerint.
22.	tükör (az asztal szélességében)	1	
23.	asztal	1	
24.	szék	2	egy gyermek, egy felnőtt.
25.	szőnyeg	1	
26.	játéktartó szekrény vagy könyvek tárolására is alkalmas polc	1	
27.	4. Óvodapszichológusi szoba	gyermeklétszám szerint	
28.	asztal	1	
29.	szék	4	
30.	szőnyeg	1	
31.	könyvek, játékok, iratok tárolására is alkalmas polc	1	
32.	5. Játzóudvar		
33.	kerti asztal	gyermekcsoportonként 1	
34.	kerti pad	gyermekcsoportonként 2	
35.	babaház	minimum 1, további 2 csoportonként 1	
36.	udvari ivócsap, ivókút	(székhelyen és telephelyen) 1	új óvoda építése esetén
37.	udvari homokozó	gyermekcsoportonként 1	megfelelő árnyékolás biztosításával
38.	takaróháló, takaróponyva	homokozónként 1	a homokozó használaton kívüli lefedéséhez
39.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	IV. rész szerint	pl.: fészekhinta, gyermekcsoportonként 1 db kétüléses lengőhinta, továbbá 3 -3 db roller, három és kétkerekű kerékpár, mászóka stb.
40.	6. Intézményvezetői iroda		
41.	íróasztal és szék	1-1	
42.	tárgyalóasztal, székekkel	1	
43.	telefon	1	

44.	könyvszekrény	1	
45.	írárszekrény	1	
46.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon, stb.
47.	7. Intézményvezető-helyettesi, tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettesi, óvodatitkári iroda (a felszerelések feladatellátás szerint helyezhetők el)		
48.	íróasztal és szék	1-1	
49.	írárszekrény	1	
50.	telefon	1	közös vonallal is működtethető
51.			
	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés	tagintézményben perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon, közös intézményi használatra stb.
52.	8. Nevelőtestületi szoba		
53.	asztal, ami egyben eszköz előkészítő munkasztal is	pedagóguslétszám figyelembe vételével	
54.	szék	pedagóguslétszám szerint 1	
55.	könyvtári dokumentum	500	az óvoda-pedagógusok felkészüléséhez
56.	könyvszekrény	2	legalább ötszáz könyvtári dokumentum tárolásához alkalmas legyen
57.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon, stb.
58.	9. Orvosi szoba, elkülönítővel	berendezése, felszerelése a vonatkozó jogszabályban előírtak szerint	amennyiben az óvoda-egészségügyi szolgálat az óvodában megszervezett, biztosított; gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, helyben biztosítva
59.	10. Gyermeköltöző		
60.	öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gyermeklétszám figyelembevételével	öltözőrekeszen belül elkülönített cipőtároló
61.	öltözőpad	gyermeklétszám figyelembevételével	
62.	11. Gyermekmosdó, WC helyiség		
63.	törülköztartó	gyermeklétszám figyelembevételével	
64.	falitükör	mosdókagylónként 1	
65.	rekeszes fali polc (fogmosótartó)	gyermeklétszám figyelembevételével	
II. TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK			
	A	B	C
1.	egyéni tisztálkodó szerek	gyermeklétszám szerint 1	fésű, fogkefe, fogmosópohár
2.	tisztálkodó felszerelések	mosdókagylónként 1	ruhakefe, körömkfe, szappantartó
3.	fésűtartó	csoportonként 1	
4.	törülköző	felnőtt és gyermeklétszám szerint 3-3	
5.	abrosz	asztalonként 3	
6.	takaró	gyermeklétszám szerint 1	
7.	ágyneműhuzat, lepedő	gyermeklétszám szerint 3-3	
8.	hűtésre, melegítésre, adagolásra szolgáló eszközök	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	1-es típusú diabéteszsel érintett gyermek esetében a speciális étkeztetési igényekre tekintettel
III. A FELNÖTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK			
Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű, környezettudatos eszközzel, felszereléssel			
	A	B	C
1.	szennyes ruhatároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
2.	mosott ruhatároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
3.	automata mosógép	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha a mosás helyben történik
4.	vasaló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha csoportok száma több mint 6, akkor 2
5.	vasalóállvány	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha csoportok száma több mint 6, akkor 2
6.	szárítóállvány	csoportonként 1-1 (székhelyen és telephelyen) 1	
7.	takarítóeszközök	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
8.	kerti munkaeszközök, szerszámok	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	pl.: ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna, fűnyíró, fűszegély nyíró, sövényvágó, metszőolló, hólápát, lombvágó, locsolótömlők, seprűk
9.	hűtőgép	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	
10.	porszívó	óvodánként (székhelyen és telephelyen szintenként) 1-1	pl.: lehet takarítógép
IV. A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTEKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK			
	A	B	C
1.	1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtánként)		

2.	különféle játékok (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön (pl: családjáték, mesterségek játéka; közlekedési szabályjáték; boltos játékok; jelmezek, LEGO; építő kocka és építőelemek; mágneses építők, fogaskerek készletek)
3.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön (pl: akadálypálya elemei; egyensúlyérzékelő játékok, eszközök; gimnasztikai eszközök; motoros képességfejlesztő eszközök)
4.	ének, zene, énekes játékok eszközei	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: hangszerkészlet; furulya; dob; triangulum; xilofon; metalofon; cintányér, csengő)
5.	az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: okoskocka; logico eszközök; beszédfejlesztés eszközei; hangképzést segítő eszközök; könyvek)
6.	értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: érzékelés-észlelés fejlesztését segítő eszközök; okoskocka; összetett fejlesztő eszközök, logico, sakktáblák, eszközcsomag)
7.	ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: rajzolás, festés, mintázás, kézművesség eszközei)
8.	a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: logico; okoskocka; lotto játékok; kirakó eszközök; adott témakörhöz rendelt digitális adathordozók)
9.	munka jellegű tevékenységek eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint
10.	2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök		
11.	digitális hangjátékszámra és képmegjelenítésre alkalmas eszköz	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	projektor, vagy interaktív kijelző
12.	hangfalak	(székhelyen és telephelyen) 1	
13.	diavetítő	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
14.	vetítövászon	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
15.	hangszer (pedagógusoknak)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	az óvoda pedagógiai programja szerint
16.	hangszer (gyermeknek)	gyermekcsoportonként, a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint
17.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő óvodában; az óvoda pedagógiai programja szerint
V. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK TOVÁBBI SPECIÁLIS ESZKÖZEI			
Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű, környezetudatos eszközzel, felszereléssel			
	A	B	C
1.	1. Beszédfogyatékosok		
2.	tükör 120 X 180 cm	csoportonként 1	
3.	logopédiai alapkészlet	csoportonként 1	
4.	2. Hallási fogyatékosok		
5.	dallamíró	csoportonként 1	
6.	hallásvizsgáló és hallókészülék tesztelő felszerelés	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el és a gyermekek száma nem éri el a tizenháromat, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében
7.	vezeték nélküli egyéni, illetve csoportos adó-vevő készülék	gyermeklétszám szerint 1	
8.	a különböző nyelvi kommunikációs szinteknek megfelelő kifejezések képi megjelenítésére alkalmas elektronikus információhordozó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el és a gyermekek száma nem éri el a tizenötöt, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében
9.	nyelvi kommunikáció vizuális, auditív megjelenítésének ellenőrzésére alkalmas eszköz	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el és a gyermekek száma nem éri el a tizenötöt, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében
10.	szurdologopédiai eszközök	csoportonként 1	
11.	3. Látási fogyatékosok		
12.	olvasótelevízió	gyermeklétszám figyelembevételével	gyengénlátók, aliglátók számára
13.	hatrekeszes doboz, gombás tábla, szöges tábla, csörgő labda	gyermeklétszám szerint 1	

III. A Búzaszem Nyugati Óvoda
Intézményeinek Pedagógiai programja
A helyi gyakorlat megvalósítása

III.1. BÚZASZEM NYUGATI ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

FREINET ELEMekkel

(Székhelyintézmény)

Az óvoda neve: BÚZASZEM NYUGATI ÓVODA
székhelyintézmény

Címe: 4400 Nyíregyháza
Búza utca 7.

Tel./fax : 42/ 512 - 940

E-mail: buzaszemovi@gmail.com

III.1.1. Helyzetelemzés

Az óvoda bemutatása

Óvodánk Nyíregyháza belvárosában- a Búza utca 7. sz. alatt található. 1979-ben nyitotta meg kapuit városunk gyermekei számára. A szomszédságunkban található Művészeti Szakközépiskolával aktív kapcsolatunk van – hangszeres, táncos előadásainkkal, táncház vezetésükkel – színesebbé, gazdagabbá, sokrétűbbé teszik pedagógiai munkánkat.

Gyermeklétszámunk folyamatosan magas, a szülők nagy érdeklődéssel keresik óvodánkat, melyet a magas szintű pedagógiai munkával érdemeltünk ki. Belvárosi óvodánk közlekedés szempontjából jól megközelíthető helyen található.

Intézményünk 2000-ben vette fel a **BÚZASZEM ÓVODA** nevet. Elsősorban a FREINET filozófia gondolatai hatására: „*Elvettem a magot, és hozzájárultam a rügyfakadáshoz...*” (FREINET), másodsorban pedig a helyhez való kötődésünket fejezi ki (Búza út).

1998-tól láttunk el Bázisóvodai feladatokat, melynek célja volt megyei, városi óvodák szakmai munkájának segítése, fejlesztése. Az érdeklődő szakemberek előadásokon, gyakorlati bemutatókon vehettek részt, ezzel is fejlesztve szakmai kultúrájukat.

Gazdag innovációs munka jellemzi intézményünket. Több mint 15 éve kezdődtek el a fejlesztések, melyek napjainkban is folytatódnak.

2000-ben, szinte az elsők között nyertük el – pályázat alapján – az Oktatási Minisztériumtól a lehetőséget a COMENIUS 2000. Minőségbiztosítási rendszer I. modelljének kiépítésére. A projektet kiépítve, 2002 szeptemberétől PARTNERKÖZPONTÚ OKTATÁSI INTÉZMÉNY lett óvodánk.

2007-ben Pedagógiai Programunkat módosítottuk: a **Freinet pedagógia** és a **Kompetencia alapú** óvodai nevelés alapelveit, cél és feladatrendszerét átdolgoztuk. Gyakorlati bemutatókkal és elméleti előadásokkal segítettük megyénk és városunk óvodapedagógusait a Kompetenciaalapú óvodai nevelés bevezetésében. A fokozatos bevezetés eredményeként a 2009/2010-es nevelési évtől óvodánk valamennyi csoportjában már így folyik a gyermekek sokoldalú fejlesztése.

Jelenleg **előminősített referencialhelyként** működünk.

„Jó Gyakorlataink”:

- 1.Szeressünk-segítsünk”- Részleges integráció lehetősége az óvodai nevelésben.
- 2.A kompetencia alapú nevelés megvalósítása a komplexitás jegyében.
- 3.A kísérletezés és társasjátékozás személyiségfejlesztő lehetőségei óvodáskorban.

2011 nyarán megtörtént Nyíregyháza város óvodáinak integrációja. Óvodánk a **Búzaszem Nyugati Óvoda székhely intézménye** lett, hozzánk integráltak három tagóvodát és egy telephelyóvodát, amely 2016. augusztus 1-től tagintézmény lett.

Székhely óvodánk tárgyi, infrastrukturális feltételrendszere

Óvodánk 9 csoportos, 240 férőhelyes, két épületből álló intézmény. Az óvoda 1979-ben épült, a foglalkoztatók tágasak, világosak, harmóniát árasztó szín-, formavilágukkal, természetes anyagukkal a gyermekek fejlesztésére, biztonságos nevelésére alkalmasak. Az eltelt 45 év alatt a meglévő értékek óvásán felül nagyon sok korszerűsítés is történt intézményünkben. Gazdag tárgyi felszereltséggel rendelkezünk a Pedagógiai Programunk megvalósításához.

Az óvoda épülete, játszóudvara szolgálja a gyermekek kényelmét. Biztonságos és esztétikus gyermekméretű berendezési tárgyak segítik a gyermekek egészséges fejlődését és az egészségmegőrzést. Füves, árnyas, tágas óvodaudvaron elégtjük ki a gyermekek mozgás- és játékiényét.

A gyermekek által használt eszközöket hozzáférhető módon, a biztonsági előírásokat szem előtt tartva helyezzük el.

Az óvodában tiszta, higiénikus, biztonságos munkakörnyezetet biztosítunk a munkatársak számára. Valamennyi csoportban biztosított a digitális eszközök használata: magnó, CD lejátszó, fényképezőgép JBL, laptop, kivetítő.

Intézményi szinten lehetőség nyílik DIOO , internet, nyomtató, fénymásoló használatára.

Óvodánk nyitott, bármikor lehetőséget teremtünk az óvodánkba járó gyermekek szüleinek fogadására.

Szakmai, személyi feltételek

Gyermeklétszám alakulása

Intézményünkben kilenc csoportban neveljük a gyermekeket. A 240 férőhelyes óvodánkban, a csoportlétszámok megfelelőek. Óvodánkban a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyermekek elenyészően kis százalékban vannak jelen.

1986 óta nevelünk sajátos nevelési igényű gyermekeket. A speciális csoportban 8-10 sajátos nevelési igényű gyermeket fejlesztünk nagyon jó személyi és tárgyi feltétellel, befogadó légkörben.

Alkalmazotti közösségünk

A Székhelyóvoda alkalmazottainak létszáma 36 fő, ebből 19 fő óvodapedagógus végzi a nevelőmunkát, 1 óvodapszichológus, 15 fő pedig a pedagógiai munkát segíti, 1 fő karbantartó. Az óvoda alkalmazotti közösségére az összehangolt munka, a nagyfokú gyermekszertet, az újra való nyitottság, a szakmai megújulásra törekvés és a partnerek igényeire való odafigyelés jellemző. Elfogadó, segítő, támogató munkahelyi légkörben neveljük a ránk bízott gyermekeket. A dolgozói létszám szakképzettsége a törvény előírásainak megfelel.

Az óvodapedagógusok az óvodai nevelőmunka kulcsszereplői, akik a nevelés egész időtartamában feltétlen jelen vannak.

Nevelőtestületünkre jellemző az ismeretszerzés, a tudás iránti vágy, a folyamatos ön- és továbbképzés. Az óvodapedagógusaink elfogadó, segítő, támogató attitűdjükkel mintaként állnak a gyermekek előtt. Pedagógiai Programunk eredményes megvalósításához a szükséges szakértelemmel, pedagógus továbbképzéssel rendelkezünk.

Óvodánkban sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelünk, melyhez nagyon jól képzett szakemberekkel (gyógypedagógus, gyógytestnevelő) rendelkezünk.

Gazdálkodás, finanszírozás

Az intézmény részben önállóan gazdálkodó költségvetési szerv, gazdálkodását az Eszterlánc Északi Óvoda látja el. Az intézmény a számára biztosított költségvetés teljes körű felhasználására törekszik. Az anyagi keret szűkös, ezért a különböző fejlesztéseket újabb források, lehetőségek előteremtésével valósítjuk meg.

Költségvetésen túl az alábbi bevételek segítik az intézmény működését

- Innovációs **pályázatokon** elnyert összegek – a szakmai eszköztár bővítését segítik.
- Az óvoda hatékonyan működő **Alapítvánnyal** rendelkezik, melyek az óvodáskorú gyermekek egészséges életre nevelését segítik. A szülők szja. 1%-ának felajánlásával vagy egyéb befizetésekkel támogatják intézményünk működését.
- Az óvodai nevelésünkben az esélyegyenlőség biztosítását javítja a **szülők** egyéb **támogatása** is: felszerelések, játékeszközök, gyümölcsök, zöldségfélék biztosítása a csoportok számára, és a társadalmi munkák, melyek értékét nehéz meghatározni.

Az intézmény bevételei nagymértékben segítik a Pedagógiai Program eredményesebb megvalósítását.

III.1.2. Nevelőmunkánkról

„Az élet által az életre nevelni.”

(Celestin Freinet)

Az 1997/98-as tanévben döntöttünk úgy, hogy a **FREINET pedagógia rendszert** bevezetjük óvodánkban. Kidolgozója: Celestin Freinet (1895-1966) francia pedagógus.

Freinet pedagógiáját azért választottuk, mert az egyik legnyitottabb rendszer. Megadta számunkra azt a lehetőséget, hogy a gyakorlatban már kialakult, jól működő értékeinket megőrizzük és integráljuk a nevelési rendszerünkbe.

E nevelési rendszer **központi tétele**: a gyermek személyisége akkor fejlődik harmonikusan, ha megkapja a lehetőséget az érzelmi, gondolati, élményi kifejezésre.

Freinet rendszere tevékenységközpontú, öröm, siker és gyakorlatorientált szintézis pedagógia, amely mobil, nyitott rendszer, újabb ötleteket, módszereket is befogad, szabad kezét ad a pedagógusoknak programok kidolgozására és technikák bővítésére.

A Freinet pedagógia természet- és élet közeli, a gyermek és az óvodapedagógus egyéniségét tisztelő, kényszer nélkül fejlesztő és szabad önkifejezést biztosító életet körvonalaz.

E pedagógia eredményesen alkalmazható eltérő képességű gyermekek esetében is, ide értve a sajátos nevelési igényű gyermekeket is.

A Freinet alapelveket a technikák alkalmazásán keresztül valósítjuk meg. Ezek az önálló gyermeki ismeretszerzést teszik lehetővé. Előtérbe helyezzük a gyermeki alkotást és a természetes kísérletező tapogatózást. A Freinet technikák egyszerre módszerként és eszközként funkcionálnak nevelésünkben.

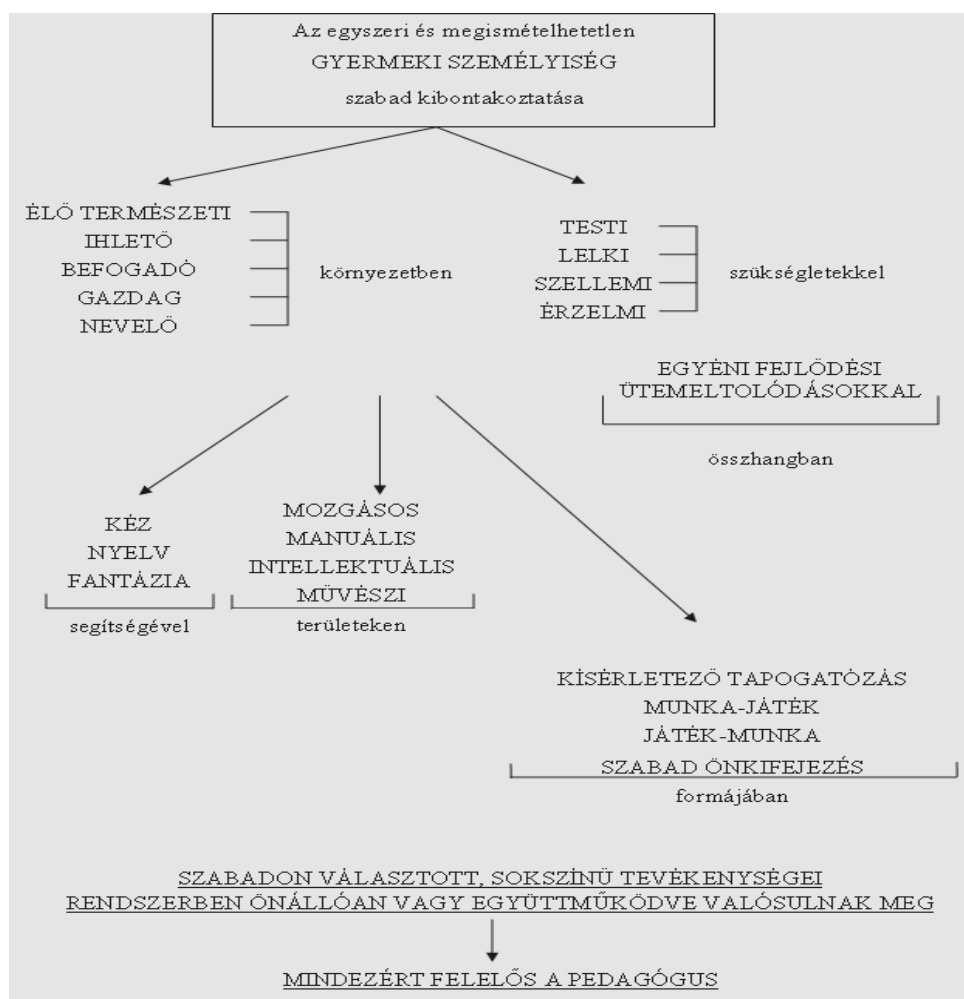
A Freinet pedagógia és a Kompetenciaalapú óvodai nevelés óvodánkban

Óvodánkban 2006-ban kezdtük el a Kompetenciaalapú óvodai programot bevezetni. Felismertük, hogy a Freinet pedagógiai rendszer alapján végzett nevelőmunka módszertana nagyon közel áll a Kompetencialapú óvodai neveléshez.

2008-ban a Pedagógiai Programunkat módosítottuk: a Freinet pedagógia és a Kompetenciaalapú óvodai nevelés alapelveit, cél- és feladatrendszerét összedolgoztuk. Freinet szellemiségű éves projektjeinket átdolgoztuk, bővítettük az óvodai programcsomag tevékenységtartalmával. Nagyon nagy értéke a programoknak számunkra, hogy a szakmai párbeszédet megindították a pedagógusok között. Egymást segítve ötleteinket, tapasztalatainkat megbeszélve tökéletesítjük szakmai munkánkat, melynek legnagyobb nyertesei a gyermekek, hisz még több élménnyel, inger gazdag környezetben bontakoztathatjuk ki egyéni képességeiket.

Óvodánkban 2007-től fokozatosan vezettük be a programcsomag gyakorlati megvalósítását és 2009 szeptemberétől már valamennyi csoport beépítette mindennapi nevelőmunkájába. A kezdeti nehézségek után ma már eredményesen alkalmazzuk a nevelési rendszert. Az alkalmazotti közösség magáénak érzi, egyre biztonságosabb a gyakorlati megvalósítása.

A Freinet pedagógiai rendszer és a Búzaszem Óvoda nevelési rendszere

A FREINET pedagógia alapelvei

A gyermek reakciói

- Senki ember fia – a gyerek éppen úgy, mint a felnőtt – nem kedveli, ha tekintéllyel parancsolnak neki. Adjuk meg a választás lehetőségét, és minden rendben fog menni.
- Senki sem szereti alávetni magát, passzívan engedelmeskedni egy külső erőnek. Bizonyos fajta fegyelemre szükség van a megszervezett csoportok együttélése folyamán. A gyerekek megértik, elfogadják, gyakorolják, maguk szervezik, ha szükségesnek tartják. Ezt a fegyelmet kell kialakítani.
- Senki sem szereti, ha bizonyos munkák elvégzésére kényszerítik, még ha az nincs is különösen ellenére. A kényszer maga az, ami bénít.
- Mindenki szereti, ha maga választja meg munkáját. Adják meg azt a lehetőséget a gyerekeknek, hogy maguk választhassák meg a munkájukat, hogy maguk határozzák meg a munka elvégzésének idejét és ritmusát. Minden meg fog változni.
- Senki sem szereti az üresjáratokat, a robotmunkát.

- A munkát motiválnunk kell!
- Minden emberi lénynek szüksége van sikerre. A kudarc kizárja és lerombolja az erőt és a lelkesedést. A gyermeki természetnek a munka, a tevékenykedés felel meg.

Tanítási technikák

- Az ismeretszerzésnek nem a megfigyelés, a magyarázat és a bemutatás a rendes menete, hanem a természetes és egyetemes kísérletező tapogatózás.
- Az emlékezet csak akkor válik értékessé, ha kísérletező tapogatózás kiegészítője, amikor valóban az életet szolgálja.
- A közhittel ellentétben a tudást nem szabályok és törvények vizsgálatával szerezzük meg, hanem a gyakorlattal.
- A gyerek nem fárad ki, ha számára funkcionális, életmenetébe illeszkedő tevékenységet végez. A gyereket épp úgy, mint a felnőttet, a természetellenes és erőszakolt erőlködés fárasztja ki.
- Sem a gyerek, sem a felnőtt nem szereti az ellenőrzést és a büntetést, amelyet mindig méltóságán ejtett sebként él meg. Egyedül a segítő részvétel az elfogadható magatartás a pedagógiában.
- A pedagógus beszéljen minél kevesebbet!
- A gyerek nem szereti a csordaszellemben végzett munkát, amelyben az egyén alávetett szerepet játszik. Kedveli viszont az egyéni vagy csoportmunkát egy együttműködő közösség keretein belül. A csoportban vagy közösségben végzett munka nem azt jelenti, hogy mindenki ugyanazt csinálja. Ellenkezőleg: Az egyénnek maximálisan meg kell őriznie az egyéniségét a közösség szolgálatában.
- A csoportban szükség van rendszerre és fegyelemre. Szükséges a gyerekek viselkedésébe és munkájába beivódott alapos rend, egy olyan valóságos életvezetési technika, amelyet a használók maguk akarnak és motiválnak.
- A büntetés mindig hiba. Mindenki számára megalázó és soha nem éri el a kívánt célt.
- A túl nagy csoportlétszám is pedagógiai hiba. 25 gyermek felül minden csoport névtelen tömeggé válik.
- Végül egy olyan alapelv, amely létjogosulttá teszi minden tapogatózásunkat és érvényesíti a cselekedeteinket: és ez az **életben való optimista hit**.
- (Célestin Freinet: A Freinet-pedagógia alapelvei. Pedagógiai Szemle 1994/95. Részlet Galambos Rita fordítása)

Alkalmazotti kép

- Az óvoda minden dolgozója magatartásával, kommunikációjával nyújtson mintát a gyermekek számára.
- Tisztelje, szeresse a gyermeket, jó partnerként tudjon részt venni a nevelésben.

Pedagóguskép

- Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, a nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus.
- Szakmailag jól képzett, pedagógiából és pszichológiából jól felkészült pedagógus, aki azonosulni tud a FREINET pedagógiával, melyet a gyakorlatban hatékonyan tud megvalósítani.

- Az óvodapedagógus elfogadó, támogató, attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.
- Tiszteli, szereti a gyermeket, jó partnerként tud részt venni nevelésében, feltétlen jelen van a nevelés egész folyamatában.
- Képes jó kapcsolatot kialakítani az óvoda partnereivel.
- Törekszik az óvodai feltételek gazdagítására, az élmény gazdag óvodai légkörre, a gyermeki személyiségének komplex fejlesztésére.
- Aktívan kapcsolódik be a továbbképzésekbe, képezi magát, azon fáradozik, hogy minél több ismeretet szerezzen a FREINET pedagógiáról.
- Megismeri a családok nevelési szokásait és közelítse az óvodai nevelési szokásokhoz.

Szülőkép

- Aki azonosulni tud a FREINET pedagógia szellemiségével, a kötetlen szervezeti keretekkel, a tevékenységi formákkal, aki gyermekközpontú személyiségével segíti a Pedagógiai Program megvalósítását.
- Elvárásainknak megfelelően képes az együttnevelésre, a gyermek személyiségfejlesztésére.
- Segíti a gyermek óvodai beilleszkedését, nevelését, képes a jó kapcsolat kialakítására és megtartására a gyermek nevelése érdekében.
- Figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, ehhez minden segítséget megad.
- Rendszeresen tartson kapcsolatot gyermeke pedagógusával, folyamatos párbeszédre törekedjen.
- Gondoskodik a gyermeke testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről.
- Tartsa tiszteletben az óvoda vezetőit, pedagógusait, alkalmazottait, emberi méltóságukat és jogaikat.

Nevelési elveink

- Hangsúlyozzuk a gyermekek, szeretetteljes testi, lelki gondozását, az érzelmi biztonság megteremtését, a szocializáció minél teljesebb kibontakoztatását, a családi neveléssel együtt.
- Elvünk a gyermeki szükségletek kielégítése.
- A gyermek személyiségét tisztelet és elfogadás övezze, minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön a színvonalas nevelésben.
- A felnőttek minden megnyilvánulása modell értékű legyen a gyermekek számára.
- Játék és mozgástér, a gyermekek természetes megnyilvánulásának biztosítása.
- Mindent a maga környezetében megfigyelni, minden lehetőséget kihasználni a szabadban való tartózkodásra.
- Biztosítani a felfedezés örömét, a kísérletezést, a tapogatózást, a természet adta lehetőségek megismerését. A természetes módszer alapja, hogy a kisgyermek a saját maga szerzi lényeges tapasztalatait, kipróbálja erejét, „megízleli”, kitapintja a távoli világot. Megpróbálja legyőzni az akadályokat, tévedésekkel él együtt és sikerélményekből táplálkozik. Ezen az úton kialakul egy reális kép önmagáról és képességeiről.
- Óvodánk nyitott legyen az érdeklődő és támogató partnerek felé.

- **A gyermekek egyéni képességeihez, fejlettségéhez igazodó, fejlesztőképesség kibontakoztató nevelőmunka: hátránycsökkentés, tehetséggondozás.**
- Munkánkra jellemző vonások: szeretetre, megértésre és toleranciára épített egyéni bánásmód, a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítése.
- Minden gyermek érték, a különbözőség elfogadására nevelés fontos nevelési érték.
- Támogatjuk a sajátos nevelési igényű gyermekek integrációs lehetőségeinek, az együttműködés feltételeinek megteremtését a gyógypedagógus szakemberek fejlesztési tervei alapján.

Célok, feladatok

Óvodánkban a Freinet pedagógia jó gyakorlata mellett fokozatosan bevezettük a Kompetenciaalapú óvodai nevelést (2006-2010 között). Pedagógiai Programunk céljai és feladatai ezek egységét tükrözik.

Alapvető céljaink

- Az egyszeri és megismételhetetlen gyermeki személyiség adottságainak, képességeinek és szükségleteinek szabad kibontakoztatása az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vételével.
- A 3-7 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődése, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése, gazdag, sokrétű játéktevékenységekben, az életkori, az egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.
- Meglévő gyermekismeret birtokában az egyéni adottságokhoz mértén felzárkóztatás, tehetséggondozás, hátrányok csökkentése.
- Alapvető erkölcsi szokások, normák megismertetése, befogadása.
- Célunk, hogy a személyiségfejlesztő képességeket kibontakoztató nevelőmunka által a gyermekek érjék el az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szintet.
- Az anyanyelvi és kommunikációs képességfejlesztés megvalósítása játékban, munkában, a tevékenységekben megvalósuló tanulásban és a program által nyújtott tevékenységi formákban.
- A gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése és az önmegvalósító képesség kialakítása a program által nyújtott tevékenységi formákban.

Helyi lehetőségeink, adottságaink alapján felvállalt speciális célunk

- A befogadó pedagógiai elvek elfogadásával arra törekszünk, hogy a gyermekek őszintén elfogadják, befogadják, tolerálják a sajátos nevelési igényű társaikat, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség váljék természetessé számukra.
- A pedagógusok tekintsék kiemelten fontosnak, hogy az óvodába járó gyerekek mindegyike fejleszthető és megfelelő gondoskodást, szeretetet, biztonságot és differenciált fejlesztést igényelnek.
- A közösen végzett tevékenységek öröme, az együttlétek erősítik az erkölcsi tulajdonságokat, mint az udvariasság, a segítőkészség, a figyelmesség, a kitartás, szabálytudat, önzetlenség, igazságosság, együttérzés.

Nevelési feladataink:

- **Minden gyermeket el kell juttatni – saját belső erőit aktivizálva és személyiségének teljes körű tiszteletben tartása mellett– képességeinek maximumára.**
- Feladatunk a gyermek fejlődés iránti igényét ébren tartani, testi, lelki, szellemi szükségleteit kielégíteni. Elő kell segíteni az önkibontakoztatás folyamatát.
- A gyermek egyéni sajátosságait megismerve, ebből kiindulva kell képességeit fejleszteni, viselkedésének önszabályozását kialakítani, szabadságát megadva erősíteni önbizalmát, csökkenteni esetleges hátrányait.
- Az egészséges életmód, egészséges szemléletmód szokásainak megalapozását, a természet erőinek, a közvetlen környezet lehetőségeinek maximális felhasználásával (mozgás, táplálkozás, életritmus, környezettudatos magatartás) kell kialakítani.
- Kiemelten hangsúlyos a természeti és társadalmi környezet megismertetése, a szoros érzelmi kapcsolat kialakítása, az emberi együttélés szokásainak és szabályainak elsajátíttatása. Olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a különbözőség elfogadása mindenkinek természetessé válik.
- Az emberi együttélésnek és érintkezésnek megvannak a maga szokásai és hagyományai. Ezek azok a ritmusok, melyek segítik, hogy elkerülhessük azokat a helyzeteket, melyben saját vágyaink érvényesítése közben megbántunk másokat. Szokások alakítása, melyek segítik megelőzni az emberek közötti konfliktusokat.
- A gyermek számára biztonságot nyújt a megalapozott és következetes, ám rugalmasan kezelt **szokásrendszer!** Normarendszer. A gyermeknek meg kell tanulnia alkalmazkodni az óvodai szabályokhoz, feltételekhez, elvárásokhoz és a szerepekhez. Feladatunk a veszélyhelyzetekre való felhívás, a balesetek elkerülése érdekében.
- Biztosítani kell számára az "elvonulás", "félrevonulás" lehetőségét, ahol nyugodt körülmények között feldolgozhatja élményeit és a felé irányuló elvárásokat.
- A helyi lehetőségekre támaszkodva és az életkori sajátosságokhoz igazodva biztosítani kell az értékközvetítés körülményeit.
- Az óvodapedagógus feladata a különböző típusú helyzetteremtés és a fejlesztő környezet biztosítása.
- Életszerű körülmények között, változatos tevékenységeket kell a gyermekek számára biztosítani. Meg kell teremteni a fejlesztő hatású természetes és mesterséges környezetet. Lehetőséget kell adni, hogy megfelelő hely, idő, élmény és eszköz álljon rendelkezésre a szabad játékhoz és a szabad alkotások létrehozásához. A gyermek érdeklődése, tapasztalataira épüljön a tevékenységrendszer.
- A szociális tanulás feltételeit személyes tapasztalatokból kiindulva kell biztosítani. A tevékenységközpontú, sikerorientált, komplex tapasztalat- és ismeretnyújtás, a felfedező ismeretszerzés módszerével kell biztosítani.
- Az óvodai nevelés célját és feladatait csak úgy lehet megvalósítani, ha elfogadjuk és tiszteletben tartjuk, hogy **az óvodáskorú gyermek legelemibb pszichikus szükséglete, alapvető tevékenysége a játék.**
- A gyermek önként, szabadon, belső késztetésből, kíváncsiságból belefog valamibe: **játszik.** Közben ismeretekre, tapasztalatokra tesz szert, új információkhoz jut: **tanul.** Tevékenységeinek eredménye lesz: **dolgozik.**

- A tanulás és a munka is, mint tevékenység a játékból indul ki és a játékban fejlődik. Jól szervezzük meg az örömteli játékokat, és óvodáskor végére kialakul a tudatos munkavégzés és a tanulás iránti vágy, a feladat és felelősségvállalás képessége. Ezért az óvodai élet mindennapjait úgy kell megszervezni, hogy a gyerek annak minden percét játékként élhesse meg, hiszen Ő csak játszani akar, szabadon, hosszú időn keresztül és zavartalanul.
- A közösen értelmezett óvoda-iskola átmenettel a **zökkenőmentes iskolakezdés elősegítése**, mellyel 6-7 éves korra belépnek a **lassú átmenet** azon **állapotába**, amelyben majd az iskolában óvodásból iskolássá érnek.

A nevelési tevékenység tervezése

Óvodánkban, a Freinet pedagógiában a látszólagos spontaneitás ellenére tudatos tervezésre, következetes pedagógiai munkára van szükség.

Tervezés tartalmazza azokat a dokumentumokat, amelyek hosszútávon meghatározzák az óvoda stratégiai tervét.

A tervezés elengedhetetlen feltétele, hogy a gyermekek fejlődését, önfejlődését tudatosan segítsük, életüket úgy szervezzük, hogy az optimális körülmények biztosítva legyenek az önálló tevékenykedéshez, a felfedezéshez, az alkotáshoz és tapasztaláshoz.

A tervező munkánk figyelembe veszi az óvadás gyermekek szükségleteit, személyes érdeklődését, támogatja a fejlődését, és egyben segíti a tudatos, fejlesztő munkánkat.

Legfőbb cél, hogy a különböző dokumentumok, tervek, fejlesztési területek harmonikusan kapcsolódjanak össze, tükrözze a célokat, a partereink elvárásait, és a gyermekek vágyait.

A tervezést különböző szinten, egymást kiegészítve és erősítve állítjuk össze.

A tervezés alapja az **Óvodai nevelés országos alapprogramja**, mely az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit határozza meg.

● **Az óvoda Pedagógiai Programja:**

Elkészítésnél figyelembe kell venni az Óvodai nevelés országos alapprogramja mellett; a fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelveit is. A Pedagógiai Program olyan nevelés centrikus óvodamodell, amely jól kidolgozott, célirányosan és hatékonyan működtethető. A nevelésemélet megmutatja, hogy mit kell fejleszteni a nevelési folyamat keretében, milyen módszerekkel és eszközökkel. Koncepciónk célkitűzéseken alapul, az óvodáskorú gyermekek életvezetésének megalapozására és kialakítására irányulnak, alapja a Freinet pedagógiai rendszer.

● **Pedagógiai Munkaterv:**

A tanévre szóló pedagógiai terv, tartalmazza a kiemelt célokat, feladatokat, a megvalósítás ütemezését, munkaközösségek tervét, gyermekvédelmi feladatokat, az óvoda ünnepeit, hagyományait, határidő és felelősök jelölésével. Tartalmazza az alkalmazotti közösség munkarendjét, az éves ellenőrzési, értékelési és mérési feladatokat is.

● **Éves hálóterv, projekt terv**

Egész évre szóló pedagógiai terv, amely tartalmazza a feldolgozandó témaköröket, élményköröket, a technikák feladatait és tartalmát és projekteket a témakörökhöz.

Lehet a témakörhöz igazított, heti vagy napi tervezés, mindig a csoport összetétele, gyermekek fejlettsége, érdeklődése határozza meg. (Az éves projekt lebontása).

- **Csoportnapló (oviKréta)**

A törvényben meghatározott tartalom, kiegészül a Freinet pedagógia jellemzőivel.

Az óvodapedagógus a csoport naplóban negyedévente tervezze a csoport fejlettségének megfelelő nevelési feladatokat az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés, az egészséges életmód alakítása, az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása területeken.

Negyedévente értékelje a megvalósulást, jelölje a következő negyedév feladatait.

A nevelési év végén értékeljen a Freinet technikák tükrében, elemezze tapasztalatait, mindezek figyelembe vételével, ha szükséges módosítsa projektterveit.

Technikák a környezet tanulmányozására

Matematikai és informatikai alkotások

Zenei alkotások

Színpadi kifejezés

Szabad rajz és vizuális alkotások

Mozgásos önkifejezés

- **Fejlettségmérő lapok (oviKréta):**

A gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követjük és írásban rögzítjük. Az óvodapedagógus egyik alapvető feladata, hogy biztosítsa minden gyermek részére a fejlődéshez szükséges optimális körülményeket, gazdag tevékenységrendszert. Ezt úgy tudja megvalósítani, ha minden gyermeket és annak környezetét minél teljesebben megismeri, fejlődését nyomon követi, fejlődési ütemét rögzíti. Segítségével kiszűrhetők a részfunkció zavaros gyermekek és a szükséges támogató, hátránycsökkentő nevelés egész korán elkezdhető. A megfigyelési szempontsort folyamatosan alkalmazza, így képet kap a gyermekről. A megfigyelést a mindennapi életben folyamatosan, a gyermek természetes tevékenységei közben végezzük. Évente kétszer, szükség esetén többször a fejlettségmérő lapon rögzítjük.

- **Munkakártyák**

A feladatokat rajzos formában közvetíti a gyermekek felé. Jelöli a folyamatot, az egymásra épülést.

- **Társasjátékok**

A gyermekekkel közösen készített, az élménykörök ismeretanyagának rögzítésére, rendszerezésére, gyakorlására irányulnak.

- **Gyűjtőmunka**

Felkészülés a projekt megvalósítására. A témakörrel kapcsolatos képek, eszközök, gyümölcsfélék, zöldségfélék, gyűjtése a gyermekek és szülők bevonásával.

- **Életkönyvek**

Az egyéni életkönyvek a gyerekek élményeiről készült fényképeket, különféle alkotásaikat, általuk írt meséket, történeteket, recepteket, leveleket tartalmaz.

III.1. 3. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelési programja /részprogram/

Tartalma:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek általános jellemzői
- Az óvodai nevelés célja
- A gyógypedagógus feladata
- Óvodai csoportunk népessége
- Felvétel a speciális óvodai csoportba
- Fejlesztendő területek
- A közösségi és az egészséges életmódra nevelés szokásainak kialakítása
- Tevékenységek fejlesztése a csoportban
- Játékra nevelés
- Színpadi kifejezés (beszédfejlesztés)
- Technikák a környezet tanulmányozására
- Mozgásos önkifejezés
- Zenei alkotások
- Szabad rajz és vizuális alkotások
- Egyéni fejlesztés
- Integrált nevelés inkluzív környezetben
- Szervezeti és időkeretek
- A csoport napirendje
- A gyermekek fejlődési szintjének megállapítása
- A csoport dokumentumai

Sajátos nevelési igényű gyermekek általános jellemzői

A sajátos nevelési igényű gyermekek valamiben eltérnek ép társaiktól, ami miatt kiemelt figyelmet igényelnek. Nevelésük-oktatásuk a Szakértői Bizottság véleménye alapján történhet. Gyakran az intellektuális sérülés, mint vezető tünet, ám bizonyos esetekben más területek sérülésével együtt, az egész személyiséget átható tünetegyüttesben jelenik meg.

A sajátos nevelési igény kifejezi a gyermek életkori sajátosságainak, fejlődésének, intellektuális képességzavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar miatt kialakult részleges, vagy teljes mértékű elváltozását, a képességek részleges vagy teljes kiesését, eltérő ütemben történő fejlődését.

Az intellektuális sérülés, mint vezető tünet, más területek sérülésével együtt az egész személyiséget átfogó tünetegyüttesben jelenik meg.

- Bizonyos funkciók nem alakulnak ki vagy rendellenessé válnak.
- Megváltozik a környezethez való viszonya és az arra ráhatása.
- Akadályozottá válik a szocializáció, létrejöhet izoláltság.
- Fejldésmentük és személyiség szerkezetük eltér a normálistól.
- Személyiség fejlesztésük a normál pedagógiai eszközeivel nem oldhatók meg.

Az óvodai nevelés célja

A sokoldalú, tudatos fejlesztés hatására valamennyi érzékszerv bevonásával tanulják meg a helyes érzékelést, észlelést, mint a magasabb mentális folyamatok kialakulásának első lépcső fokát.

A sérülés mértékéhez mérten alakuljon ki, fejlődjön alkalmazkodó, együttműködő készségük, akaraterejük, önállóságuk, érzelmi életük.

Kis lépésekkel sok-sok gyakorlás útján ériék el, saját lehetőségeik képest az optimális fejlődést a mozgás a beszéd, a játék, kognitív funkciók, valamint az önkiszolgálás terén.

A gyógypedagógus feladata

Testi, lelki, szociális, értelmi érettség kialakítása, az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése, specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztásával, alkalmazásával.

A gyermekekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe véve olyan képességek fejlesztése, mely kellő időt és alkalmat biztosít minimális kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére, a beszéd indítására, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére. A napirend folyamán csak annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.

Felvétel a speciális óvodai csoportba

A gyermekek felvétele Nyíregyháza város és vonzáskörzetéből történik.

Az óvoda speciális csoportjába a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottság véleménye alapján kerülhet a gyermek, aki megfelel a következő a követelményeknek:

- Helyzet és helyváltoztató alapmozgásokra képes
- Öltözésnél együttműködő, kanállal képes enni, pohárból képes folyadékot inni.
- Figyel a beszélőre, minimális kontaktus kialakítható vele
- Csoportban nevelhető, önmagára és társaira nem jelent veszélyt
- Rendszeres ültetés mellett szobatiszta

Fejlesztendő területek

- Mozgásfejlesztés
- Magatartás és viselkedés korrekció
- Kognitív képességek fejlesztése
- Kommunikációs képességek fejlesztése
- Személyiség fejlesztés

A közösségi és az egészséges életmódra nevelés szokásainak kialakítása

- **Közösségi szokások**

Minden ember életében vannak szokások, amelyek nagymértékben befolyásolják a személyiség fejlődést. A kialakult szokásnál nincs szüksége a gyermeknek a figyelem koncentrációjára, nincs szükség akarati erőfeszítésre, ez különösen fontos az értelmükben akadályozott gyermekeknél. A szokások kialakításánál a már kialakult szokásokra építünk, ezeket megerősítjük, új szokásokat alakítunk ki úgy, hogy a nem kívánatos szokásokat megpróbáljuk

kioltani. Fontos a szokások kialakításánál, hogy a már kialakult szokásokat mindig azonos módon követeljük meg a gyermekektől.

Mivel a sajátos nevelési igényű gyermek nem látja be helyes vagy helytelen viselkedésének következményét, nagy jelentősége van az utánzásnak, a modellkövetésnek. Ezért rendkívül fontos a mintaadás a felnőttek és a gyermekek részéről, azaz a pozitív példa.

Fontos, hogy olyan szabályokat állítsunk fel, amelyek könnyen érthetők, egyértelműek, egyszerűek a sajátos nevelési igényű kisgyermek számára is.

A szokások kialakításánál nagy segítséget nyújt a jól megválasztott napirend, a határozott, de szeretetteljes követelés.

Ahhoz, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek odafigyeljen a felnőttre, meg kell, hogy bízson benne.

A felnőtt és a gyermek közötti pozitív érzelmi kapcsolat, a szereteten, elfogadáson, bizalmon alapuló nevelés segíti a fejlesztést.

Egészséges életmódra nevelés

- **Környezet**

Esztétikus, barátságos, szeretetteljes környezetben várjuk gyermekeinket. Igyekszünk elérni, hogy az óvodai közösség természetes közeg legyen számukra, és jól érezzék magukat. A hatékony fejlesztőmunka érdekében intenzíven tartjuk a kapcsolatot a szülőkkel, mindenkor partnernek tekintjük őket.

- **Életritmus, tevékenységrendszer**

A helyes életritmus kialakításának elengedhetetlen feltétele a mozgás, a tanulás, pihenés aktív-passzív szakasza. Gazdag változatos tevékenységet nyújtunk számukra, melynél figyelembe vesszük az egyéni fejlettségi szintjüket, életsajátosságait, élettempójukat, s az otthoni nevelétségből adódó eltéréseket.

- **Gondozás**

A gondozás szűkebb értelemben a napi gondozási teendők ellátását jelenti, tágabb értelemben pedig az egészséges életmódra nevelést, a mozgásvágy kielégítését, valamint a pszichés és szociális harmónia megteremtését foglalja magába.

Az egészség megőrzése még kiemeltebben jelenik meg az SNI gyermekek esetében, melyhez hozzátartozik az alapvető higiénés szokások, valamint az ehhez tartozó alapvető fogalmak elsajátítása, mint pl.: mosdó, wc, fürdőszoba, kézmosás, fésülködés, stb.

- **Testápolás**

Célunk a tisztaság igényének felkeltése, a fokozatos önállóság kialakítása. Az egyes feladatokat részfeladatokra lebontva végezzük. Ki kell alakítani gyermekeinkben, hogy igényeljék bizonyos cselekvésekhez kötötten is a tisztálkodást.

- **Étkezés**

Esztétikus környezetben fokozatosan alakulnak ki az étkezési szokások az etetéstől az önálló kanalizáson át megtanulják a szalvéta használatát, a pohárból való önálló ivást, a rágást. Az étkezésnél fontos a tempó és a helyes mérték megtanulása is, valamint a kulturált étkezési szokások elsajátítása.

- **Öltözés, vetkőzés**

A sajátos nevelési igényű gyermekek többségét öltöztetik, ezért fontos feladat az önállóságra nevelés ezen a téren is. A fokozatosság elvét betartva tanulja meg a gyermek az egyes ruhadarabok levételét és kis segítséggel az öltözködés fázisait. Fontos, hogy saját ruhadarabjaikat, valamint a saját jelüket ismerjék fel.

- **Szobatisztaságra nevelés**

A szobatisztaság egy képesség, amelynek kialakulása normál fejlődési ütemű gyermeknél is egy hosszú folyamat. A sajátos nevelési igényű gyermek esetében ez a képesség később, vagy egyáltalán nem alakul ki.

Amikor a gyermek pelenkája hosszabb ideig száraz marad, érdeklődik a toalett használata iránt, képes egyszerű utasítások megértésére, végrehajtására, akkor rendszeres ültetés mellett segítjük őt a szobatisztaság kialakulásában. A gyakori ültetés mellett célunk, hogy eljusson először az után jelzésig, majd a szükséglet időben történő jelzéséig.

- **Pihenés**

Az egészséges életritmushoz hozzátartozik a pihenés, alvás is. Gyermekeink nyugodt környezetben, kényelmesen pihenhetnek az erre a célra külön kialakított helyiségben. A pihenéshez is megfelelő higiénés szokásokat alakítunk ki – ágyhuzattal ellátott ágyneműben és pizsamában alszanak gyermekeink.

- **A környezet rendjének megőrzése, önálló munkafeladatok**

A sajátos nevelési igényű gyermek is szívesen tevékenykedik, segít, dolgozik. A túlféltő környezet azonban gyakran gátolja, megakadályozza próbálkozásait.

Ha a gyermek érzi munkája fontosságát, szívesen hajt végre feladatokat:

- Saját hely felismerése
- Székek helyrerakása
- Játékok elrakása
- Szőnyeg fel-, letekerése
- Közös rendteremtés
- Egyszerű tárgyak kiosztása
- Asztal letörlése
- Szemét összeszedése
- Saját ruhadarabok elrakása
- Ágyazás

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Önállóan használják a mosdót
- Rendszeres ültetés mellett szobatiszták és jelzik szükségletüket
- Önállóan kanállal esznek, pohárból isznak
- Önállóan vetkőznek, kis segítséggel öltöznak, ruhájukat a megfelelő helyen rendben hagyják
- Tudják az elemi illemszabályokat (köszönés, kopogás, lábtörlés, stb.)
- Ismerik a napirend változásait
- Egyszerű feladatokat „munkatevékenységeket” elvégeznek

Tevékenységek, fejlesztések a csoportban

Tevékenységek, fejlesztések a heti rendje:

Típusa	Száma	Foglalkoztatási formák
Játékra nevelés	5	Csoportos + mikrocsoportos + egyéni
Színpad ki fejezés / beszédfejlesztés	5	Egyéni + csoportos
Technikák a környezet tanulmányozására	2	Mikrocsoportos
Mozgásos önkifejezés	4	Csoportos
Zenei alkotások (játékra nevelés)	5	Csoportos + mikrocsoportos + egyéni
Szabad rajz és vizuális alkotások	3	Mikrocsoportos + egyéni
Egyéni fejlesztés	5	Egyéni
Integrált nevelés	Kötetlen	Mikrocsoportos + csoportos

Kiegészítő terápiák: gyógytorna
logopédia

Játékra nevelés

A sajátos nevelési igényű óvodás korú gyermekek napi tevékenységének legfontosabb része a játék. Szervesen kapcsolódik az óvodai tevékenységekhez, amikor a tanult játékos tevékenységek segítik a különböző foglalkozások eredményességét. Játék közben megismerik a környező világot, a természeti és társadalmi környezetet. A bizonyos területen sérült gyermek játéka is az óvodás évek alatt fejlődésen megy át, viszont ez egy lassúbb, alacsonyabb szintű változás, folyamat.

Kezdetben a mozgásos játékok dominálnak. Mozdás sorozatokat próbálgatnak, amely segíti a gyermeket saját teste és a téri viszonyok megismerésében, az alapmozgások összerendezésében.

A tárgyakkal való manipuláció során a játékokat igyekeznek egymással kapcsolatba hozni (ki-, illetve bepakolással, egymásba rakással, építéssel, stb). Eleinte cél nélkül csak a játék örömeért tevékenykednek, később megjelenik az alkotás öröme, mint motiváló erő. A siker újabb próbálkozásra ösztönzi őket, megjelenik a szándékosság, pl.: házat, kerítést építenek. Lassabban, de megjelenik az elemi szerepjáték, ahol a látott, hallott dolgokat próbálják megismételni. Tevékenységét hangadással, később - a sérülés mértékétől függően - akár beszéddel is kísérik. Lassan játékukban a különböző tárgyak alkalmanként más-más szerepet töltenek be.

A körjátékok, a népi játékok a beszédfejlesztésen és a ritmusérzék fejlesztésén túl segítik az elemi szabályok, kooperatív képességek és a szociális képességek elsajátítását, fejlesztését

A játékra nevelés célja:

- a játékkedv felkeltése
- az együttjátzás örömeinek felfedeztetése
- elemi szabályok megtanítása
- a játéktevékenység örömforrásának biztosítása
- az önálló játék segítése
- a finommotorika fejlesztése
- elemi szituatív szerepjátékok, a konstruálás megtanítása
- egymás játéktevékenységének elfogadtatása
-

A játékra nevelés feladatai:

- nevelői irányítással bevezetni a gyermeket a játéktevékenység különböző formáiba (gyakorló, konstruáló, alkotó, szabály és szerepjáték)
- önálló játékra nevelés
- kapcsolatalakítás társakkal, felnőttekkel
- beszédfejlesztés, személyiségfejlesztés
- játéktevékenységen keresztül megismertetni környezetüket

A játékra nevelés ideje: 10-15 perc

Szabad játék ideje: folyamatosan egész nap

A játékra nevelés formája: mikrocsoportos, csoportos, egyéni

A játékra nevelés tartalma:

- **Finommotorikát fejlesztő játékok:** fűzés, illesztés formatáblába, ujjak ügyesítése, fogás-elengedés tanítása, ki- bepakolás, építés vízszintesen, függőlegesen, játékok egymásba illesztése, válogatás, csoportosítás, csipeszelés
- **A megismertető tevékenységet fejlesztő játékok:** Képes lottó, szétvágott képek összeillesztése, hasonlóság, különbség észrevételét segítő játék, sorozatok, csoportosítás, hallási differenciát fejlesztő játékok, tájékozódás hangok alapján, képtörténet kirakása, matató doboz/üveg
- **A szerepjáték elemei:** Autótologatás, szállítás, garázsépítés, babaringatás, etetés, altatás, sétáltatás, öltöztetés, utazás, orvosos játék, fodrász játék, főzőcske, takarítás, boltos játék, népi körjátékok eszközökkel
- **Barkácsolás:** Egyszerű tárgyak készítése felnőttel
- **Játék a szabadban**

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- tudnak egymás mellett, illetve együtt játszani
- elemi szerepjátékot eljátszanak
- biztonsággal használják az udvari játékokat

Színpadai kifejezés (beszédfejlesztés)

A sajátos nevelési igényű gyermekek beszédfejlődési sajátosságai:

Az intellektuális képességzavar egyik fő társuló tünete a különböző mértékű beszédfejlődésbeni elmaradás. Az autista, valamint az értelmi fejlődésükben különböző mértékben sérült gyermekek beszéde minőségileg és mennyiségileg egyaránt eltér az ép társaikétól. Jellemzően később indul be, lassabb ütemben fejlődik beszédük, szókincsük, nehezített a beszédmegértésük, és a kifejező beszédük. Gyakran vannak artikulációs nehézségeik, beszédük olykor diszharmonikus. Sok esetben a beszéd felfogásához és létrehozásához szükséges érzékszervi apparátus működik, külső ingereket érzékelnek ugyan, de gondolkodási képességük (fogalomalkotás, elvonatkoztatás, absztrakció, stb.) sérülése olyan nagyfokú lehet, hogy szavaik, megnyilvánulásaik nélkülözik az általánosított jelentéstartalmat. A sérülés mértékétől függően ugyan, de motiválhatóak, a kommunikációs igény megjelenik náluk (testbeszéd, gesztus, mimika, stb.).

Az óvodába kerülő fogyatékos gyermekek beszédének sajátosságai:

Az óvodába kerülő gyermekek beszédfejlettsége igen eltérő. Beszédállapotuk összefügg a sérülés súlyosságával.

Óvodába kerüléskor jellemző:

- A beszédmegértés alacsony szintje
- Indítékszegénység, akadályozott a beszédre való odafigyelés képessége
- A figyelem és koncentráció zavara
- Többnyire szótöredéket, egy-egy szót használnak
- Sérült a beszélőszervek finommozgása
- Érdeklődésük korlátozott, a sérülés mértékétől függően hiányozhat belőlük a közlési vágy
- Beszédfejlődésükre jellemző a belső tartalom kifejezésének zavara
- Sérült a nyelv jelrendszere

A beszédfejlesztés célja:

- A gyermek beszéd iránti érdeklődésének felkeltése, utánzóképeség fejlesztése, kommunikációs igény felébresztése
- A beszédszervek ügyesítése
- A beszéd indítása, a passzív, ill. aktív szókincs bővítése
- Hallási figyelem fejlesztése
- A közvetlen környezet tárgyaitól, élővilágáról, cselekvéseiről tapasztalatszerzés
- A kognitív funkciók, a figyelem, emlékezet fejlesztése

A sajátos nevelési igényű gyermekek **speciális beszédfejlesztését** az teszi szükségessé, hogy beszédük, beszédértésük minőségileg és mennyiségileg is eltér ép társaikétól. Később indul és lassúbb ütemben fejlődik. Beszédfejlesztésükhöz olyan módszer szükséges, amely számol azzal, hogy az egyes funkciók terén sajátos elmaradások vannak.

A beszédfejlesztés feladatai:

A beszédfejlesztés jelen van a gyermek egésznapos tevékenységében, ezért nem tekinthető egyetlen foglalkozás megvalósítandó feladatának. A beszédfejlesztés szorosan kapcsolódik más fejlesztendő területekhez, mint a mentális képességek, szocializáció, mozgás, játék fejlesztéséhez.

A pozitív példa nagymértékben elősegíti a gyermekek fejlődését, ezért a környezetükben lévő legyenek modellértékűek.

Fontos a pedagógus és a gyermekkel foglalkozók empátiás készsége, a pedagógus színes egyénisége, amely a jó érzelmi kapcsolatot biztosítja. Fontos a gyermeket körülvevő társak pozitív példája, ezért törekszünk arra, hogy minél több időt töltsenek gyermekeink normál közösségben, de mindig kiemelve a **speciális megsegítés fontosságát**.

Speciális feladatok:

- Az érdeklődés felkeltése
- A beszédmegértés fejlesztése
- Az otthonról hozott közlési normákra való támaszkodás
- Az ismeretek tevékenységbe ágyazott nyújtása
- Nonverbális elemek alkalmazása
- Hallási figyelem fejlesztése
- A figyelem tartósságainak, terjedelmének, akaratlagosságának növelése
- A gondolkodás és a nyelv fejlesztésének összekapcsolása

A beszédfejlesztés ideje: 5-30perc

A beszédfejlesztés formája: csoportos, egyéni

A beszédfejlesztés tartalma:

- A beszédszervek ügyesítése
- A beszédkedv felkeltése, hallási figyelemfejlesztés, hallási figyelem felkeltése (zajkeltés)
- A beszéd beindítása, a passzív szókincs bővítése, aktív szókincs bővítése
- Beszédmegértés fejlesztése

Színpadon kifejezések célja

- A beszédkedv felkeltése, fokozása
- A bábjáték lehetőségének biztosítása

Színpadon kifejezés feladata

- A gyermek értelmi fejlődésének elősegítése
- A beszéd, zene és mozgás alkalmazásának elősegítése

A színpadon kifejezés tartalma

- egyszerű cselekményű állatmesék
- népi mondókák

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Egyszerű szavakban illetve mondatokban beszélnek
- Szituációkhoz kötötten jól értik a közléseket
- Egyszerű rövid verset, mondókát megtanulnak
- Egy részük csak a beszédmegértés szintjére jut el – szavakat nem mond, csak hangokat hangoztat

Technikák a környezet tanulmányozására: A sajátos nevelési igényű kisgyermek ismeretei óvodába kerüléskor jóval elmaradnak ép társaikétól, mivel megismerési folyamataik lassabbak, sérültet a kognitív képességeik. Csak a konkrét cselekvésbe ágyazott gondolkodásig jutnak el.

A környezetismeret-foglalkozás feladata, hogy a gyermeket megismertesse a közvetlen környezetük tárgyaival, élőlényeivel, az őket körülvevő emberekkel és önmagukkal, azaz saját testükkel.

Célja

- a közvetlen környezet tárgyairól, élővilágáról, cselekvéseiről, történéseiről tapasztalatok, ismeretek szerzése
- a kognitív funkciók a figyelem, emlékezet, gondolkodás fejlesztése

Feladatai

- az érdeklődés felkeltése
- az ismeretek tevékenységbe ágyazott nyújtása
- az észlelés (látás, hallás, tapintás, ízlelés, szaglás) fejlesztése
- a közvetlen környezetük tárgyainak, élőlényeinek tapasztalati úton való megismertetése
- a természet szépségeinek megismertetése séták, kirándulások alkalmával

A foglalkoztatás ideje: 10-20 perc

A foglalkoztatás formája: csoportos, mikrocsoportos

Témakörök a környezet megismerésére:

- saját név, jel, felnőttek neve
- tájékozódás az óvoda helyiségeiben
- testünk: saját testrészeink, mások testrészei
- az óvoda: csoportszoba, öltöző, konyha, udvar
- a család: családtagok megnevezése, szülők munkája, a család otthoni tevékenysége
- az őszi: őszi természet megfigyelése (kirándulás, séta kíséreltet)

őszi időjárás, gyümölcsök, zöldségek

őszi öltözködés, testséma fejlesztés

- a téli: a téli természet megfigyelése, téli sportok, téli örömei
- téli időjárás, téli öltözködés, téli ünnepek

- a tavasz: a tavaszi természet megfigyelése (kirándulás, séta kísérlet)
- tavaszi időjárás
 tavaszi virágok, gyümölcsök, zöltségek
 tavaszi öltözködés
 a tavasz ünnepei
- otthoni tevékenységek (munka): takarítás, terítés, ágyazás, mosogatás
 - közlekedés: járművek felismerése
- közlekedés az utcán
 közlekedés járműveken
- az állatok: a ház körül élő állatok
- állatkertben élő állatok
- játékok: csoportszobai játékok
- udvari játékok

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- ismerik nevüket, jelüket, egymás nevét és a csoportban dolgozó felnőttek nevét
- megmutatják saját testrészeit
- biztonságosan mozognak szűkebb környezetükben
- egy-két gyermek tudja szülei nevét, munkahelyét
- egy-két gyermek különbséget felismer a tél és a tavasz között
- 3,4 járművet megkülönböztetnek
- a házi állatokat felismerik jellemző jegyeik alapján
- ismerik és használják a játékokat

Mozgásos önkifejezés

A sajátos nevelési igényű gyermekek mozgásának jellemzői: A sajátos nevelési igényű gyermeket jellemez egy sajátos mozgáskép mivel a mozgásfejlődés során bizonyos fázisok kimaradnak, kevésbé gyakorlódnak be, illetve hibásan rögzülnek. Ez az eltérés megmutatkozik a mozgáskoordináció, az egyensúlyérzék zavarában, a mozgás folyamatainak, kivitelezésének (pontosságában) pontatlanságában, a testséma, a térorientáció fejlődésének elmaradásában, ügyetlen, lassú mozgásban vagy hipermobilitásban.

Az óvodába kerülő sajátos nevelési igényű kisgyermek mozgása bizonytalan, ügyetlen. Járása széles alapú. Jellemző a nagymozgások és a finommotorika koordinátlansága.

Nem ismeri fel a tárgyak, személyek önmagához, illetve egymáshoz való viszonyát. Gyakran megfigyelhetők mozgásos sztereotípiák.

A mozgásos önkifejezés célja:

- a motoros tanulás elősegítése
- a teljesítőképesség növelése
- mozgásos gátlás oldása
- a szervezet sokoldalú, harmonikus, arányos fejlődésének biztosítása, az egészség megőrzése

A mozgásos önkifejezés feladatai:

- légzéstechnika javítása
- ritmusérzék fejlesztés
- egyensúlyérzék fejlesztése
- ügyesség, állóképesség, erő fejlesztése
- utánzókézség fejlesztése
- testséma fejlesztése
- téri tájékozódás fejlesztése
- mozgáskoordináció fejlesztése
- a biztos egyensúly kialakítása
- alapmozgások kialakítása, korrigálása
- légzéstechnika javítása

A mozgásos önkifejezés ideje: 10-30 perc

A mozgásos önkifejezés formája: csoportos, egyéni

A mozgásos önkifejezés gyakorlatai: „Sajátos nevelési igényű gyermekek speciális mozgásfejlesztése” című alternatív programunkban.

Várható eredmény óvodáskor végére

- kialakul a természetes mozgásigény
- örömmel szívesen mozognak
- tudnak mozgást utánozni
- alkalmazkodnak a foglalkozások rendjéhez
- értik az egyszerű verbális utasítást
- alapmozgásuk jártasság szinten van
- lépcsőn kapaszkodva, váltott lábbal közlekednek
- biztosan mozognak udvari játékokon, tornaszereken
- elemi szabályokat ismerik, betartják

Zenei alkotások**A zenei alkotások helye a gyógypedagógiai óvodában:**

Az éneklés a felnőtt és gyermek közötti közös öröm forrása lehet, elmélyíti a személyes kapcsolatot. Az sajátos nevelési igényű óvodások esetében a lovagoltató, höcögtető mondókák, dalocskák jelennek meg először, mivel ezeket mozgás kíséri, s így érezhetik a dalok ritmusát, tempóját. A testi kapcsolat, pedig érzelmi összetartozást eredményezhet.

A mondókák, egyszerű dalok, dalos játékok éneklése, játszása mellett mód nyílik hangszerek megszólaltatására is.

Az éneklés, a zene nyugtatóan hat a sajátos nevelési igényű gyermekekre is, ezentúl azonban fontos szerepe van a mozgásfejlesztésben, finommotoros fejlesztésben, beszédfejlesztésben.

A zenei nevelés célja:

- a környezet hangjainak felismerése, differenciálása
- a gyermekek érzelmi életének alakítása, a gátlások oldása
- a beszéd, mozgás, zene, játék összekapcsolása
- zenei hallás fejlesztése
- ritmusérzék fejlesztés

A zenei nevelés feladatai:

- környezet zörejeinek felismertetése
- egyszerű mondókák, énekek, dalos játékok megtanulása
- a mozgás és zene összekapcsolása
- a zene és beszéd kapcsolata (tempó, ritmus, hanglejtés, hangmagasság érzékeltetése)
- egyszerű hangszerek hangjának megismertetése (dob, csörgő, cintányér, csörgődob)
- zenei élmény nyújtás zenehallgatással

A zenei nevelés időtartama: 10-20 perc

A zenei nevelés formája: csoportos, mikrocsoporthoz, egyéni

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- 4, 5 mondókát, egyszerű dalt tudnak
- 4,5 dalos játékot eljátszanak
- ismerik a dobot, cintányért, csörgőt, csörgődobot
- megkülönböztetik a magas és mély hangokat

Szabad rajz és vizuális alkotások

Az értelmileg sérült sajátos nevelési igényű gyermekek vizuomotoros készségének

jellemzői: Az értelmi fogyatékos gyermek, mozgásos ügyetlensége a manualitásban is megjelenik. Mozdalmas tanulás közben vizuális, akusztikus, kinezetikus, taktilis ingerek fejlesztik a percepciót, hatnak a megismerő funkciókra, a beszédre és segítik a manipulációt.

Az ujjak és a kéz ügyesedésével, kialakul a szem-kéz koordináció. Az értelmi fogyatékos gyermek kéz fejlődési üteme lassúbb. A két kéz együttes mozgása, a test középvonalának átlépése nehézséget jelent. A finommozgást igénylő feladatokat erőltet, pontatlan mozgáskoordinációval oldják meg.

A vizuális alkotások fejlesztésének célja:

- testséma fejlesztés
- az ábrázolókedv felkeltése, ábrázoló képesség fejlesztése
- a kéz izomerejének szabályozása
- célirányos kézmozgások kialakítása
- a különböző technikák megismertetése
- a téri tájékozódás fejlesztése

A vizuális alkotások fejlesztésének feladatai:

- érzékelés, észlelés, tapintás fejlesztése az ujjak ügyesítésével

- az ábrázolókedv felkeltése, a gyermek önkifejezésének támogatása
- pontos megfigyelésre való törekvés
- a tárgyak fixálásának megtanítása
- színek, formák, nagyság, súly osztályozása
- tárgyak tapintás útján való megkülönböztetése
- az ujjak és a kéz ügyesítése
- különböző anyagok, technikák megismertetésével, élményeik rajzzal, festéssel, mintázással való kifejezése

A vizuális alkotások fejlesztésének ideje: 20-30 perc

A vizuális alkotások fejlesztésének formája: mikrocsoportos, egyéni

A vizuális alkotások fejlesztésének tartalma:

- kézügyességet fejlesztő játékok
- fixáló gyakorlatok
- szem-kéz koordinációt fejlesztő játékok
- mintázás: homokozás, vízzel játszás, pancsolás, gyurmázás, agyagozás
- festés: kézzel, tenyérrel, ujjal, eszközökkel-dugóval, ecsettel, szivaccsal
- nyomdázás: játéknymóddal, dugóval, szivaccsal, terményekkel
- rajzolás: színes ceruzával, zsírkrétával
- papírmunkák: tépés, gyűrés, hajtogatás

A fejlesztés várható eredménye:

- tudnak rövid ideig helyhez kötötten tevékenykedni
- kialakul háromujjas fogásuk
- szívesen ábrázolnak
- rajzukban kialakul a helyes nyomaték
- használják az ábrázolás foglalkozáson megismert eszközöket
- tudnak ritmikus sort 2 elemből kirakni
- munkájukban balról-jobbra haladnak

Egyéni fejlesztés

Az egyéni fejlesztés a gyermek speciális nevelési szükségletéhez, a képesség-struktúra egyenetlenségéhez igazodó, sérülésspecifikus fejlesztés.

Gyakorisága: naponta

Időtartama: 5-15 perc a gyermek állapotától és az adott tevékenységtől függően

Célja: hatásfokozó, erősítő, támogató, esetleg tehetséggondozó tevékenység, munkatevékenység illetve a közösségi élet nehézségeinek leküzdése. Társuló sérülésekből adódó problémák kiküszöbölése

Feladata:

- a figyelem az emlékezet fejlesztése, a nyelvi zavarok kiküszöbölése, a beszédszervek ügyesítése, a beszéd indítása
- formaészlelés, alak-háttér differenciáló képesség, a látási-hallási diszkriminációs készség fejlesztése
- a finommotoros készség fejlesztése
- a megfigyelőképesség fokozása
- analizáló, szintetizáló készség valamint a szerialitás fejlesztése
- válogatás, csoportosítása, rendezés (nagyság, szín, forma szerint) analógiás sorok kirakása, rész-egész viszony észrevétele
- az együttműködő készség, kitartás, feladattartás fejlesztése
- a modális, szeriális észlelés fejlesztése

A fejlesztés tartalma:

Mozgásfejlesztésre irányuló gyakorlatok

- testkép, testfogalom, testséma fejlesztése
- vestibuláris rendszer fejlesztése
- egyensúlyfejlesztő gyakorlatok
- téri tájékozódás fejlesztése
- a mozgás és a beszéd összekapcsolása

Beszédfejlesztő gyakorlatok

- a beszédre való figyelés fejlesztése
- a beszédszervek ügyesítése
- passzív és aktív szókincs bővítése
- verbális és nonverbális jelzések megtanítása
- a beszédmegértés segítése

A megismerő-tevékenység fejlesztését szolgáló gyakorlatok

- azonosság-különbség felismerése, összehasonlítás
- a rész-egész viszonya, érzékeltetése
- hiány felismerése, változás észrevétele
- analizáló, szintetizáló készség fejlesztése
- fő fogalom alá rendelés
- színek egyeztetése, megnevezése, osztályozása, válogatása
- ritmikus sorok kialakítása
- analógiás gondolkodás fejlesztése

Vizumotoros koordinációt fejlesztő gyakorlatok

- ujjak ügyesítése
- kézügyességet fejlesztő gyakorlatok
- fixációs gyakorlatok
- a szem-kéz koordináció fejlesztése
- az ábrázoló készség fejlesztése, helyes ceruzafogás, kellő nyomaték kialakítása

- téri orientáció, alak- háttér differenciáló készség fejlesztése

A fejlődés várható eredménye

- kialakul a megközelítőleg helyes ceruzafogásuk
- szívesen ábrázolnak
- ritmikus sort 2, 3 elemből kiraknak
- munkájukban balról-jobbra haladnak
- kialakul testsémájuk
- fejlettségi szinttől függően szavakban, egyszerű mondatokban beszélnek
- eljutnak a beszédmegértés bizonyos szintjére (szituációhoz kötötten értik a közléseket, kéréseket, utasításokat)
- tudnak rövid ideig a felnőltre figyelni

Integrált nevelés inkluzív környezetben

A sajátos nevelési igényű gyermekek csoportja a normál 8 csoportos óvoda épülete melletti külön épületben helyezkedik el. A normál csoportok szemlélete a befogadáson alapszik, ezért az eltérés nem akadályozza az együttnevelést. A gyermekek fejlettségétől függően a részleges integráció gyakorlata valósul meg.

Integrált nevelésünk alapelvei:

- a különbözőség elfogadására nevelés
- sajátos nevelési igényű gyermekekben rejlő értékek felismerése, fejlesztése
- sajátos nevelési igényű gyermekek sikerélményhez juttatása integrált neveléssel

Integrált nevelésünk célja:

- sajátos nevelési igényű gyermekeink ép társaikkal való együttnevelése
- a szociális és viselkedési normák kialakítása
- az ép gyermekek pozitív példája fejlesztően hat a sérült gyermekek magatartására, viselkedésére, mozgására, kognitív képességeire
- ép gyermekek érzékenyítése, másság elfogadtatása

Integrált nevelés feladata:

- magasabb szintű játéktevékenység (elemi szerepjáték, elemi szabályok) megtanulása
- mintakövetés, modellkövetés a különböző tevékenységekben
- együttjátékozás, együtt cselekvés a normál csoportos gyermekekkel

A fejlődés várható eredménye:

- az ép értelmű gyermekek megtanulják sérült társaikat elfogadni, segíteni, szeretni
- az együttnevelés fejlesztően hat a sajátos nevelési igényű gyermekek mozgására, kognitív képességeire, viselkedéseire, beszédére, érzelmi életére
- a sajátos nevelési igényű gyermekek biztosabban mozognak az ép társaik között, alkalmazkodóbbak, együttműködőbbek lesznek.

Szervezeti és időkeretek

Speciális csoportunkba a gyermekek a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján kerülnek. Csoportunk vegyes, ahol a gyermekek korcsoportba sorolását nem az életkor, hanem a fejlettségi szint határozza meg, mely az év eleji megfigyelésen és szintfelmérésen alapul.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlődésére jellemző az egyenetlen fejlődés. Önmagukhoz képest fejlődésük lehet lassúbb vagy gyorsabb ütemű, ez a fejlesztőprogram aránybeli eltolódását is szükségessé teheti.

Gyermekeink spontán tanulása is sérült, ezért a fejlesztő programok nagy részét kötött formában szervezzük.

Fejlesztő munkánkban kiemelt szerepe van az önállóságra nevelésnek, ezért ez a terület fejlesztése óvodába kerüléskor nagyobb időkeretet kap, mint az értelmi nevelés, de az arány a későbbiekben változik.

Nagy hangsúlyt fektetünk a mozgás-fejlesztésre, amely nemcsak a fejlesztő foglalkozást, hanem az udvari játékokat, sétákat, kirándulást is magába foglalja.

Tág időkeretet biztosítunk a gyermek alapvető tevékenységére a szabad játékra is.

Mivel a sérült gyermekek életében nagy jelentősége van a napi ritmusnak, ezért fontos a napirend.

A csoport napirendje:

06 .3 0	– 8.00	Gyülekezés – szabad játék
08.00	– 8.30	Beszélgetés, reggeli torna, mosakodás
08.30	– 9.00	Tízórai
09.00	– 10.30	Irányított egyéni és kötelező foglalkozás
10.30	– 11.30	Séta, levegőzés, játék, mozgás a szabadban
11.30	– 12.00	Öltözködés, mosakodás, készülődés az ebédhez
12.00	– 13.00	Ebéd, készülődés a lefekvéshez
13.00	– 15.00	Délutáni pihenés
15.00	– 17. 30	Készülődés uzsonnához, uzsonna, játék, hazabocsátás

A gyermekek fejlődési szintjének megállapítása

Csoportunkban a gyermek fejlődési szintjének megállapítása 4 hetes megfigyelés után történik. A fejlettségi szint megállapításához autista gyermekeknél Kathleen Ann Quill: Tedd-Nézd-Hallgasd-Mondd! Című könyvében szereplő felmérőlapokat használjuk, valamint az egyéb intellektuális képességzavarral rendelkező gyermekek számára a B. J. Mix – W. Sailor által kidolgozott TARC kérdőívet alkalmazzuk. Mindkét módszer segít felmérni a gyermekek:

- önellátását, szociális készségszintjét
- a finommotoros készségszintjét
- a nagymozgás készségszintjét
- a nyelv és beszéd készségszintjét
- a gondolkodás, érzékelés, észlelés készségszintjét

A mérést évente három alkalommal végezzük el és a tanév végén értékeljük.

Az összesítő pontos képet ad arról, hogy a gyermek a mérési időközök alatt mennyit fejlődött az egyes területeken a tanév során.

A csoport dokumentumai:

- Éves ütemterv
- Egyéni fejlesztési terv
- Csoportnapló

III.2. ARANYKÖRTE TAGINTÉZMÉNY

EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD, KÖRNYEZTI NEVELÉS, KÖRNYEZETVÉDELMI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

**Az óvoda neve: BÚZASZEM NYUGATI ÓVODA
ARANYKÖRTE TAGINTÉZMÉNY**

**Címe: 4400 Nyíregyháza
Körte utca 39.**

**Tel./fax : 42/512-929
E-mail: aranykorteovoda@gmail.com**

III.2.1. Helyzetelemzés

Az óvoda bemutatása

Óvodánk Nyíregyházán, a Körte utca 39. szám alatt helyezkedik el, a városunk központjában. Önálló működése 1980-ban kezdődött, majd a városi óvodák integrációját követően, a 2011/2012-es nevelési évtől már a Búzaszem Nyugati Óvoda tagintézményeként funkcionál.

A szomszédságunkban található Bem József Általános Iskolával és annak tagintézményeivel szorosabb, rendszeresebb, kölcsönös támogatásra épülő kapcsolatot ápolunk és a közelünkben lévő Nefelejcs Bölcsődével is partneri együttműködést alakítottunk ki.

Pedagógiai munkánkban építünk a közművelődési intézmények közelségére - Művelődési ház, Színház, Könyvtár, Múzeum -, a városunk nyújtotta nevezetességekre - Állatpark, Sóstói Múzeumfalu, Tuzson János Botanikus kert, Nyírerdő, Erdei Tornapálya, Bujtosi tó - és bekapcsolódunk a fenntartó által szervezett rendezvényekbe, programokba, pl.: „Autómentesnap”, Tirpák fesztivál, „Helló Nyíregyháza”.

Ebben a sokoldalú, ingergazdag természeti és társadalmi környezetben, olyan élményekkel, tapasztalatokkal, ismeretekkel gazdagodnak óvodásaink, amelyek kedvezően hozzájárulnak a Pedagógiai programunk, **„Egészséges életmód, környezeti nevelés, környezetvédelem”** sajátosságainak megvalósításához.

Óvodánk befogadó, elfogadó, gyermekközpontú, ahol szeretetteljes gondoskodás és színvonalas pedagógiai munka által érvényesülnek a gyermekek jogai. Óvodásaink nevelése hat csoportban: Méhecske, Süni, Mókus, Delfin, Cica, Pandamaci és heterogén (vegyes életkor szerinti) szervezési formában történik.

A tagintézményünk elhelyezkedését, adottságait figyelembe véve a nevelési, tanulási környezet igazodik a kiemelt céljaink megvalósításához, az értékek közvetítéséhez. Az épület előkertje és udvara parkosított zöldfelülettel, árnyékot adó fákkal, változatos növényvilággal rendelkezik és minden csoportnak kialakított játszóhelye van. A mozgásos tevékenységeket a szabadlevegőn, az udvaron található műfüves pályán, vagy a gumitéglával borított területen szervezzük. A tágas csoportszobáink hangulata, berendezése, eszközkészlete biztosítja a gyermekek egészség- és környezettudatos magatartásának megalapozását.

Nevelőtestületünk tagjai folyamatos önképzéssel, továbbképzéssel fejlesztik szakmai tudásukat, nyitottak a gyermekek fejlődését támogató, innovatív módszerek, eljárások megismerésére, elsajátítására, a minőségi pedagógiai munka megőrzésére, a „jó gyakorlatok” alkalmazására, bővítésére.

Nevelőmunkánk eredményességéhez hozzájárulnak a közvetlen és közvetett partnereinkkel kialakított jó kapcsolatok. Kiemelten kezeljük a szülőkkel való eredményes, kölcsönös tiszteleten alapuló együttműködést, igényeik, elégedettségük, innovatív ötleteik megismerését.

Tagintézményünkre jellemző sajátosságok

Pedagógiai programunk sajátossága **az egészséges életmódra, a környezeti nevelésre, a környezetvédelemre** épül. Ez alapján kiemelt figyelmet fordítunk óvodásaink egészséges életvitel iránti igényének megalapozására, a környezettudatos gondolkodás, környezetbarát magatartás kialakítására. Nevelési-tanulási feladatainkban nagy hangsúlyt fektetünk az „Örökös Zöld Óvoda” cím kritériumrendszerének működtetésére, a „Madárbarát Óvoda”, a „Boldog Óvoda” cím elvárásainak biztosítására, a környezetvédelem jeles napjainak megtartására és a fenntartható fejlődés pedagógiájának megvalósítására.

Óvodánk mottója: **„Add a kezed és megmutatom a világot!”**, amely azt közvetíti, hogy a témaheteink alapján, játékokba, játékos tevékenységekbe ágyazva, természetes környezetben szervezett megfigyelésekkel, sétákkal, kirándulásokkal, élményközpontú, érzékszervekre ható

tapasztalat- és ismeretszerzéséssel biztosítjuk óvodásainknak, a természeti és társadalmi környezet megismerését, szépségének meglátását, megőrzését.

Nevelőmunkánkban előtérbe kerülnek nemzeti értékeink, ünnepeink és népi kultúránk, hagyományörző népszokásaink megtartása, amelyek hozzájárulnak óvodásaink hazaszeretetének, szülőföldhöz való kötődésének kialakításához.

Nevelőtestületünk 12 fő, szakmailag jól felkészült, nagyfokú hivatástudattal rendelkező óvodapedagógusból áll, akiket a gyermekek szeretete, a minőségi munkavégzés és a jó gyakorlatok iránti elkötelezettség jellemez. A pedagógiai munkát és a gondozási feladatokat 6 fő szakképzett dajka segíti, akik szerető gondoskodással, kommunikációval vesznek részt a gyermekek ellátásában. Nevelési feladatainkban 2 fő pedagógiai asszisztens munkájára is számíthatunk, akik közül 1 fő, az adminisztrációs feladatokat is végzi. Óvodánk külső környezetének rendben tartását 1 fő karbantartó látja el.

Óvodánk épülete és udvara egészséges, biztonságos környezetet nyújt a gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez. A csoportszobák nagysága, berendezése, az állandó játszóhelyek kialakítása, a játékgigényüknek megfelelő feltételek biztosítása, hozzájárulnak a gyermekek elmélyült, örömteli játéktevékenységéhez. A nevelési, tanulási folyamatok színterei az óvodáskorosztályhoz igazodnak, felkeltik és fenntartják érdeklődésüket, az adott tevékenység szerint átalakíthatók, amelyben a gyermekek is részt vesznek. A két csoportszobához egy öltöző és egy mosdóhelyiség tartozik, az öltözőszekrények korszerűek, esztétikusak, a gyermekek ruházata elkülönítve tárolható. Tágas aulánk helyet biztosít a különböző óvodai rendezvények lebonyolításához és a szervezett egészségfejlesztő, mozgásos tevékenységek megtartásához. Az óvoda egyéb helyiségei - fejlesztő szobák, nevelőszoba, irodák, szertárak - megfelelnek a munkatársak elvárásainak és teret adnak a nyugodt munkavégzéshez.

Az óvodánkba érkező gyermekek szociokulturális háttere különböző. A szülők iskolai végzettsége, jövedelme, életmódja, lakáskörülménye nagy eltéréseket mutat. Minden csoportban jelen vannak a nehezebb körülmények között és a kiemelkedően jómódban élő családok gyermekei. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat.

Óvodánkban fogadjuk a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is és lehetőséget nyújtunk számukra, hogy megismerjék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A családokkal tiszteletre, együttműködésre, bizalomra épülő jó kapcsolat kialakítására, fenntartására törekszünk. Megismerjük a szülők igényét, elégedettségét, figyelembe vesszük javaslataikat, amelyeket a Pedagógiai programunk alapelveivel, céljaival, feladataival összehangolunk. Az együttműködés eredményességét tovább erősítjük az által, hogy betekintést nyújtunk nevelőmunkánkba, bevonjuk őket a közösségépítő tevékenységeinkbe, programjainkba.

Személyi feltételek

Nevelőtestületünk 12 fő óvodapedagógusból áll.

Szakmailag jól felkészült, gyermekszertet, nagyfokú hivatástudat, a program és a minőségi munkavégzés, a fenntartható életre nevelés, és a jó gyakorlat iránti elkötelezettség jellemzi. A pedagógiai munkát a gondozási feladatok ellátását 6 fő szakképzett dajka segíti. Elvárásunknak megfelelően példaértékű kommunikációval, viselkedéssel és szerető gondoskodással segítik a gyermekek személyiségéhez igazodó szükségletek kielégítését. Dolgozóink száma **3** fő technikai személlyel bővül: kettő pedagógiai asszisztenssel - amiből az egyik az adminisztrációs feladatokat is ellátja és egy karbantartó aki gondoskodik a külső környezet rendben tartásáról is. Időnként közcélú foglalkoztatottak segítenek a takarítási feladatok elvégzésében. A szakmai innovációs munkát évente **egy** munkaközösség fogja össze, amely a fejlesztendő területeken történő munkavégzés színvonalának, hatékonyságának növelése érdekében jön létre. Az általuk szervezett képzések, gyakorlati bemutatók, feltáró, elemző

munkák hozzájárulnak a szakmai fejlődésünkhöz, pedagógiai programunk a sajátos intézményi arculatunk fejlődéséhez.

Nevelési háttér

A családok szociokulturális háttere nagyon heterogén. A szülők iskolázottsága, életmódja, lakáskörülményei, jövedelemszintje nagy eltéréseket mutat. Minden csoportban jelen vannak a nehezebb körülmények között és a kiemelkedően jó módban élő családok gyermekei is. A családokat más – más életcél, beállítottság, munkamegosztás, életmód, hagyomány és szabadidős tevékenység jellemzi. Óvodánkban a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is fogadjuk. Dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Megfelelő módszerek megválasztásával törekszünk a családokkal való szoros támogató együttműködésre, a jó partnerkapcsolat kialakítására.

A családok többsége együttműködő, jó partnerként segítik nevelőmunkánkat, minden segítséget és támogatást megadva a jobb működéséhez, együttneveléshez.

Tárgyi feltételrendszer

Óvodánk épülete célkitűzéseinknek megfelelően kellemes, egészséges és biztonságos környezetet, feltételeket biztosít a gyermekek fejlődéséhez.

A csoportszobák száma nyolc melynek alapterülete egyenként 57 m².

Tágas aulánk alkalmas különböző óvodai rendezvények lebonyolítására. A szervezett egészségfejlesztő mozgásos tevékenységeket is itt tartjuk.

Csoportszobák tágasak, világosak, kellemes komfortérzetet nyújtanak. A berendezési tárgyai megfelelnek az óvodáskorú gyermekek testméretének, elhelyezésük célszerű. Arra törekszünk, hogy a gyermekek nyugodtan tevékenykedhessenek a nap bármely szakában úgy, hogy egymást ne zavarják, szükségleteiket önállóan is kielégíthessék. A változatos tevékenységekhez / vizuális neveléshez, szabadjátékhoz, bábózás dramatizálás./a feltételek biztosítottak. Környezetnevelési feladataink megvalósítását évszaknak megfelelően kialakított természetsarok segíti.

Két csoporthoz egy öltöző és egy mosdóhelyiség tartozik. A gyermekek szükségleteinek megfelelően jól segítik a higiénés szokások rögzítését. Az öltözőszekrények korszerűek, esztétikusak, a gyermekek ruházata egyénienként külön tárolható, segíti az öltözködési szokások alakulását. Az óvoda egyéb helyiségei (öltözők, nevelői-szoba, irodák, szertárak) is megfelelnek a munkatársak igényeinek, elvárásainak, melyek teret adnak a nyugodt munkavégzéshez.

A program megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek adottak, karbantartásukra, és folyamatos bővítésükre azonban szükség van. Ezt elsősorban költségvetésből, egyéb bevételi forrásainkból, pályázati és szponzori támogatásból tudjuk biztosítani.

Tárgyi felszereltségünk fejlesztése érdekében mindent megteszünk a modern, esztétikus külső és belső környezet biztosításáért, szem előtt tartva partnereink legfontosabb elvárásait.

III.2.2. Nevelőmunkánkról

- A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.
- A gyermek a legfőbb érték, akit elfogadás, tisztelet, szeretetteljes minőségi nevelés, állandó értékrend, és bizalom övezzen.
- Mindenkor és minden helyzetben a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek figyelembevétele, az egyenlő hozzáférés, integrált nevelés lehetőségének biztosítása érvényesüljön.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél speciális felkészültségű szakemberek segítségét igényeljük.
- A gyermekek változó, testi – lelki - szociális szükségleteinek kielégítése, és érzelmi biztonságának megteremtése.
- A szocializáció minél teljesebb kibontakoztatása a családi neveléssel együtt.
- Befogadó szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel, a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, törekszünk, erősítve óvodánk hátrányt csökkentő szerepét.
- A gyermekek sokoldalú harmonikus fejlődését, képességfejlesztését, a jogaik tiszteletben tartásával, az egyedi személyiségekre alapozva, az érési ütemük és szükségleteik figyelembevételével biztosítjuk.
- Előítéletektől mentességre, a különbségek elfogadására nevelünk.
- A játékot a tevékenységek sorában elsődleges, kiemelt, semmi mással nem pótolható alaptevékenységnek tekintjük.
- A gyermeki személyiség és a kulcskompetenciák fejlesztésében kiemelt szerepet kap a beszélő környezet, anyanyelv és a kommunikáció.
- Természetes környezetben közös élményeken alapuló a játékos tanulás, tapasztalatszerzés lehetőségeinek kihasználása.
- Érzelmi, erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés erősítése állandó értékrend, szokás és szabályrendszer alapján. A közösség formálása az egyén személyiségének tiszteletben tartásával, alakításával.
- Természeti értékeink cselekvő védelme közösségi felelősségvállalás, környezettudatos magatartásminták követése, fenntarthatóságra nevelés.
- Az óvoda kialakult pedagógiai értékeinek a „jó gyakorlat” megőrzésére törekvés.
- Különleges védelem, a biztonságérzet feltételeinek megteremtése a gyerekek és az intézményben dolgozók számára.

Alapvető céljaink

- Óvodásaink (3-7 éves gyermekek) életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával személyiségük teljes kibontakoztatása, a hátrányok csökkentése, kiemelkedő képességeik fejlesztése, tehetséggondozás.
 - A gyermekek sikeres iskolai átmenetéhez, beilleszkedéséhez szükséges képességek, belső pszichikus feltételek kialakítása.
 - Kiemelt figyelmet igénylő /sajátos nevelési igényű, HH, HHH /gyermekek integrálása, fejlesztése, esélyteremtést támogató gyakorlat, speciális szakemberek segítségével.
- Az anyanyelvi és kommunikációs képességfejlesztés magasabb szintű megvalósítása játékban,

tevékenységekben megvalósuló tanulásban a program által nyújtott szituációkban.

- A gyermekek egészséges életvitel iránti igényének és környezettudatos magatartásának megalapozása, elkötelezettség és a fenntarthatóság pedagógiájának érvényesítése.
- Nemzeti értékeink megismerése által, nemzeti identitástudatuk megalapozása, a keresztény kulturális értékek megbecsülése, ápolása. Kedvező érzelmi, erkölcsi, közösségi hatás alapján, a különbözőségek elfogadására nevelés, a személyiség szocializációjának megalapozása a családdal együtt.

Programunk sajátosságából adódó nevelési céljaink:

- Játékos, kiegyensúlyozott, a világra nyitott, környezetével harmonikus egyensúlyban élő, humánus értékrendű, alkotóképességű, környezetbarát gyerekek nevelése.
- Olyan tárgyi, környezeti kultúra kialakítása, amely segíti a gyermekek egészséges életvitelének, környezettudatos gondolkodásának, magatartásának megalapozását az „Örökös Zöld Óvoda” cím kritériumai alapján.
- Népi hagyományörzés, a drámapedagógia sajátos nevelő hatásának érvényesítése egy-egy csoportban.

Kiemelt figyelmet kap nevelőmunkánkban:

- A gyermekek jogainak, esélyegyenlőségének biztosítása, a különbözőségek elfogadására nevelés.
- A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése, társadalmi integrálása.
- Nyelvi kultúra ápolása, a mindennapos népi mondókázás, verselés, a játékos, sokszínű tevékenységeken keresztül, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel.
- Az egészséges életmód, környezeti nevelés, környezetvédelem, az értékek mentén történő tanulás, az önmegvalósítást segítő nevelői hatás, a környezettudatos szemlélet magatartás formálása, fenntarthatóság pedagógiájának érvényesítése

Az óvoda szellemiségére jellemző

- Inkluzív pedagógia, játékos cselekvéses tapasztalatszerzés, a közös élményekre, tevékenységekre épülő, szenzitív módszerek alkalmazása.
- Stabil szokásrendszer szolgálja a gyermekek önálló, alkotó, egészséges, környezettudatos életvitelének megalapozását, az erkölcsi tulajdonságok, értékrendünknek megfelelő közösségi magatartás kialakulását.
- A családdal való kapcsolatunkra a partneri együttműködés, a kompetenciák tiszteletben tartása, intervenciós gyakorlat érvényesül.
- Kapcsolatrendszerünk széleskörű, a célkitűzéseink, nevelési programunk eredményes megvalósítását szolgálja.

Pedagóguskép

- Programunk olyan pedagógust kíván, aki biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, a gyermeki jogok érvényesítését, szükségleteik kielégítését, az inkluzív és differenciáló pedagógia által.
- Nem ad helyet semmiféle előítéletnek, szociális érzékenység, a különbözőségek

elfogadásának képessége, szakmai elhivatottság jellemez.

- Elkötelezett a pedagógiai programunkban megfogalmazott küldetés, értékrend, minőségi munkavégzés iránt, személyes példát mutat azok betartásában, képes a szakmai megújulásra.
- A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, tehetséggondozásra a hátrányok csökkentésére való törekvés jellemez, különös tekintettel a kiemelt figyelmet - különleges bánásmódot igénylő gyermekekre.
- A gyermekeket személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan, elsősorban a játékokon keresztül tárja fel.
- Képes tevékenységközpontú, élmény-gazdag, ösztönző környezetet, állandó értékrendet, érzelmi biztonságot, nyugodt derűs légkört teremteni a gyermekek számára.
- Biztosítja a folyamatos képességfejlesztést az alkotóképesség kibontakoztatását.
- Gazdag értékelési eszköztárral rendelkezik, melyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudatosan választja ki a leginkább megfelelőt.
- Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a gyermekek előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, a nevelési környezet lehetőségeit, korlátait. Értékközvetítő tevékenysége tudatos.
- Pedagógiai munkája során az intézmény programjának megfelelően tervez: éves tevékenységi tervet, félévente nevelési tervet, hetente a témahétnek megfelelő tevékenységekre bontott fejlesztési tervet készít, amit az OviKréta felületére feltölt.
- A rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat és eszközöket is ismeri, kritikusan, céljainak megfelelően használja.
- Kiemelt figyelmet fordít a egészségfejlesztésre, a környezetvédelmi nevelésre, kötelességének érzi, és minden lehetséges erőfeszítést megtesz a gyermek testi lelki, szociális egészségének megóvása a veszélyhelyzetek elhárítása, az előírások betartása érdekében
- Az alkalmazott pedagógiai módszerekkel a kompetenciafejlesztést támogatja. A gyermekek hibáit, tévesztéseit mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeli az egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.
- Személyiségét szakmai, lélektani, természetvédelmi ismeretekben való jártasság, módszertani kultúra jellemez.
- Élő kapcsolatot tud kialakítani közvetlen partnereinkkel – elsősorban a szülőkkel – egyéni megbízatásai alapján közvetett partnereinkkel.
- Az intézmény érdekében önként vállalja a feladatokat, megbízatásokat, a kreatív - alkotójellegű munkát, amelyben egyenrangú motiváció az egyénisége és az intézmény szükséglete.
- Emberi kapcsolataiban, beszédstílusában, megnyilvánulásaiban mint a gyermek, szülő és munkatársai számára. Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönzi.
- A családokkal való együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot.
- Jellemző rá a pedagógiai optimizmus, a fejlődőképesség igénye.
- Használja a modern információfeldolgozási eszközöket, példát mutat az infokommunikációs eszközök óvodában indokolt alkalmazására.
- Aktív résztvevője az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek. A szakmai

munkaközösség munkájában kezdeményezően és aktívan részt vállal.

- Rendszeresen tájékozódik a pedagógia tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről,
- Felhasználja a mérési és értékelési eredményeket saját pedagógiai gyakorlatában. Pedagógiai munkájában nyomon követhető a PDCA - ciklus.
- A gondozás folyamatában is nevel, - együttműködve munkatársaival, segítve a gyermeki önállóságra nevelést.
- Eredményesen segíti a gyermekek iskolai közösségbe való beilleszkedéshez szükséges képességek, belső pszichikus feltételek megalapozását, a sikeres átmenetet.

Szülőkép

- Programunk olyan szülőt kíván, aki támogató partner és azonosulni tud nevelési programunk tartalmával, gyermekközpontú szemlélettel rendelkezik, minden döntésében a gyermek érdekeit helyezi előtérbe.
- Nyitott az óvoda felé, az óvodai és családi élet összhangjának megteremtésével, őszinte bizalomra épülő, együttműködő kapcsolatot képes kialakítani a csoportban dolgozó óvónőkkal, tiszteletben tartja az óvoda dolgozóinak kompetenciáját a szülők különbözőségét.

III.2.3. Egészséges életmód, környezeti nevelés, környezetvédelem” pedagógiai programunk sajátosságaiból adódó nevelési céljaink

- A világra nyitott, a természeti és társadalmi környezetével harmonikus egyensúlyban élő, egészségtudatos, humánus értékrendű, alkotóképességű, környezetbarát gyermek nevelése.
- A szülőföldjéhez, a helyi tájakhoz, értékekhez pozitív érzelmi kötődése kialakul, érdeklődéssel vesz részt a nemzeti- és népi hagyományaink, a környezetvédő jeles napjaink megtartásában.
- Egyéni képességeinek, lehetőségeinek birtokában felelősséget érez önmaga és társai iránt, megfelelő önbizalommal rendelkezik, őszinte, együttérző, segítőszándékú, elfogadja az emberek különbözőségét.

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása, állandó értékrend

- Az elmúlt években olyan egészséges, biztonságos, esztétikus és nyugtató hatású környezet kialakításán fáradoztunk, mely jó alapot ad nevelőmunkánkhoz.
- Minden csoportnak saját udvarrésze van, de kialakításra került egy 150 m²-es ütőcsillapító burkolattal ellátott tornapálya és egy 100 m² füves terület, ahol a gyerekek különböző sportjátékokat, mozgásos tevékenységeket végezhetnek. Valamint kialakításra került Ovi-foci pálya is.
- Az egészségügyi előírásoknak megfelelően arra törekszünk, hogy a játszóterület mindig tiszta, rendezett legyen. Váljon alkalmassá változatos játékokra, különféle munkajellegű tevékenységekre, a gyermekek balesetmentes mozgásigényének kielégítésére. A gyerekek egyéni képességeik függvényében tevékenyen részt vesznek környezetük rendbetartásában.
- Az óvoda belső terét a nevelési, fejlesztési feladatok, a gyermeki igények figyelembevételével az óvodapedagógusok esztétikusan alakítják. Elsősorban természetes alapanyagú, környezetbarát termékekkel díszítünk. A csoportszobák alkalmasak a szabad játékokra, a változatos tevékenységek végzésére, az étkezésre és pihenésre. Az óvoda világítása,

fűtése, a mosdóhelyiségek felszereltsége korszerű, energiatakarékos. Fűtés idején a száraz levegő enyhítésére párologtató készüléket helyezünk el. Erős napsütés esetén a csoportszobákat sötétítőfüggönnyel védjük. A gyermekek által használt helyiségekben vizuális jelek segítik a szokások elmélyítését.

A fejlődés várható eredményeiből és a program által meghatározott értékekből kidolgozott sikerkritériumok:

- A gyermekek egészséges fejlődéséhez, az egészség-kulturális ismeretek átadásához szükséges biztonságos környezeti, tárgyi feltételek megteremtése.
- A gyermekek érzelmeire hatva gondolkodásbeli változások elérése.
- A család bevonásával az egészséges bioritmus, életritmus kialakítása, az óvodai - családi élet és elvárások összhangjának megteremtése.
- Az egészség kulturális értékeinek szokássá formálása az egésznapos tevékenységek során a védőnők, orvosok, gondozónők bevonásával, tudatos, pontos szóbeli megerősítéssel, következetességgel, gyakorlással, számonkéréssel.
- A szociokulturálisan hátrányos környezetből érkező gyermekek „feltérképezése”, mentális és testi egészségének kiemelt védelme, szakemberek segítségével.
- Az egészséges, korszerű táplálkozás szokásainak kialakítása az óvodán belül, a speciális étkezést igénylő gyermekek ellátása..

Egészségfejlesztő programunk az éves munkatervben rögzítjük.

Célja:

- Az egészséges életmód népszerűsítése életvezetési szemlélet formálása, környezettudatos gondolkodásmód erősítése a család /gyermekek, szülők / körében.
- A rendezvényeken való részvétellel a tájékoztatás formáinak eszközeinek bővítése, a családdal való kapcsolat mélyítése.

Az óvodapedagógus feladatai

- A teljes körű egészségfejlesztés érdekében a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait figyelembe vevő preventív programok, felvilágosító munka tervezése, szervezése a családok körében.
- A programok szervezéséhez szükség szerint segítség igénylése az egészségügyi a gyermekvédelmi szolgálattól, és más speciális szakemberektől.
- A tájékoztatás lehetőségeinek kihasználása /hirdetmények, szóróanyagok/

Várható eredmény:

Természetes módon válik szorosabbá, hatékonyabbá a kapcsolatunk a családokkal. Az egészséges életmódot, mozgást, környezetvédelmet népszerűsítő programok révén formálódik életvezetési szemléletük. Jobban megismerhetik az óvodánk életét, közben tapasztalat szerezhettek a családok egymás szokásairól is. /ételek készítemi módja, recept csere, szabadidő eltöltése, gyermeknevelés /.

Az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése beszoktatástól az óvodáskor végéig

Családias meghitt közegben, érzelem gazdag légkörben alakítjuk a gyermekekben a kötődési igényt és erősítjük a szociális biztonságérzetét – felnőttekkel, társaival való kapcsolatában.

Óvodánk külső és belső környezetének kialakításakor arra törekszünk, hogy a gyermekeket és a szülőket már az óvodába lépés pillanatában pozitív benyomások ériék. Az óvodánk aulája az évszakoknak, ünnepeknek megfelelő dekorációval, üde színfoltját jelenti óvodánkban. Igény szerint lehetőséget adunk arra, hogy a szülő és a gyermek együtt ismerkedjen az óvodával. Minden csoportnak külön is meg van a maga szimbóluma, hangulata, amely sajátos légkört biztosít és segíti a befogadást a közösségi összetartozást.

A szülők betekínthetnek az óvodánk szokásrendjébe, belső életébe, ezzel könnyebbé tesszük az új környezet elfogadását. Megismerkedünk a családban kialakult szokásaikkal, magukkal hozhatják kedvenc tárgyaikat, játékaikat. A befogadás ideje alatt a szülőkkel együtt próbáljuk megteremteni a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. A nehezen beilleszkedő gyermekeket személyiségük igényeit figyelembe véve mondókával, dallal, ölbeli játékkal, bábbal nyugtatjuk meg. Az óvodába lépés napjától kezdve játékos formában gyakoroltatjuk a különböző tevékenységeket, figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességeit. Pihenéskor különös figyelmet fordítunk a személyes kapcsolatra (simogatás, betakargatás, mesélés).

Az érzelem gazdag légkör mellett a társas kapcsolatok kialakulásában kiemelt szerepet tulajdonítunk a játéknak, az élményalapú változatos közös tevékenységeknek.

A gyermek - gyermek, a felnőtt – gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése

A gyermek pozitív kapcsolatai csak úgy alakulnak, ha jól érzi magát a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt és gyermekközössége. Az óvodapedagógus társa és irányítója a gyerekeknek. Feltétel nélküli szeretettel, megfelelő modellként korlátokat szabva – tapasztaláson alapuló jó szokások kialakításával érünk el eredményt a társas együttélés terén. A korlátokat úgy állítjuk, hogy az adott közösség meg tudja felelni az elvárásoknak. A csoport elé állított feladatokat minden gyermek számára érthetővé, vonzóvá tesszük – egyéni sajátosságaik figyelembevételével. A szülőkkel bizalmas kapcsolat kialakítására törekszünk, így megismerhetjük a gyerekek sajátos jellemzőit, melyek segítik egyénre szabott nevelésüket, szükségleteik kielégítését.

A felnőtt mint modell, fontos szerepet játszik abban, hogy gyermekek elfogadják eltérő képességű vagy színű társaik különbözőségét és baráti kapcsolatok alakuljanak. A nevelői példának ezen a téren is meghatározó szerepe van, hisz a gyermekek önkéntelenül átveszik a felnőtt viselkedésmódját, mozdulatait, beszédstílusát. Ezáltal olyan erkölcsi tulajdonságok alakulnak ki bennük, mint az együttérzés, segítőkészség, szeretet, elfogadás, tisztelet, kölcsönös figyelem.

A gyermek egészséges énképének kialakításában fontos szerepe van az óvodapedagógus szociális visszajelzéseinek a gyermek teljesítményéről, a közösségben elfoglalt helyéről. Árnyalt, differenciált értékeléssel, a gyermeki tevékenység, közösség előtti pozitív megerősítésével elősegít önállóságának, önfegyelmének, önkifejező törekvéseinek kedvező alakulását, kommunikációs készségének fejlődését. Mondanivalóját kísérő testbeszédével egyértelműen fogalmazza meg a közösségi élet szabályait. Bátorít minden gyermeket, hogy

belső elégedettségének teljesebbé válásával erősödjön pozitív énképe, örömmel és érdeklődéssel kapcsolódjon be a közös tevékenységekbe, fejlődjön kitartása, feladattudata. A gyermekekben a közös tevékenységek, az óvodai programok, séták, kirándulások során átélt élmények, olyan erkölcsi tulajdonságok fejlődését segítik, mint a lelkiismeretesség, segítőkészség, őszinteség, igazmondás, figyelmesség, önzetlenség. Fejleszti erkölcsi ítéliképességüket, akaratukat, ezen belül önállóságukat, önfegyelmüket, kitartásukat, feladattudatukat, szabálytudatukat.

A kapcsolatok erősítése érdekében minden gyermeknek biztosítjuk a személyes perceket, ahol lehetőség nyílik a saját és mások érzéseinek meghallgatására, elfogadására.

A nehezen szocializálható, kiemelt figyelmet és speciális fejlesztést igénylő gyermekeket differenciáló pedagógia alapján, fejlesztő foglalkozások segítségével próbáljuk hatékonyan kezelni. A fejlődésben tartósan akadályoztatott, sajátos nevelési igényű gyermekek esetében – a szülővel együttműködve – szakember segítségével oldjuk meg a problémát.

Módszereink: pedagógiai célzatú játékok, megbízatások, szerep,- és szabályjátékok a humor, a művészeti nevelés adta lehetőségek kihasználása.

Idegrendszeri, érzelmi és pszichés téren sérült gyermekek felismerése:

Célunk: a viselkedési problémák korrekciója szülők és szakember segítségével.

Az óvodapedagógus feladata:

A vegetatív idegrendszeri sérülések, pszichomotorikus rendellenességek okainak felismerése, megfelelő eljárásokkal való csökkentése, korrigálása szakember segítségével.

Mindazon stressz-tényező kiszűrése, melyek az idegrendszer kimerüléséhez vezetnek és a gyermeknél kedvezőtlen közérzetet okoznak.

Empátiás készséggel segítse elő a gyermek egészséges énképének, önértékelésének alakulását.

Megfelelő felkészültség birtokában váljon alkalmassá a mentálhigiénés nevelési feladatok ellátására, a prevencióra.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekek szívesen járnak óvodába, ragaszkodnak társaikhoz és a felnőttekhez, elfogadják társaik különbözőségét. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- Megjelennek viselkedésükben az erkölcsi értékrend szerinti viselkedési formák, s annak betartására gyakran társaikat is figyelmeztetik.
- Konfliktushelyzetben törekednek a mindkét fél számára elfogadható megoldásra, szükség esetén kéri a felnőtt segítségét.
- Az érzelmi alapokon létrejövő beszéd és kommunikációs készségük fejlettsége révén képessé válnak mélyebb, tartósabb kapcsolatokra.
- Szeretik, és koruknak megfelelően védik a természetet, megbecsülik és tiszteletben tartják az élővilágot, szívesen ápolják a növényeket.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Az énkép,- önismeret,- önértékelés fejlődése révén képessé válnak az önálló

helyzetmegoldásokra, önérvényesítésük a társas kapcsolatban elfogadható módon történik.

- Képesek egymáshoz alkalmazkodni, toleránsan, felelősen viselkedni egyéni képességeikhez mérten
- Ismerik saját képességüket, tudják értékeiket, de azt is meg tudják fogalmazni, melyek a hiányosságaik.
- Megalapozódnak azok a szociális, értelmi, érzelmi, erkölcsi képességek, pszichikus funkciók, melyek biztosítják a sikeres iskolai átmenetet, beilleszkedést.

A fejlődés várható eredményéből és a program által meghatározott értékekből kidolgozott sikerkritériumok:

- A gyermek óvodába lépésétől kezdve nagy hangsúlyt fektetünk a szeretetteljes, nyugodt, élmény gazdag óvodai életre a gyermekek biztonságérzetének kialakítására.
- A közös kirándulások, jeles napok, ünnepek és hagyományok megünneplésével fokozzuk a gyermekek és felnőttek egymáshoz való tartozását.
- A felnőtt példamutató magatartása segítségével a gyermekek különbözőségének elfogadása.

III.2.4. Pedagógiai programunk eredményes megvalósításának támogatása

- **„Madárbarát Óvoda” cím**

„Madárbarát óvodaként” az épületünkhöz tartozó udvarrészeket úgy alakítjuk, pl.: fák, cserjék ültetésével, folyamatos gondozásával, mesterséges, fából készült odúk kihelyezésével, hogy a madaraknak megfelelő fészkelő- és búvóhelyet nyújtson és bogyókkal, terméseikkel táplálják őket. A fákon elhelyezett madáretetőkbe egész évben várjuk a közelben élő madarakat, télen a gyermekek segítségével állítjuk össze a különböző magvakból készült táplálékukat. Egész évben folyamatosan cseréljük a kihelyezett madáritatókban lévő vizet, így tudatosítjuk a gyermekekben, hogy a friss víz létfontosságú az állatok számára is. Nyáron még fokozottabban ügyelünk arra, hogy ne maradjon üresen a madáritató, a feltöltésbe a gyerekeket is bevonjuk.

- **„Tele pince, tele kamra” projekthetünk**

Az őszi betakarítási szokásokat idézzük fel a „Tele pince, tele kamra” projekthetünk változatos tevékenységeivel, pl.: népi mozgásos játékok gyakorlása betakarított terményekkel, szőlőpréselés, mustkészítés és kóstolás, „táncház”, néptánc elemek megismertetése, dióverés, tökfáragás, tökből, termésekből készült alkotások kiállítása. A témához kapcsolódva, rendszeresen szervezünk kirándulást a város közelében található „Parlagi tanyára”, ahol természetes környezetben ismerkedhetnek meg a gyermekek a felelős állattartással, pl.: házi állatok etetése, kecskefejés, kukoricamorzsolás, játék a szénabálán, a tanya körbejárása kistraktórral.

- **„Energia hét”**

Az Energia héten a gyermekek ismereteit bővítjük a fenntartható fejlődés témakörében és támogatjuk a környezettudatos magatartásuk kialakulását. A játékos tevékenységek során a gyermekek figyelmét ráirányítjuk az energia takarékos használatára, az energiatudatos magatartás gyakorlására. A csoportszobában és az óvoda épületében megkeressük és megfigyeljük az energiaforrásokat, a fogyasztókat, megismertetjük velük a biztonságos használatukat. A gyermekek érdeklődését fokozza az „Energiakaland” csomag, amelyből az „Energia Manós” feladatokat, történeteket felhasználjuk az új ismeretek közvetítésénél, pl.: az energiaforrásokhoz, az energiatakarékossághoz kapcsolódóan. A komplexitás érvényesül a barkácsolásban, amikor a gyerekek elkészíthetnek egy saját szélmalmot fantáziájuk, kreativitásuk alapján.

- **„Fenntarthatóság, Környezettudatosság, Egészségvédelem” projekthetünk**

A tavaszi projekthét célja a fenntartható fejlődés komplexitásának bemutatása, a gyermekek szemléletének formálása. A szemléletváltásra a gyermekek a legfogékonyabbak, éppen ezért fontosnak tartjuk, hogy már óvodásaink megismerjék a Földünk védelmének jelentőségét. A témák, amelyeket feldolgozunk: a szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, barkácsolás hulladékok hasznosításával, egészséges életmód, egészséges táplálkozás, „egészségssziget” kialakítása, ételek kóstolása, mozgás. A sportnapon a mozgásos tevékenységeket az óvoda udvarára tervezzük, ahol különböző nehézségű, minden testrészt megmozgató akadálypályával várjuk a szülőket, gyerekeket egyaránt. A témák feldolgozásába az Egészségfejlesztési Iroda (EFI) munkatársai is bekapcsolódnak, pl.: egészséges táplálkozásról és a helyes fogápolásról szóló interaktív előadásokkal.

- **„Méhek napja” témahét**

Tavasszal, az ébredő természet megfigyelése közben, különböző rovarokról, bogarokról is tájékozódunk, nagyítóval megkeressük és beazonosítjuk őket, pl.: a fakérgén, bokrokon, fűszálak között. Ehhez kapcsolódva egy hetet szentelünk a méhek megismerésének, a „Méhek napja” téma feldolgozásával. A témahét első napján a csoportokban méhekről, a méhek életéről szóló ismeretterjesztő kisfilmeket, meséket, könyveket néznek meg a gyerekek. A játékos tevékenységek során a saját tapasztalataikat, élményeiket is megosztják. Változatos, saját készítésű méhekhez kapcsolódó játékokkal, eszközökkel is bővítjük a játéktevékenységeket, melyek felkeltetik a gyermekek érdeklődését, lehetőséget adnak a differenciált fejlesztésre, az ismereteik bővítésére és a környezettudatos szemléletük formálására. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek játéktevékenységét igény szerint együtt játszással, ötletadással, pozitív megerősítéssel segítjük. A témához kapcsolódva ezen a héten ellátogat hozzánk a Deme méhészet és az általuk bemutatott interaktív előadáson bepillantást nyerhetünk a méhek életébe, a méhészek munkájába, pl.: hogyan kerül a méz az asztalunkra, mi készülhet a méhviaszból. Az előadás végén, a résztvevők többféle mézet megkóstolhatnak és különböző méhészeti eszközöket is megtekinthetnek, kipróbálhatnak, pl.: kaptár, méhészsóval, kalap, füstölő. A méhekhez kapcsolódó pozitív érzelmi viszony mélyítése érdekében az óvodánk udvarának egyik napos szegletébe méhlegelőt alakítottunk ki, amelyet közösen gondozunk, bővítünk a gyermekek és a családtagok segítségével.

A kiemelt témaheteink által fontosnak tartjuk, hogy a környezet megismerésére nevelés érzelmi alapon is kapcsolódjon a gyermekekhez. A valóság felfedezése során támogatjuk bennük a **természet iránti pozitív viszonyt, a felelősségteljes gondolkodás** kialakulását. Lehetőséget biztosítunk számukra arra, hogy felismerjék és értékeljék az **emberi alkotásokat**, valamint elinduljanak az **értékek megőrzésének, a környezet védelmének** irányába mutató attitűdök kialakulása felé. A gyermekek a környezet aktív felfedezése révén, olyan tapasztalatokat szerezzenek, amelyek segítséget nyújtanak számukra az életkoruknak megfelelő **biztos eligazodáshoz és tájékozódáshoz**, a természeti és társadalmi környezetben.

A közvetlen környezetük megismertetésével elindítjuk őket azon az úton, amely a **szülőföldhöz, a hazai tájhoz, a helyi közösségekhez és azok értékeihez való kötődés** kialakulásához vezet. Törekszünk arra, hogy a gyermekek megismerjék és átéljék a **helyi hagyományok, néphagyományok, szokások** pl.: „Lucázás”, „Zöldágjárás”, „Pünkösddőlő” élményét és megtapasztalják a **közösséghez való tartozás örömét**. Nevelőmunkánk során tudatosan építjük be azokat az élményeket és tevékenységeket, amelyek elősegítik a **családi, nemzeti és tárgyi kultúra értékeinek megismerését, szeretetét és védelmét**, pl.: nemzeti ünnepeink közül a március 15-e alkalmából a gyerekekkel közösen készített, nemzeti színű jelképeket helyezünk el a városközpontunkban, a Kossut téren vagy kedvezőtlen időjárás esetén az óvodánk előkertjében.

III.3.

KOMPLEX PREVENCIÓS ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM

VÁROSMAJORI TAGINTÉZMÉNY

GYERMEKKERT TAGINTÉZMÉNY

BENCZÚR TÉRI TAGINTÉZMÉNY

Pedagógiai programunk a Komplex Prevenció Programra épül

Programunk két alappillére

- Játék
- Mozgás

Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze. A játék (szabad) képzettszításokat követő szabad játékfolyamat, a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melyet mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul igyekezzünk kielégíteni. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánosztható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátékával támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Óvodánkban előtérbe helyezzük a szabad játék túlsúlyának érvényesülését.

A játék kiemelt jelentőségének az óvodánk napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

Lehetőségeket biztosítunk a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus-szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

A játék folyamatában óvodapedagógusaink tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Óvodánk és az óvodapedagógusaink feladata, hogy megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési. **A különböző játékfajták tartalmának gazdagítása az egyéni sajátosságok figyelembevételével**

Folyamatismertetés

3-4 éves korban: Gyakorlójáték – egyszerű mozgások ismételtetése, játékeszközök rakosgatása, hangok, szótagok, szavak, rövid ritmusok ismétlése.

A többszöri megismétlés jelenti az örömet.

E játékfajta lehetőségeit az udvaron is biztosítjuk. (víz, homok, kavics, stb.)

Szerepjáték – egyszerű, egyszeri cselekvés, melyben elsődleges tényező a szerep. Az óvónő vállaljon szerepeket, mely legyen minta a gyermekek számára.

Építő, konstruáló játék – az összerakás, szétszedés, szerkesztés technikáját, lehetőségeit megismertetni.

Tegyük lehetővé, hogy a gyermek minél gyakrabban élje át az “ én készítettem “ örömét.

Szabályjátékok – Az egyszerűbb mozgásos szabályjátékok jellemzőek erre az időszakra (fogócska, bújócskák, jelre történő helyváltztatás, stb.)

Értelmi képességeket fejlesztő játékok – kockák, egyszerű képösszerakók, puzzlek.

Barkácsolás – Az óvónő egyszerű játékokat, eszközöket, bábokat készít a gyermekek előtt, megjavítja a megrongálódott játékokat. Ezzel előkészíti a barkácsolást.

Bábozás, dramatizálás – Figyelmüket általában a bábu mozgatása kelti fel. Egyszerű bábokat (ujj, fakanál, sík) biztosítunk a gyermekek számára, melyeket megpróbálnak használni. A dramatizálás eszközeinek felvétele jelent örömet számunkra (fejdíszek, ruhák stb.) Ezekkel rögtönöznek, megpróbálnak az ismert mesékből részeket eljátszani. A gyermeki kezdeményezéseket segítse az óvónő.

4-5 éves korban: Gyakorlójáték – A szerep és konstrukciós játék elemeként jelenik meg, alárendelve az adott játék feladatának.

Szerepjáték – Önállóan vállalt szerepeken keresztül ábrázolják a valóság számunkra lényeges mozzanatait. Egyre jobban kötődnek a szerepekhez és alakul a társakkal való együttjátszás igénye. Képesek egyszerűbb játék megszervezésére.

Barkácsolás – Segítenek az óvónőknek a játékok megjavításában, valamely szükséges játékeszköz elkészítésében.

Építő, konstruáló játék – Gyakran kapcsolódik a szerepjátékokhoz. A játék érdekében készítenek különböző eszközöket, ezek hatására jobban beleélik magukat az élethelyzetekbe. Az összerakás technikáját az óvónő mutatja meg, de a megvalósítást a gyermekekre bízta.

Szabályjátékok – Az egyszerű mozgásos szabályjátékok bővülnek értelmi képességeket fejlesztő szabályjátékokkal. A megfelelő szabályokat az óvónő alakítja és ellenőrzi betartását. Döntő többségben bekapcsolódik a tevékenységbe (egyszerű társasjátékok, kártyák, logikai játékok)

Bábozás, dramatizálás – Megfelelő tárgyi feltételek álljanak rendelkezésre, (paraván, jelmezek, kézméretű megfelelő bábok), a gyermekek élményeinek, meséinek megfelelően. Kisebb részleteket már el tudnak játszani az ismert meséikből, ezeket segítse az óvónő.

5-7 éves korban: Gyakorlójáték – Nem jellemző erre az életkorra. Esetleg új játék tanulásánál jelenhet meg.

Szerepjáték – Igazán erre a korra jellemző. A gyermekek képesek az együttműködésre, megértik egymás elgondolásait és ahhoz alkalmazkodnak.

Szét tudják osztani a szerepeket és vállalnak kevésbé érdekeset is. Közösben terveznek, szerveznek, válasszák meg a játékeszközöket.

Konstruktív játék – Egyre igényesebb, bonyolultabb, valósághű alkotásokat hoznak létre. Biztosan kezelik a játékeszközöket. Képesek különböző eszközök kombinálására is.

Szabályjáték – Egyre bonyolultabb szabályok betartására képesek, azt mással is betartják.

Értelemfejlesztő szabályjátékok – Ezek köre és tartalma is egyre szélesedik. Előtérbe kerülnek a bonyolultabb társasjátékok. Ezeket kezdetben felnőtt segítséggel játsszák, de később egyre jobban alkalmassá válnak az önálló játékokra.

Barkácsolás – A szerepjátékot és a bábozást segíti. A létrehozott eszközöket felhasználják tevékenységeikben.

Bábozás, dramatizálás – Lehetőséget adunk az irodalmi alkotások eljátszására. Alkalmat teremtünk, hogy a gyermekek saját elgondolásaik szerint játszassák el a darabot. Egyedi élmények, szituációs játékok újraélésére lehetőséget teremtünk. Az önkifejezést, önmegvalósítást megfelelő eszközökkel segítjük, támogatjuk.

Az óvodában rangos helyet foglalnak el a **népi játékok és néphagyományok** is a játéktevékenységek rendszerében. Egyaránt kötődnek a mozgásos, szerep, dramatikus és konstruktív játékokhoz. A dalos népi játékok gyakorlására is rendszeresen lehetőséget biztosítunk.

Játék az óvoda udvarán: A szabadban is törekszünk a játékfeltételek körültekintő biztosítására.

A megnövekedett játéktér ideális feltételeket teremt a mozgásos játékokhoz, de fontos hogy más tevékenységekhez is legyen megfelelő lehetőség (szerepjátékok, ábrázolási tevékenységek, építkezések, stb.) Az udvaron is legyenek kisebb kuckók.

Sikerkritériumok

- Örömmel, önfeledten játszik.
- Képes egyéni ötlet vagy élmény alapján építeni, konstruálni.
- Építmény lemásolására képes.
- Képes élményei eljátszására.

- Szívesen vállal szerepet.
- Betartja a társas viselkedés elemi szabályait.
- Szabályjáték során betartja a szabályokat.
- Másokat is figyelmeztet a szabály betartására.
- Egészséges versenyszellemben tevékenykedik.
- Játékában elmélyült, kitartó.
- Problémahelyzetekben kreatív megoldásra törekszik.

Mozgás

- A Komplex Prevenció Óvodai Program fejlesztő programjának átvételéből adódik, hogy a mozgásfejlesztést igen tágra értelmezzük. A nagymozgásból kiindulva az egyensúlyérzéken át a finommotoros mozgásig mindent magába foglal, mellyel a gyermeki személyiség fejlődését elősegítjük. Az óvoda egész életét átszövi, a testnevelés foglalkozásokon kívül jelen van a szabad játékban, a gondozási feladatokban, a különböző nevelési területekben.
- A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.
- Az óvodáskor a természetes hely, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.
- A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.
- A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységek kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységeket. A komplex testmozgásokat beépítjük az óvodai élet egyéb tevékenységének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelmszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.
- A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeket, az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára biztosítjuk. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Cél: A nagymozgások, szem-kéz koordináció, az egyensúlyérzék, a finommotorika, és a helyes testtartás fejlesztését természetes módon integrálni az óvodai tevékenységeinkbe.

Feladataink:

- A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának testi képességeinek differenciált, játékos

formában történő fejlesztése.

- A gyermek mozgáskedvének felkeltése, megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- Rendszeres mozgással az egészséges életvitel kialakítása.
- A helyes testtartás kialakítása, megőrzése, ill. megelőzés.
- A testi képességek fizikai erőnlét fejlesztése.
- Mozgástepasztalatok bővítése, mozgáskészségek kialakítása. A szabad mozgásvágy megőrzése.
- Az értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése mozgáson keresztül.

Mozgásfejlesztésünk elvei:

- Elfogadjuk a mozgásfejlettségben lévő egyéni eltéréseket és a gyermeki képesség optimális fejlesztését biztosítjuk.
- Biztosítjuk, hogy a tevékenységeket sokszor ismételhessék, megadjuk a próbálkozás, a korrekció lehetőségét.
- A sokszori gyakorlás során erőfeszítésre, önállóságra és önkorrekcióra serkentünk.
- A tornával, a mozgásos játékokkal fejlesztjük a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés melyek hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához.

A prevenciós és korrekciós fejlesztőprogram tartalma

Porkolábné Balogh Katalin: Komplex Prevenciós Óvodai Program adaptációja.

A fejlesztés alapja az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése, a tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztése a mozgáson keresztül: nagymozgás, finommotorika, szem- kéz koordináció, alak- forma állandóság, egyensúlyérzék, testséma, lateritás, verbális emlékezet fejlesztése, téri tájékozódás, vizuális diszkrimináció, színek.

Sikerkritériumok

- A gyermekek szeretik és igénylik a mozgást, mozgásigényük, életvitelük részévé válik.
- Kialakul testsémájuk, oldaliságuk.
- Téri helyzetekben tájékozódni tudnak, a téri irányokat ismerik.
- Tudják mozgásukat irányítani, tempóját szabályozni.
- Finommotorikájuk fejlettsége révén felkészültek az írás tanulásához.
- Önfegyelmeük, figyelmük megerősödik.
- Egészséges versenyszellemük kialakul.
- Kialakul helyes testtartásuk.
- Magabiztosan (csuklószalag nélkül is) alkalmazza a jobb- bal kifejezéseket.
- Fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő.
- Kialakult a szem- kéz, szem-láb koordinációja.

- Fejlett az egyensúlyérzéke.
- Képes alkalmazkodni társaihoz, korához képest fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő és segítőkész.
- Ismeri a csapatjáték szabályait.
- Egészséges versenyszellemmel képes küzdeni.

A program eredményességét erősítő eszközök:

- Egész alakot láttató tükör: testséma fejlesztés, én tudat alakítása.
- Lateralitást jelző szalag: a kéz később a test jobb- bal oldalának megkülönböztetését segíti a csuklón lévő gumipánt.
- Fejlesztő játékok: részképesség fejlesztést szolgáló eszközök

III.3.1. Helyzetelemzés

Az óvoda neve: Búzaszem Nyugati Óvoda
Városmajori Tagintézmény

Címe: 4400 Nyíregyháza, Városmajor u. 1.
 Telefonszáma: 06-42/512-946
 Fax: 06-42/512-946
 Email címe: varosmajoriovi@gmail.com
 OM azonosító 033101

Az óvoda neve: Búzaszem Nyugati Óvoda
Gyermekkert Tagintézmény

Címe: 4400 Nyíregyháza, Tőke u. 3.
 Telefonszáma: 06-42/512-942
 Fax: 06-42/512-942
 Email címe: gyermekkertovinyhz@gmail.com
 OM azonosító 033101

Az óvoda neve: **Búzaszem Nyugati Óvoda**
Benczúr Téri Tagintézmény
Címe: 4400 Nyíregyháza, Benczúr tér 20.
Telefonszáma: 06-42/512-943
Fax: 06-42/512-943
Email címe: benczurteriovi@gmail.com
OM azonosító 033101

III.3.1.1. A Városmajori Tagintézmény bemutatkozása

Intézményünk Nyíregyháza, Városmajor u.1. sz. alatt, a városközpont közelében, mellékutcában található. Óvodánk 1961-ben épült, majd 1971-ben bővítették, így most két épületrészben 6 csoportban neveljük a gyermekeket.

Családias jellegű intézmény vagyunk, ahová barátságos hangulata miatt szívesen hozzák a gyermekeket már több generáció óta. Intézményünkben igényes, magas szakmai színvonalú munkával neveljük és fejlesztjük a ránk bízott gyermekeket, melynek megvalósulását, munkájukat lelkiismeretesen végző dajkák segítik.

A csoportok átlagban 25 fővel működnek. A csoportszobák tágasak, a teret a galéria teszi még tágasabbá. Barátságosak, színesek, a gyermekek ízlésvilágát pozitívan alakítják. A csoportszobák belső terének kialakításánál figyelembe vettük, hogy az élettér, ahol a gyermekek napjaik nagy részét töltik, tevékenységeiknek megfeleljenek. Minden csoportszoba gazdag eszköztárral van felszerelve, a gyermekek igényeinek és életkorának megfelelően. Fontos a harmonikus környezet, az egészséges élettér megteremtése, az otthonos óvodai légkör kialakítása.

Minden csoportszobához külön mosdó és öltöző tartozik.

Tornaszobánk változatos mozgásfejlesztő játékokkal rendelkezik, amelyek, jól illeszkednek a gyermekek képességeihez, fejlesztő hatásuk maximális, ezáltal is ösztönözzük a gyerekeket a mozgásra. Tornaszobánk különlegessége a mászófal.

Óvodánkban van kézműves műhely is, ahol a gyermekek esztétikai fogékonyságát, manuális készségét, látásmódját, a képzőművészet iránti érdeklődését igyekszünk fejleszteni.

Az épülethez szép, parkosított udvar tartozik, amely szerves része az óvodai életnek. Minden csoportunk rendelkezik saját udvarrészrel, amelyeken környezetbarát kombinált mászó állványok nyújtanak lehetőséget a változatos játékokra. A játszóterületek biztonságosak (gumilapos burkolattal, füves, homokos résszel vannak ellátva), elegendő tér áll rendelkezésre a gyermekek mozgásigényének kielégítésére. Esztétikus babakházak, fából készült árnyékolók, valamint lombos fák adnak árnyékot az önfeledt játékokhoz.

A nagy fák kellemes, árnyékot biztosító lombjai alatt a gyermekek nagyon szívesen tartózkodnak az udvaron. Kialakításra került egy gyógynövényes, fűszernövényes rész, ami a tudatos növénygondozást, felhasználást, a gyermekek új ismereteinek bővítését teszi lehetővé. 2014-ben nyertük el első alkalommal a „Zöld Óvoda” címet. Ez által elhivatottak vagyunk a környezettudatos, fenntarthatóságra való nevelésben. Elkötelezettségünket bizonyítva 2023-ban elnyertük az „Örökös Zöld Óvoda” címet is. Kiemelt feladatunk az Örökös Zöld Óvoda címmel összhangban a környezeti felfedezés, a környezetvédelem, a környezethez fűződő pozitív viszony kialakítása. Ehhez kapcsolódóan a gyermekekkel közösen gondozzuk, ápoljuk környezetünket. A magas ágyásban az elültetett zöldek növekedését figyelemmel kísérjük.

A hulladékot szelektíven gyűjtjük, a zöldség és gyümölchulladékot komposztáljuk. Célunk a környezettudatos magatartás kialakítása a gyermekekben. Örökös Zöld óvodaként a gyerekek fenntarthatóságra nevelésére, környezet és egészségtudatos magatartás fejlesztésére, a hagyományok megélésére kiemelt figyelmet fordítunk.

A Zöld óvoda kritériumait szem előtt tartva tervezzük és szervezzük a pedagógiai munkánkat. Az Ovi-Zsaru Prevenciós Program játékos keretben 2011. től működik óvodánkban a rendőrség szakembereivel együttműködve. Célja az 5-7 évesek szabálytudatának erősítése, a helyes és helytelen viselkedések, viselkedés minták megértetése. Veszélyhelyzetek, a gyermekek áldozattá válásának elkerülése, biztonságérzetük erősítése. Rendőrséggel szembeni bizalom, pozitív érzelmek alakítása. Szülők figyelmének felhívása, aktivizálása.

2019-ben óvodánk elnyerte a „Madár Barát Óvoda” címet is. Ennek köszönhetően még jobban törekszünk arra, hogy nagyobb hangsúlyt fektessünk az állatok, a madarak védelmére és a róluk való gondoskodásra. A madarak számára egész évben gondoskodunk vízről és a madáretetőkben lévő eleségről is, főleg télen. Az udvarunkon számos bokor, fa és olyan növények is vannak, melyek termését szeretik, így ezzel is támogatjuk a madarak természetes táplálékhoz való jutását is. Szakmai munkánk eredményeképpen 2022-ben a „Madárbarát kert” címet is elnyertük.

2012-ben udvarunk műfüves foci pályával gazdagodott, így még változatosabb lehetőséget tudunk biztosítani a sokrétű mozgásfejlesztésre, az egészséges életmód kialakítására.

A kézműves tehetséggondozás és az ovi-foci foglalkozás mellett más külön tevékenységeket is szervezünk a gyermekek részére az óvodánkban. A játékos angol és a néptánc foglalkozás között választhatnak a szülők és a gyermekek egyaránt. Ezeket a foglalkozásokat szakképzett óvodapedagógusok vezetik. 2023-ban csatlakozott óvodánk a Nemzeti Úszó Programhoz, melynek keretén belül heti egy alkalommal a tanköteles korú gyermekek úszás oktatáson vehetnek részt.

Szomszédságunkban két általános iskola is található (Gárdonyi Géza Általános Iskola és az Apáczai Csere János Gyakorló Általános Iskola) amely segíti a partnerkapcsolatok működését, erősítését.

Nevelőtestületünk 12 fő óvodapedagógusból, ebből 2 fő mesterpedagógus, 6 fő szakképzett dajkából és 2 fő pedagógiai asszisztensből áll. Testületünk tagjaira nagyfokú gyermekszeretet, szakmai igényesség, a folyamatos megújulás jellemző. Két szakmai munkaközösségünk van. A munkaközösségen belül elméleti és gyakorlati problémákat vetünk fel, egyéni ötletekkel, bemutatókkal segítünk megoldani ezeket a helyzeteket.

Pedagógiai Programunk a Komplex Prevenciós Óvodai Program adoptálásával készült, mely szerint a mozgás, a játék a változatos tevékenységek, az egyéni bánásmód biztosítja az örömteli óvodás éveket a gyerekek számára. Programunk a mozgásra épít, elsődleges célja: a mozgás megszerettetése, mozgásfejlesztés, az egészséges életmód kialakítása, s ezáltal a képességek – készségek fejlesztése.

Programunk beváltotta a szakmai elképzelésünket, megvalósítása azt igazolta, hogy szakmai célkitűzéseinket a gyakorlatban eredményesen tudjuk megvalósítani

III.3.1.2. A Gyermekkert Tagintézmény bemutatkozása

Óvodánk 1970-ben épült. Pavilonszerű elhelyezkedésben van négy csoportszobac osztott életkor szerinti csoportokban neveljük gyermekeinket.. A gyermeklétszám a fennállásunk óta magas a szeretetteljes, családias óvodai légkörnek és az óvodai dolgozók szakmai elhivatottságának köszönhetően.

Intézményünkben ellátjuk az SNI gyermekek integrált nevelését is.

Óvodánk a belvároshoz közel egy csendes zöld övezetes utcában található.1970-ben épült. pavilonszerű elhelyezkedésű. Az óvoda épületét 2014 nyarán egy energetikai, 2019-ben egy

TOP 2-es pályázattal az épületet belül is felújították, így már egy korszerű, energiatakarékos épületben látjuk el feladatunkat. Intézményünk 100 férőhelyes négy csoporttal működik, a hozzájuk kapcsolódó szociális helyiségekkel. Rendelkezünk saját főzőkonyhával, de jelenleg tálaló konyhaként működik, ahol a Cívis Hungast Kft biztosítja az egészséges táplálkozásnak megfelelő étrendet. A csoportszobák világosak, a hozzájuk kapcsolódó szociális helyiségek esztétikusak. Minden csoport saját udvarrészsel rendelkezik, melyeken környezetbarát, mozgásra inspiráló játékeszközök vannak. Az udvaron homokos, füves, térkő burkolattal és gumilappal borított játszóterületek biztosítják a változatos mozgás lehetőségeket.

Osztott életkor szerinti csoportokban neveljük gyermekeinket.. A gyermeklétszám a fennállásunk óta magas a szeretetteljes, családias óvodai légkörnek és az óvodai dolgozók szakmai elhivatottságának köszönhetően.

Intézményünkben ellátjuk az SNI gyermekek integrált nevelését is.

Közvetlen szomszédunkban a Katica bölcsőde és a Bem József Általános Iskola Kazinczy Ferenc Tagintézménye található, ami kedvezően hat a partner kapcsolatunkra.

A belső és külső környezet kialakítását, a gyermekek játé eszközeinek beszerzését, bővítését, főleg önkormányzati forrásból, alapítványi, szülői, pályázati támogatásból, igyekszünk megvalósítani.

Nagy hangsúlyt fektetünk a környezetvédelemre, a környezettudatos, fenntartható fejlődés szemléletmód formálására. 2013-ban először, 2017-ben másodszor, 2021-be harmadszor nyertük el a ZÖLD ÓVODA címet. 2024-ben, kitartó munkánk eredményeként az Örökös Zöld Óvoda cím büszke tulajdonosává váltunk. Igyekszünk ennek szellemében végezni munkánkat és megfelelni a követelményeknek.

A Helyi Pedagógiai Programunk a Komplex Prevenció Óvodai Program adaptálásával készült, ami a mozgásfejlesztésre, a gyermekek alapvető mozgásigényére, a játékra építve megfelelő motiváció révén szolgálja a képességek, készségek fejlődését. Az óvoda sajátos arculatát tükrözi a Pedagógiai programunkban kitűzött cél és feladat, az ezek eléréséhez vezető út, vagyis a mozgás kiemelkedő szerepe, a gyermek tisztelet, az egyéni képességfejlesztés, a tanulási formák szervezettsége, partnerközpontú működés. Nevelőtestületünk igyekszik a sok

éves szakmai tapasztalat mellett folyamatos önképzéssel megfelelni a mai kor társadalmi és szakmai kihívásainak. Nyitottak vagyunk a partneri elvárások, a szülői igények iránt, de szolgáltatásainkat a szakmaiság és a gyermekek mindenek felett álló érdekét szolgáló szempontok határozzák meg. Arra törekszünk, hogy az óvodánkban sokat és jól játszó gyermekekből nyitott, érdeklődő iskolás és majdan alkotó, tevékeny felnőttek váljanak.

III.3.1.3. A Benczúr Téri Tagintézmény bemutatkozása

A Benczúr téri óvoda épülete eredetileg 1907-ben Pisszer János tervezése alapján épült, a Jármű család tulajdona volt. 1953 óta óvodaként működik. Az intézmény Nyíregyháza város központjában a Jósza András Múzeum és a Móricz Zsigmond Színház közelében helyezkedik el zöldövezetben, környezetében árnyas parkokkal. Maga az épület patinás, műemlék jellegű, egyedi színfoltja a városnak. Karnyújtásnyira vannak a város kulturális értékei (Múzeum, Színház, Kállay gyűjtemény, a rendezvényeknek otthont adó Kossuth tér és nevezetes szobrok, épületek) és az élő természet.

Az épületet a 2008-2009-es nevelési évben részben felújították, majd 2019-ben megújult az épület tetőszerkezete, valamint egy fejlesztő szobát, egy tálaló konyhát és egy új műhelyt is kialakítottak. A tálaló konyhát 2024. október 1-től a Cívus Hunga Kft. tartja fenn.

Az óvoda épületében 4, kis alapterületű csoportszoba található (30 m² – 35 m² – 35 m² – 40 m²), amelyekben vegyes életkorú gyermekek nevelődnek. A csoportok létszáma nem haladja meg a 20-24 főt. A kis alapterület ellensúlyozásaként 2 csoportban galéria kialakításával igyekeztünk a belső teret megnövelni, a zsúfoltságot csökkenteni. A csoportszobák barátságosak, színesek, jól tükrözik az óvodapedagógusok ízlésvilágát és kedvezően hatnak a gyermekek esztétikai érzékére is.

Tágas teraszunk nem csak éke, hanem hasznos tere a különböző mozgástevékenységeknek, rendezvényeknek. Nyáron fedelével, árnyékolásával lehetőséget ad a kinti étkezésekre, valamint rossz idő esetén a szabad levegőn való játékokra.

Óvodánk udvara lombos fákkal, örökzöld növényekkel díszített. Az ott található játékok az EU-s szabványnak megfelelően, természetes anyagból készültek, melyek minden évszakban jól szolgálják gyermekeink mozgásigényének kielégítését, az örömteli udvari játékot.

Helyi Nevelési Programunk a Komplex Prevenció Óvodai Program adaptálásával készült. Célunk a sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés; a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi képességek kialakítása változatos tevékenységformák biztosításával, tudatos környezetalkotással; a szabad mozgástevékenység, a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése. A gyermekek alapvető tevékenységére a játékokra helyezzük a hangsúlyt, érzelmi biztonságot nyújtó légkörben, a gyermekek egyéni képességeinek figyelembevételével.

Fontos számunkra a családdal való együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremtet meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenció gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Amire büszkék vagyunk:

- Testületünk minden tagjára a nagyfokú gyermekszerelem, motiváltság, nyitottság, a szakmai megújulás iránti igény jellemző. Az óvónők munkáját, a gyermekek napi életét szakképzett, tapasztalt dajkák és a pedagógiai asszisztens segíti.
- Hatékonyan működő, magas színvonalú szakmai munkaközösség a pedagógusok önképzése és a belső tudásmegosztás érdekében.
- Rengeteg színes gyermekprogram, tartalmas családi rendezvények szervezése, innovatív projektek megvalósítása és hagyománnyá válása
- Szülői fórumok szervezése a gyermeki személyiségfejlődést segítő szakemberek (logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus) részvételével
- A nevelőtestület által kitalált egyedi logó és óvodainduló
- "Jógyakorlataink", magas színvonalú szakmai tudásunk átadása az óvodapedagógus hallgatóknak

- Óvodánk 2015-ben nyerte el először a Zöld Óvoda címet, majd 2018-ban és 2021-ben újra, 2025-ben pedig teljesült nagy álmunk és elnyertük az Örökös Zöld Óvoda címet. Igyekszünk mindennapi tevékenységünket ebben a szellemben végezni és óvodásainkat a fenntarthatóságra nevelni.

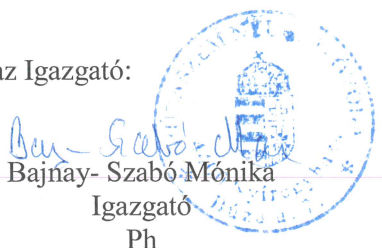
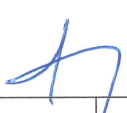
- Alapítványunk: a Benczúr Téri Mese kert Alapítvány

Alapítványunk székhelye: 4400 Nyíregyháza, Czuczor Gergely u. 13. 1/16.

Alapítványunk célja: az óvodás korú gyermekek testi, lelki, szellemi fejlődését elősegítő programok és ehhez tartozó eszközök finanszírozása, rendelkezésre bocsátása.

Bevételi forrásaink: az adó 1%, szülői felajánlások, pályázatok.

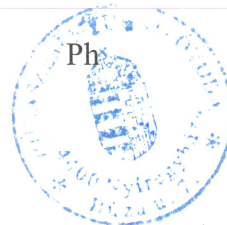
PEDAGÓGIAI PROGRAM LEGITIMÁCIÓS LAP

Intézmény OM - azonosítója: 033101	Készítette az Igazgató: Bajnai- Szabó Mónika Igazgató Ph
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások	
A - a Púétv . 2023. LII. tv. 171§ (18) bek értelmében a pedagógiai programot a nevelőtestület bevonásával készítette az Igazgató. nevelőtestület nevében	
A pedagógiai programot az óvoda fenntartója ahatározatszámon jóváhagyta. A Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat külön dokumentumként, Közgyűlési határozatként szerepel, kinyomtatott, eredeti formában, mely a Pedagógiai Program mellékletét képezi. 	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható az óvoda honlapján: www.buzaszemovoda.hu	Érvényes: A kihirdetés napjától 2025. szeptember 01. visszavonásig
Verziószám: 1/2025. .	Iktatószám: Készült: ...1.. eredeti példány

Legitimációs záradék

1.) **Készítette:** a Búzaszem Nyugati Óvoda Igazgatója a nevelőtestület bevonásával.
Nyíregyháza, 2025 . június 15.

Bajnay- Szabó Mónika
igazgató

2.) A Búzaszem Nyugati Óvoda módosított pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatban az óvoda nevelőmunkát segítő alkalmazottai a **tájékoztatást megkapták**.
Nyíregyháza, 2025. június 15.

a nevelőmunkát segítő alkalmazottak nevében

3.) A Búzaszem Nyugati Óvoda a módosított pedagógiai programját a - a Púétv . 2023. LII. tv. 171 § (18) bek.- biztosított jogok alapján **nyilvánosságra hozza**.
Nyíregyháza, 2025. június 15.